

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอใน
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

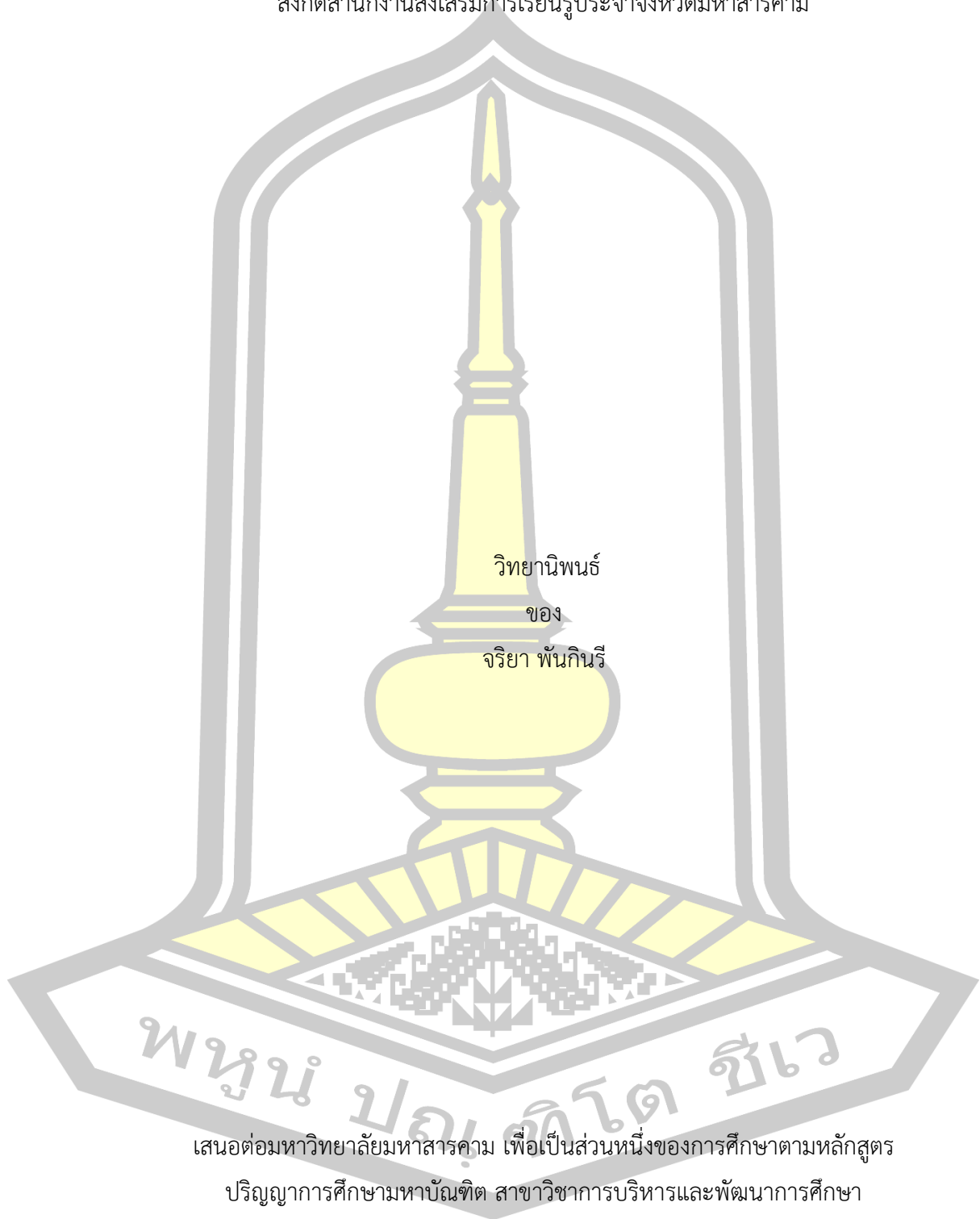
วิทยานิพนธ์
ของ
จรรยา พันกินรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

กรกฎาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอใน
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

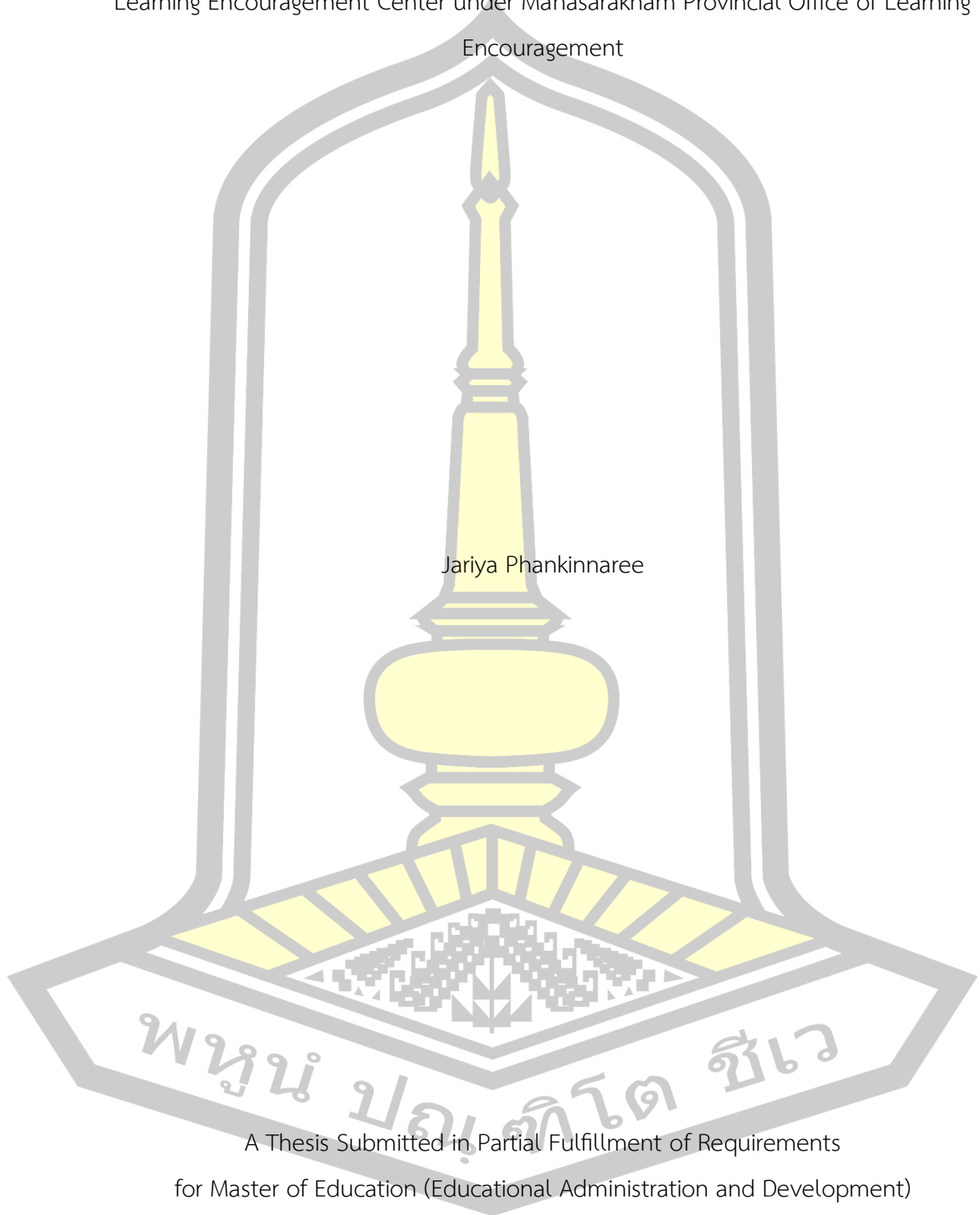
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

กรกฎาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Participatory Academic Administration Guidelines for District
Learning Encouragement Center under Maharakham Provincial Office of Learning
Encouragement

Jariya Phankinnaree

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

July 2025

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวจริยา พันกินรี
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. ธรินธร นามวรรณ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. ธัชชัย จิตรนันท์)

กรรมการ

(ผศ. ดร. ธัญญธร ศรีวิเชียร)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. สมคิด สร้อยน้ำ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทาลัย
มหาสารคาม

(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแหง)

(ผศ. ดร. พลเดช เขาวรัตน์)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม		
ผู้วิจัย	จรรยา พันทินรี		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัชชัย จิตรนันท์		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 175 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิถีปฏิบัติที่ดี ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 6 คน และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทาง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

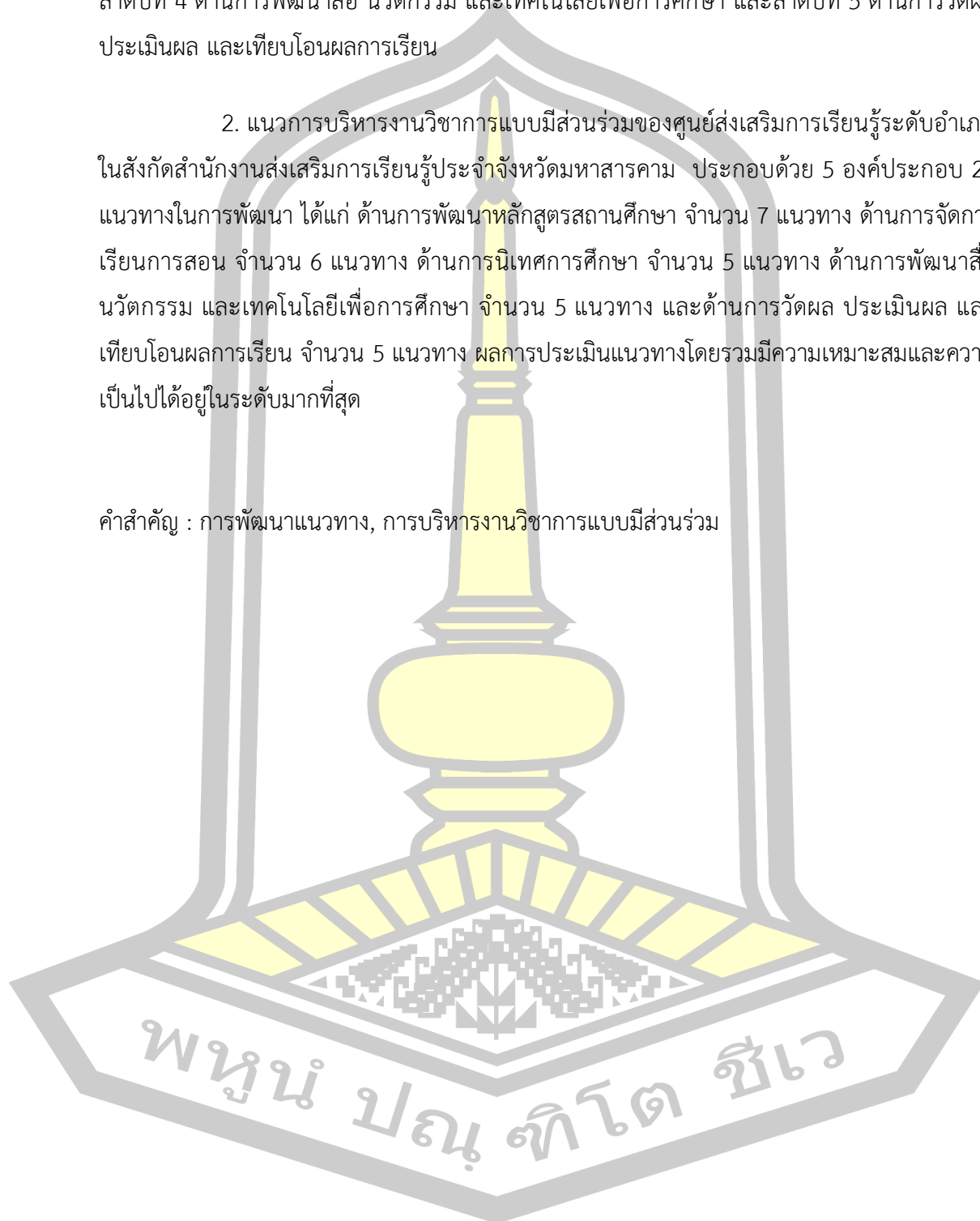
ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนา

หลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ลำดับที่ 3 ด้านการนิเทศการศึกษา ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และลำดับที่ 5 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

2. แผนการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 28 แนวทางในการพัฒนา ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 7 แนวทาง ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 6 แนวทาง ด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 5 แนวทาง ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำนวน 5 แนวทาง และด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน จำนวน 5 แนวทาง ผลการประเมินแนวทางโดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

TITLE	The Development of Participatory Academic Administration Guidelines for District Learning Encouragement Center under Maharakham Provincial Office of Learning Encouragement		
AUTHOR	Jariya Phankinnaree		
ADVISORS	Assistant Professor Thatchai Chittranun , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2025

ABSTRACT

This research aimed to 1) investigate the current conditions, desired conditions, and needs for participatory academic administration at District Learning Promotion Centers under the Maharakham Provincial Office for the Promotion of Learning, and 2) develop a participatory academic administration approach for these centers. A mixed-methods approach was employed. The sample consisted of 175 school administrators and teachers. Additionally, six key informants school administrators and academic staff from schools with best practices were interviewed, and five experts were selected to evaluate the proposed approach. The research instruments included questionnaires, interview forms, and an assessment form for evaluating the appropriateness and feasibility of the developed approach. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index (PNI modified).

Research findings

1. The current state of participatory academic administration at District Learning Promotion Centers was rated at a high level overall, with each individual aspect also rated highly. The desired conditions were rated at the highest level in all

aspects. Regarding priority needs, the most critical areas for development, in descending order, were: (1) curriculum development, (2) instructional management, (3) academic supervision, (4) development of instructional media, innovations, and educational technology, and (5) assessment, evaluation, and credit transfer.

2. The developed participatory academic administration approach consisted of five components and 28 development strategies: seven strategies for curriculum development, six for instructional management, five for academic supervision, five for development of instructional media, innovations, and educational technology, and five for assessment, evaluation, and credit transfer. The overall evaluation indicated that the approach was highly appropriate and feasible.

Keyword : Guideline Development, Participatory Academic Administration

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธรรนามวรรณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญธร ศรีวิเชียร กรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่เสียสละเวลาให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษางานวิจัยจนสำเร็จลุล่วง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้ความอนุเคราะห์ในการจัดทำและปรับปรุงพัฒนาวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนผู้ให้ข้อมูล และสถานศึกษาที่ให้ความอนุเคราะห์ในการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการสัมภาษณ์ รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ในการประเมินแนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคามทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณบิดามารดา ญาติพี่น้องที่เป็นกำลังใจ และดูแลห่วงใยผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา รวมถึงเพื่อนนิสิตรุ่น พ.36 ทุกท่าน ที่คอยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจในการทำวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้การอบรม ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้มีสติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรม อันเป็นเครื่องชี้นำความสำเร็จในชีวิต

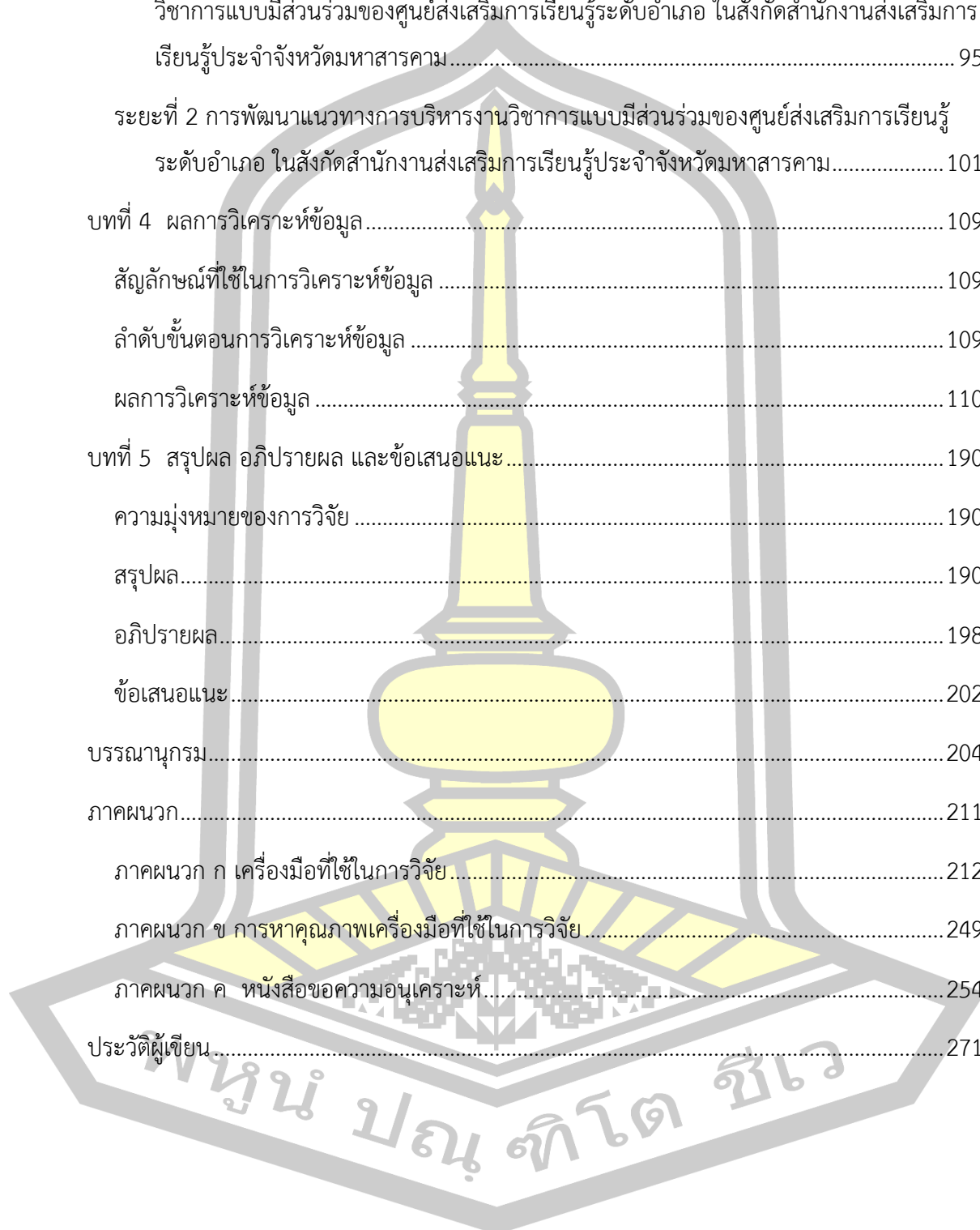
พูนุ ปณฺ ทิโต ชิว

จริยา พันกินรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ.....	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การบริหารงานวิชาการ.....	13
การบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	37
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม.....	59
การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม.....	65
บริบทสถานศึกษาในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดมหาสารคาม.....	73
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	85
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	93

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการ เรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม.....	95
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม.....	101
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	109
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	109
ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	109
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	110
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	190
ความมุ่งหมายของการวิจัย	190
สรุปผล.....	190
อภิปรายผล.....	198
ข้อเสนอแนะ	202
บรรณานุกรม.....	204
ภาคผนวก.....	211
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	212
ภาคผนวก ข การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	249
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	254
ประวัติผู้เขียน.....	271

สารบัญตาราง

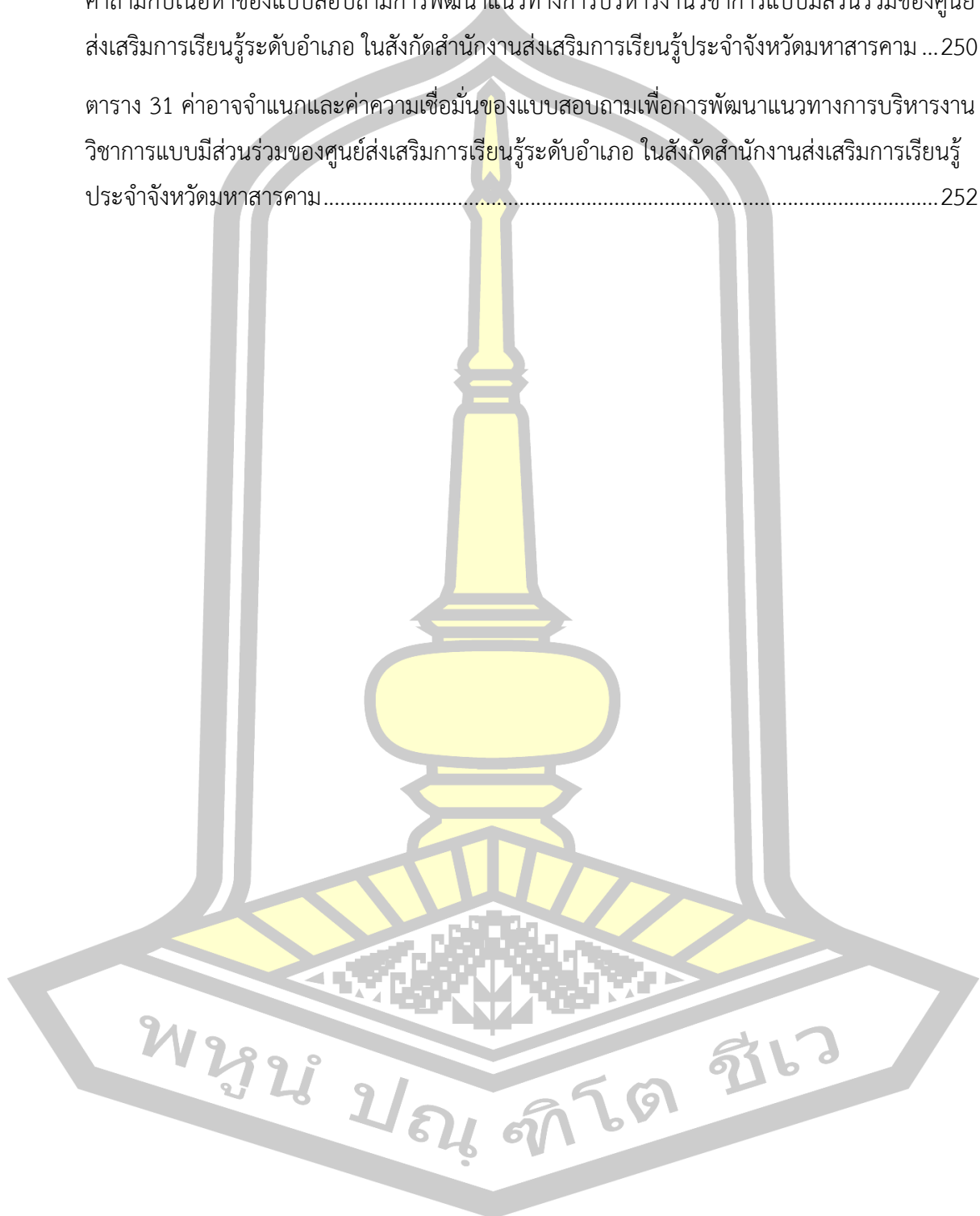
	หน้า
ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
ตาราง 2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ.....	26
ตาราง 3 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	51
ตาราง 4 องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	54
ตาราง 5 ผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET)	81
ตาราง 6 สรุปผลสัมฤทธิ์การสอบวัดผลสัมฤทธิ์นักศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	83
ตาราง 7 สรุปผลสัมฤทธิ์การสอบวัดผลสัมฤทธิ์นักศึกษาของสถานศึกษา	84
ตาราง 8 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	96
ตาราง 9 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	110
ตาราง 10 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม.....	111
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน	112
ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมและรายด้าน	115
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริม	

การเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ใน ภาพรวมและรายด้าน	118
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน	121
ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ใน ภาพรวมและรายด้าน	124
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำ จังหวัดมหาสารคาม ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNImodified และลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวม	127
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified) และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้าน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	128
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified) และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้าน การจัดการเรียนการสอน	131
ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified) และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้าน การนิเทศการศึกษา	134
ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified) และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์	

ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	137
ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified) และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	140
ตาราง 22 แสดงการสังเคราะห์แนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice).....	159
ตาราง 23 สังเคราะห์แนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม	171
ตาราง 24 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม	177
ตาราง 25 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	178
ตาราง 26 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการจัดการเรียนการสอน	181
ตาราง 27 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการนิเทศการศึกษา	183
ตาราง 28 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	185
ตาราง 29 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	188

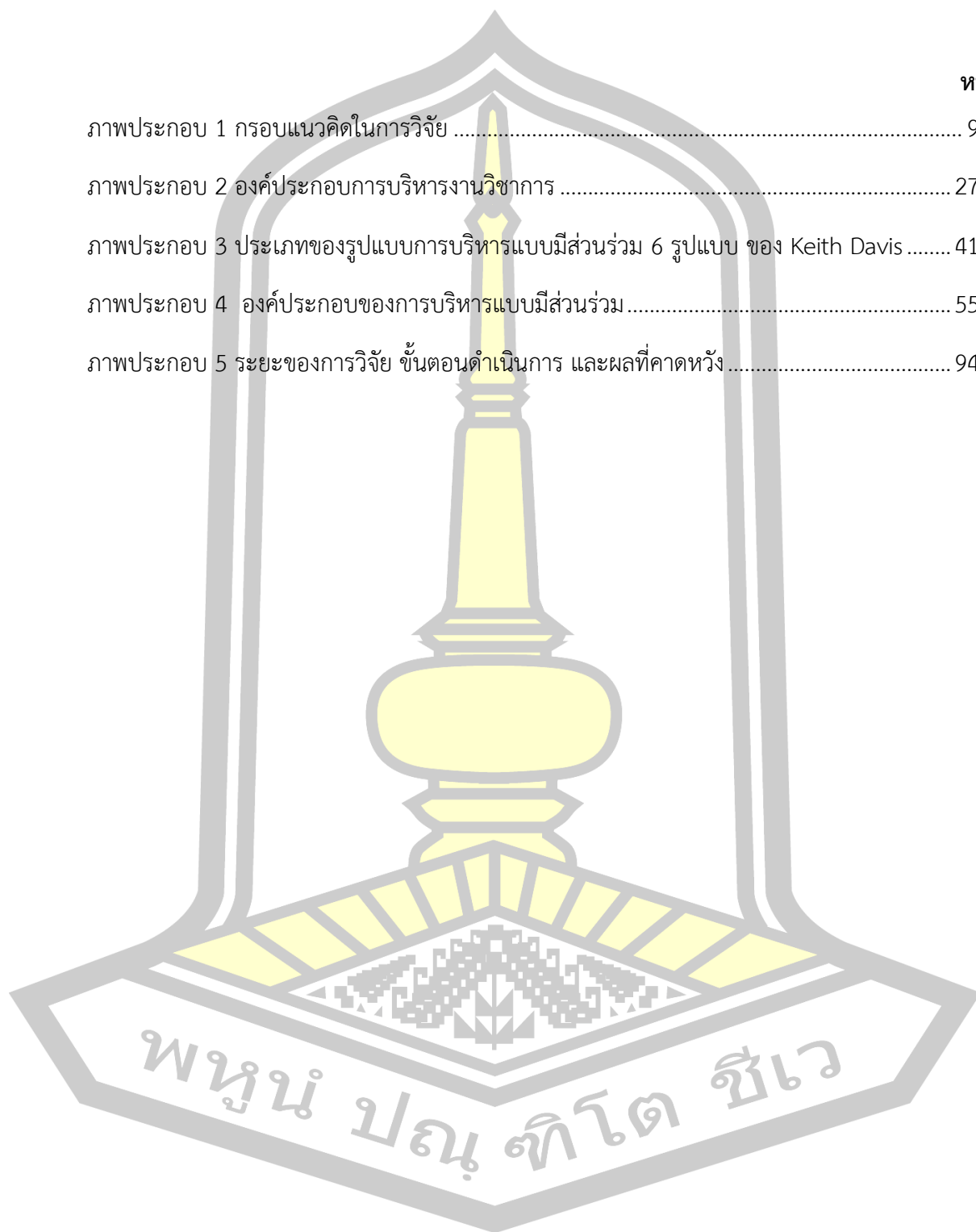
ตาราง 30 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อ
คำถามกับเนื้อหาของแบบสอบถามการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์
ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ...250

ตาราง 31 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน
วิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้
ประจำจังหวัดมหาสารคาม.....252

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ	27
ภาพประกอบ 3 ประเภทของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 6 รูปแบบ ของ Keith Davis	41
ภาพประกอบ 4 องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม	55
ภาพประกอบ 5 ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง	94

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การปฏิรูปการศึกษาของไทยที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ มีศักยภาพในการปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถพึ่งตนเองและดำรงชีวิตอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีความสุข ตามทิศทางการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 โดยมีวิสัยทัศน์ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลก ศตวรรษที่ 21” และนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568 ตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลจะดำเนินนโยบายปฏิรูปการศึกษาและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งส่งเสริมให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน ตามความถนัด ส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างอนาคต สร้างรายได้ กระจายอำนาจการศึกษาให้ผู้เรียนได้เข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566)

จากราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2566 เผยแพร่พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด 60 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และให้ยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 โดยยกระดับจากสำนักงาน กศน. เป็น “กรมส่งเสริมการเรียนรู้” มีหน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ 3 รูปแบบ คือ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ และมาตรา 5 การส่งเสริมการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีความเป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีความสุข กับเพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก และมีโอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้นหรือปรับเปลี่ยนทักษะของตนตามความถนัดหรือความจำเป็น (กรมส่งเสริมการเรียนรู้, 2566)

การบริหารสถานศึกษาให้ได้ประสิทธิภาพเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนและละเอียดอ่อน เนื่องจากต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ต้องใช้หลักรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ รวมทั้งหลักการ ทฤษฎี บริหารต่าง ๆ อย่างไรก็ตามสถานศึกษาโดยส่วนใหญ่มักตั้งอยู่ในเขตชุมชน หมู่บ้าน หรือในเมือง ซึ่งไม่สามารถอยู่ตามลำพังได้โดยปราศจากความร่วมมือของคนในชุมชน ซึ่งได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น การสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนรู้สึกถึงความเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา รู้สึกภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ย่อมทำให้การบริหารสถานศึกษามีความสะดวกและง่ายต่อการพัฒนา ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 คือ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพิ่มขึ้น โดยให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายการศึกษาในการจัดการศึกษาในพื้นที่ ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละแห่ง จึงถือว่าเป็นหนึ่งเครือข่ายการศึกษาที่ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านการบริการวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรศาสนาและเอกชน สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ,2560)

อย่างไรก็ตามการบริหารวิชาการในสถานศึกษาถือว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมทุกอย่าง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2562) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการบริหารวิชาการ ความสำคัญของการบริหารวิชาการ และขอข่ายการบริหารวิชาการ เพื่อนำไปขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ ผ่านทางการบริหารวิชาการซึ่งเป็นภารกิจหลักหรือภารกิจที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการจึงเป็นบทบาทที่สำคัญ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 39 ได้กล่าวถึงอำนาจของการบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการของสถานศึกษาที่ต้องจัดการศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สุกัญญา แซ่มซ้อย,2565) การบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้นั้นอาจมีสาเหตุมาจากหลายประการและที่สำคัญประการหนึ่งคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความรับผิดชอบ และร่วมมือในองค์กรพัฒนาและปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ การบริหาร

แบบมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการบริหารตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff มี 4 ขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Evaluation) ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Benefits) (Cohen and Uphoff, 1980b) ส่วน Swansburg and Russell ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย การไว้วางใจกัน (trust) ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and Objectives) และ ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยให้เกิดการตัดสินใจที่ดีกว่า การตัดสินใจที่ดีจะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานสูงขึ้น เนื่องจากผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ พวกเขาย่อมมีความผูกพันต่อผลของการตัดสินใจที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมาย ความผูกพันจึงนำไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงานที่สูงขึ้น ในส่วนของกำลังใจและความพอใจในงานที่ทําเป็นสิ่งที่เกิดจากการที่พวกเขามีความรู้สึกว่าพวกเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ ฉะนั้นความรู้สึกห่างเหิน คับอกคับใจ และความไม่พอใจที่จะนำไปสู่ความเฉื่อยชา การออกจากงาน และการขาดงานน้อยมาก การลดความไม่พอใจด้วยการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถแก้ปัญหานี้ได้ (Swansburg add Russell,1996)

การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามเป้าประสงค์ (Goal) ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นการจัดการศึกษาให้กับประชาชนผู้ด้อย พลาด และขาดโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งประชาชนทั่วไปได้รับโอกาสทางการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง เป็นไปตามบริบทสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย (กรมส่งเสริมการเรียนรู้, 2566) และจากวิกฤตเด็กนอกระบบในประเทศไทย วิกฤตโควิด-19 สถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาและกลุ่มเสี่ยงที่จะหลุดของประเทศไทยปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนมากขึ้นในทุกพื้นที่ สร้างความเสียหายแก่โอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในหลายมิติ ครอบครัวยุคใหม่หลายแสนครัวเรือนทั่วประเทศยังคงมีโอกาสูงที่จะยังติดอยู่กับดักความยากจน เนื่องจากลูกหลานของครอบครัวยุคใหม่นี้ยังคงไม่สามารถสำเร็จการศึกษาที่สูงกว่ารุ่นพ่อแม่ต่อไปอีก 1 ชั่วโมง ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยยังคงติดกับดักประเทศรายได้ปานกลางต่อไปอีกหลายสิบปี และด้วยสถานการณ์ความท้าทายที่ประเทศไทยก้าวเป็นสังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) และอัตราการเกิดใหม่ลดลงต่ำกว่าปีละ 500,000 คนแล้ว ถ้าประเทศไทยสามารถยุติปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาจนทำให้จำนวนเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษากลายเป็นศูนย์ได้ (Zero Dropout) จะส่งผลให้เศรษฐกิจเติบโตเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 1.7 ของ GDP เนื่องมาจากรายได้ตลอดชีวิตที่เพิ่มสูงขึ้นของเด็กและเยาวชนที่มีการศึกษาสูงขึ้น และยังสามารถป้องกันปัญหาสังคมอื่น ๆ อันเป็นผลพวงมาจากความยากจนได้ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ได้พัฒนางานวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษา

ข้อมูลของเต็มนอกระบบการศึกษาภายใต้ "โครงการการสนับสนุนและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนครูและเต็มนอกระบบการศึกษา" ประกอบด้วยข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากองค์กรเครือข่ายทั้งสิ้น 67 องค์กร จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีจำนวนเต็มนอกระบบการศึกษาที่ให้ข้อมูลความต้องการ 35,003 คน ในจำนวนนี้เป็นเพศชาย 21,220 คน เพศหญิง 13,498 คน ไม่ระบุ 285 คน การวิเคราะห์จำนวนเต็มนอกระบบการศึกษาจำแนกตามสาเหตุของการออกนอกระบบการศึกษาพบว่า มีสาเหตุมาจากความยากจนมากที่สุด (ร้อยละ 46.70) รองลงมา คือ มีปัญหาครอบครัว (ร้อยละ 16.14) ออกกลางคัน/ถูกผลักออก (ร้อยละ 12.03) ไม่ได้รับสวัสดิการด้านการศึกษา (ร้อยละ 8.88) ปัญหาสุขภาพ (ร้อยละ 5.91) อยู่ในกระบวนการยุติธรรม (ร้อยละ 4.93) และได้รับความรุนแรง (ร้อยละ 3.63) (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2567)

จากผลการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนและจบหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 สำหรับกลุ่มเป้าหมายนอกระบบ และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 สำหรับ กลุ่มเป้าหมายนอกระบบ ในภาคเรียนที่ 2/2565 มีผู้ลงทะเบียน จำนวน 823,701 คน ผู้จบการศึกษาจำนวน 186,273 คน และภาคเรียนที่ 1/2566 มีผู้ลงทะเบียน จำนวน 842,759 คน ผู้จบการศึกษา จำนวน 91,541 คน (กรมส่งเสริมการเรียนรู้, 2566) และปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ภาพรวมทั้งประเทศมีผู้เข้าสอบ คิดเป็นร้อยละ 75.7 สอบผ่านคิดเป็นร้อยละ 74.30 (สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2567) และมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National Educational Test: N-NET) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 สาระทักษะการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน สาระการประกอบอาชีพ ทักษะการดำเนินชีวิต และสาระการพัฒนาสังคม พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ระดับประถมศึกษา เท่ากับ 41.35 คะแนน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เท่ากับ 41.61 คะแนน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เท่ากับ 35.03 คะแนน รวม 3 ระดับ เท่ากับ 41.35 คะแนน สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศจำนวน 34 จังหวัด และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศจำนวน 43 จังหวัด (กลุ่มพัฒนาระบบการทดสอบ, 2567)

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2567 มีสถานศึกษาในสังกัด ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จำนวน 13 แห่ง โดยมี วิสัยทัศน์ “ประชาชนได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ พร้อมเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ทั้ง 13 แห่ง มีหน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ 3 รูปแบบ คือ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การ

เรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับให้กับนักศึกษา ผู้รับบริการ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ให้บริการศึกษาอย่างมีคุณภาพ แต่อย่างไรก็ตามผลการดำเนินงาน ด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ยังประสบปัญหาการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ ตามระดับ เนื่องจากผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง จากผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National Educational Test: N-NET) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 มีคะแนนเฉลี่ยระดับประถมศึกษา เท่ากับ 50.92 คะแนน, ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น เท่ากับ 35.48 คะแนน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เท่ากับ 29.84 คะแนน รวม 3 ระดับ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 38.75 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศมีคะแนนเท่ากับ 41.35 คะแนน และลดลงจากภาคเรียนที่ผ่านมา ที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National Educational Test: N-NET) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 รวม 3 ระดับ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 43.27 คะแนน ต่ำกว่าอยู่ 4.52 คะแนน และมีผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ภาพรวมของสถานศึกษา 13 แห่ง ในสังกัดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง มีผู้สอบผ่านคิดเป็นร้อยละ 60.24 ซึ่งน้อยกว่าภาค เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 มีผู้สอบผ่านคิดเป็นร้อยละ 65.06 และต่ำกว่าอยู่ร้อยละ 4.82 (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดมหาสารคาม, 2567)

การพัฒนาแนวทางการบริหารเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของ องค์กร เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะชี้ให้เห็นความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพ หรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของ สังคม ความก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ การบริหารเป็นมรรคที่สำคัญจะนำไปสู่ความก้าวหน้า การ บริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์กรซึ่งมีการวินิจฉัยสั่งการ นักบริหาร จะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถ ของนักบริหาร และความเจริญเติบโตของการบริหารชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัว หรือ องค์กรโดยอ้อมเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ (เนตรพัฒนา ยาวีราช, 2559)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาแนวทางการ บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุง การวางแผนพัฒนาและบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และนอกจากนี้งานวิจัยอาจเป็น ประโยชน์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาใช้เป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการปรับปรุงงานบริหาร วิชาการให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อความก้าวหน้าของระบบการศึกษาไทยต่อไปในอนาคต

คำถามของการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับใด

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา ได้ข้อมูลสารสนเทศและแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารนำไปปรับใช้และพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานศึกษาในสังกัด

2. ได้แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยศึกษา ทฤษฎีหลักการและสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ของ กระทรวงศึกษาธิการ (2556), กาญจน์ เรื่องมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557), จรุณี เก้าเอี้ยน

(2557), จิตติมา วรรณศรี (2557), ภาวดี อนันต์นาวิ (2557), กมล ภูประเสริฐ (2560), ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2560), สัมมา รรณิษฐ์ (2560), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561), ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2561), ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ (2562), สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) และ Campbell, Bridges And Nystrand (1997) ได้องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การนิเทศการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี หลักการและสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (1980), Sashkin (1982), จรัส อติวิทยากรณ์ (2553), เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553), ประसार พรหมณา (2553), อคิน รพีพัฒน์ (2554), ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2555) , จินตวิวิร์ เกษมสุข (2556), พิณสุดา สิริธรงค์ศรี (2558) และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2565) ได้องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. การมีส่วนร่วมการดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
4. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม โดยแยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน ครูผู้สอน จำนวน 301 คน รวม 310 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2568 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน ครูผู้สอน จำนวน 166 คน รวม จำนวน 175 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan แล้วดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

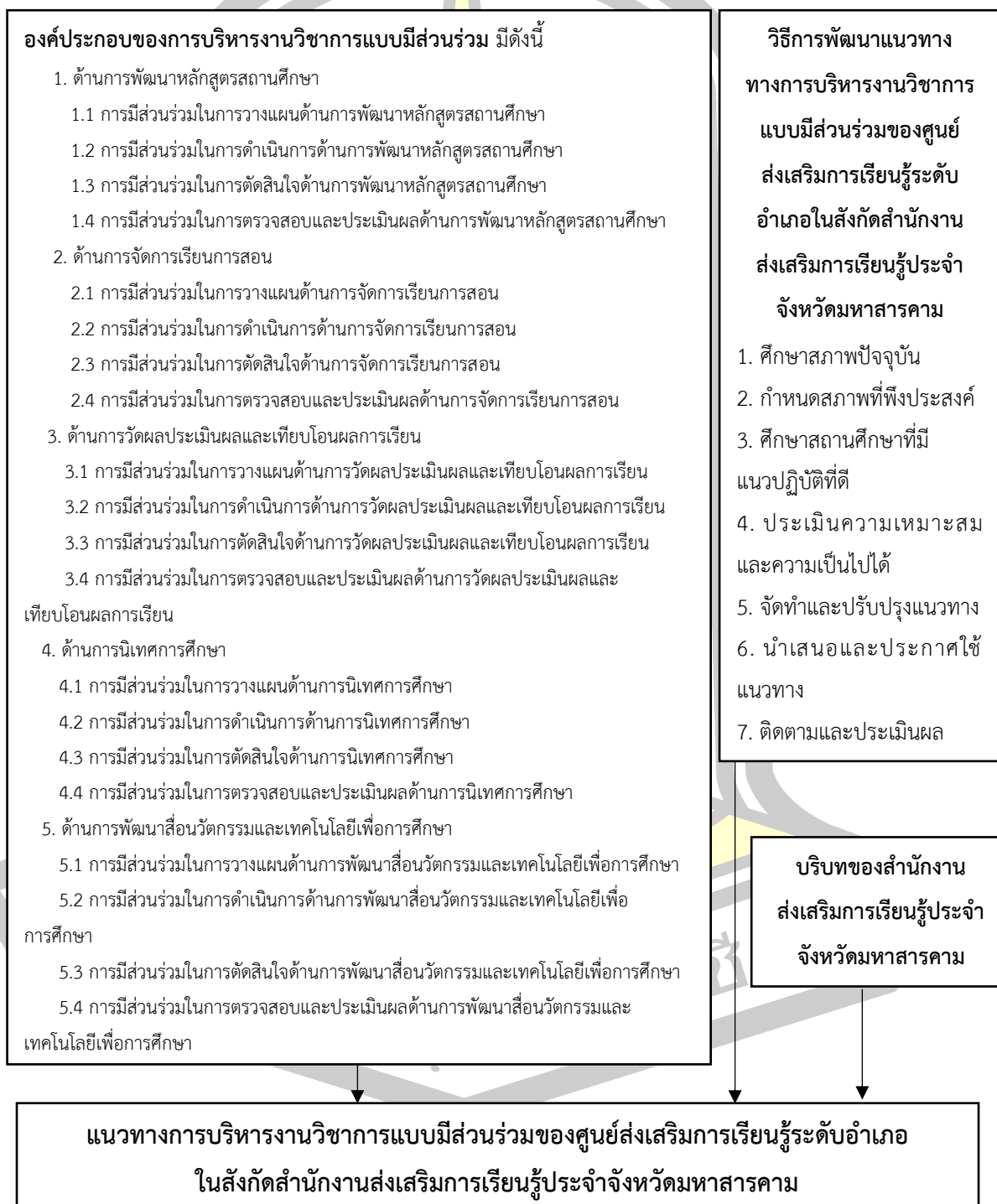
1. ผู้ให้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอที่มีแนวปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practices) จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 6 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นียมศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการ วิธีการ ขั้นตอนที่พัฒนาหรือวิธีปฏิบัติที่สร้างขึ้น เพื่อให้แนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสถานศึกษา

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการปรับปรุงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นต้น เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาและให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนอย่างแท้จริง

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การดำเนินการที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมวางแผน ร่วมการดำเนินงาน ร่วมการตัดสินใจ ร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดตามที่ตั้งไว้

4. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มีทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

4.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการสร้าง หรือปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรในระดับสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยอิงตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ความต้องการของผู้เรียน และบริบทของชุมชน โดยมีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง นำมาสู่การออกแบบเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะตามเป้าหมาย มีการมีส่วนร่วมของครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน ทดลองใช้ ตลอดจนถึงการประเมินผลและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

4.2 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาอย่างเป็นระบบ โดยจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการ รูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสม และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะและกระบวนการเรียนรู้ มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐาน

4.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินความสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงานจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4.4 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การแนะนำให้คำปรึกษา ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลในกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและเครือข่าย โดยผู้นิเทศเป็นผู้ให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามหลักการนิเทศอย่างถูกต้อง ชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา การสื่อสารระหว่างกัน เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาได้มีคุณภาพ

4.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสื่อ เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. ขอบข่ายการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

5.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การรับรู้ เข้าถึงข้อมูลในการจัดกิจกรรมหรือโครงการ โดยการมีส่วนร่วมในการกำหนดผู้ร่วมวางแผนกิจกรรม การแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ จัดทำแผนและโครงการ ศึกษาความเป็นไปได้ของแผนและโครงการ เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ต่อไป

5.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง กระบวนการในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจหน้าที่ที่กำหนดร่วมกัน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหา และเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรมร่วมกัน

5.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู กรรมการสถานศึกษา และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญของสถานศึกษา เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของตนและตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบด้วยความมีเหตุผลและคำนึงถึงประโยชน์ขององค์กรเป็นหลัก

5.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล หมายถึง การดำเนินการในการตรวจสอบถึงปัญหาและอุปสรรค การติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาางานร่วมกัน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและมีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อหาแนวทางแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

6. การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการดำเนินการที่เกิดจากการร่วมมือในการปฏิบัติงานได้ทำร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในการมีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมการดำเนินการ ร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดกับสถานศึกษา

7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

8. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู ครูศูนย์การเรียนรู้ ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

9. สถานศึกษา หมายถึง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ (สกร.ระดับอำเภอ) ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม (สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดมหาสารคาม)

10. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม หมายถึง องค์การทางการศึกษา ภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ หน้าที่ที่สำคัญของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม คือ การส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาในสังกัด จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ และกำกับดูแลติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอในสังกัด จำนวน 13 แห่ง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เป็นหลักการ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมซึ่งนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ
2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม
3. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
4. บริบทสถานศึกษาในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดมหาสารคาม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารงานวิชาการ

1. ความหมายของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ที่จะทำให้สถานศึกษาได้มาตรฐานและคุณภาพ งานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษา จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารวิชาการได้มีนักการศึกษาให้ความหมายไว้ ดังนี้

Campbell, Bridges and Nystrand (1997) การบริหารงานวิชาการ (Instructional Management หรือ Instructional Leadership) หมายถึง กระบวนการวางแผน ควบคุม ติดตาม และประเมินกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งหมด ภายในโรงเรียน โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านการสนับสนุนและส่งเสริมการทำงานของครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

Glickman, Gordon, and Ross-Gordon (2010) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ผ่านการนิเทศ การกำกับดูแล การวางแผนหลักสูตร และการพัฒนาครู โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนอย่างยั่งยืน

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ ขั้นตอนในการวางแผนงานวิชาการ สถานศึกษาจะต้องมีการดำเนินการจัดทำแผนงานวิชาการขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานจัดทำเป็นคู่มือการบริหารงานวิชาการในแต่ละปีการศึกษา เพื่อให้

บุคลากรในฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและนำไปปฏิบัติตามแผนที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้เมื่อสิ้นปี การศึกษาจะต้องมีการประเมินผลการดำเนินการมีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติและนำผลการประเมินไปเป็นสารสนเทศในการปรับปรุงงานวิชาการในปีการศึกษาต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนอย่างแท้จริง

จิตติมา วรรณศรี (2557) สรุปว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อื่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

จรรุณี เก้าเอี้ยน (2557) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สัมมา ธนินิธย์ (2560) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีการร่วมมือกันและประสานงานกันของบุคคลกรในโรงเรียนทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ (2561) กล่าวว่า ความหมายของการบริหารงานวิชาการแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก 1) สิ่งที่ต้องดำเนินการ ได้แก่ การบริหารหรือการทำกิจกรรมวิชาการ และ 2) สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น ได้แก่ การพัฒนาการเรียนการสอน หรือการพัฒนาผู้เรียน ที่เกิดผลดีแก่ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการหรือการดำเนินกิจกรรมทุกชนิดของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียน โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพสูงสุด

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562) ให้ความหมายของงานวิชาการ คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดโดยผ่านกระบวนการแสวงหาความรู้ การสอน การวิจัย การประชุม การปฏิบัติการวิชาชีพ การเผยแพร่ข้อมูลสิ่งพิมพ์สู่สาธารณะ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไว้

จากแนวคิดของนักการศึกษาผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการปรับปรุงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นต้น เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาและให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนอย่างแท้จริง

2. ความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

Fullan (2007) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากเป็นกลไกที่เชื่อมโยงระหว่างนโยบายกับการปฏิบัติจริงในห้องเรียน การส่งเสริมงานวิชาการจึงเป็นการสร้างรากฐานของการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน

กระทรวงศึกษาธิการ (2556) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ คือ เพื่ออำนวยความสะดวกให้สถานศึกษาได้ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง และมุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน สามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ ที่สำคัญที่สุดคือการบริหารงานวิชาการจะมุ่งส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ภารดี อนันต์นาวิ (2557) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลัก ของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545) มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา และชุมชนซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

จิตติมา วรรณศรี (2557) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิผลของสถานศึกษา

จรุณี เก้าเอี้ยน (2557) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการว่า ถือเป็นหัวใจหรือส่วนที่สำคัญที่สุดของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องยึดเป็นภารกิจหลัก ต้องใส่ใจตระหนักและเข้าใจงานวิชาการให้ถ่องแท้ รวมทั้งพัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้าให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2561) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการคือหัวใจในการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นไปตามมาตรฐานหรือสูงกว่าที่มาตรฐานการศึกษากำหนดไว้

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการในสถานศึกษาว่า เป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมทุกอย่าง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดของนักการศึกษาผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจที่สำคัญและเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่ผู้บริหารต้องยึดเป็นภารกิจหลัก ใส่ใจ ตระหนักและเข้าใจงานวิชาการให้ถ่องแท้ มุ่งการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

3. หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียนหรือสถานศึกษาทุกแห่ง การบริหารงานวิชาการจะมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการให้กับสถานศึกษาได้หรือไม่ ต้องมีหลักการในการบริหารงานวิชาการอย่างถูกต้อง หลักการบริหารงานวิชาการที่นักวิชาการได้นำเสนอไว้ มีดังต่อไปนี้

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้อธิบายถึงหลักในการบริหารงานวิชาการ ตามทฤษฎีการบริหารวิชาการของ Henri Fayol ว่าสามารถนำมาใช้ในการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบขั้นมูลฐานในการบริหาร ดังนี้

1. การวางแผน (To Plan)
2. การจัดการองค์กร (To Organize)
3. การบังคับบัญชา (To Command)
4. การประสานงาน (To Coordinate)
5. การควบคุม (To Control)

จิตติมา วรรณศรี (2557) ได้เสนอว่าการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลนั้น เกี่ยวข้องกับงานวิชาการอันส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการให้เกิดประสิทธิผล ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า เป็นทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู หลักสูตร สื่อและแหล่งเรียนรู้ และบรรยากาศสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้

2. กระบวนการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พฤติกรรมครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

3. ผลผลิต คือ ประสิทธิภาพของการบริหารวิชาการ อันได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และความพึงพอใจของผู้ปกครอง

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562) สรุปหลักการบริหารงานวิชาการ จากแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศไทย ตามหมวดและมาตราต่าง ๆ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ดังนี้

1. บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาแบบกระจายอำนาจยึดหยุ่น และให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชนโดยให้สถานศึกษาเป็นฐาน

2. จัดการเรียนรู้โดยยึดหลักแนวความคิดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. พัฒนาหลักสูตร สาระ และวิธีการจัดการเรียนรู้ให้หลากหลาย เหมาะสมกับศักยภาพและทุกช่วงวัยของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. สนับสนุนให้ผู้สอนใช้สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดของนักการศึกษาผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า หลักการบริหารวิชาการ เป็นแนวทางวิธีการเพื่อให้การบริหารงานเกี่ยวกับด้านงานวิชาการประสบความสำเร็จตามที่กำหนดไว้ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการจัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับนโยบายหลัก มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปยังผู้ปฏิบัติ เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา ให้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับผิดชอบร่วมกันทำให้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

4. องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2556) ได้ระบุขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ในคู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล ที่ผู้วิจัยได้เลือกมาเป็นกรอบในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เนื่องจากข้อมูลมีการปรับปรุงครั้งล่าสุดจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และ

องค์กรอื่น

14. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
 15. การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา
 16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนใช้ในสถานศึกษา
 17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- กาญจณี เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการ โรงเรียนไว้ดังนี้

1. การบริหารและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. การพัฒนานวัตกรรม
4. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา
5. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. การนิเทศการศึกษา

จรุณี แก้วเอียน (2557) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

1. งานการจัดหลักสูตร
2. งานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. งานการใช้วิธีการสอนและ การใช้สื่อการเรียนการสอน
4. งานการวัดผลการเรียนการสอน
5. การนิเทศการสอน

จิตติมา วรรณศรี (2557) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 7 ด้าน ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ

2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้
4. การจัดการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผล
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
7. การนิเทศภายใน

ภาคี อนันต์นาวิ (2557) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลมาการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน

และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

กมล ภูประเสริฐ (2560) ได้กล่าวถึงขอบข่าย งานวิชาการไว้ 9 ด้าน คือ

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริหารการเรียนการสอน
3. การบริหารการประเมินผลการเรียน
4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา
5. การบริหารบุคลากรทางวิชาการ
6. การบริหารงานวิจัยและพัฒนา
7. การบริหารโครงการทางวิชาการ
8. การบริหารข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ
9. การบริหารการประเมินผลทางวิชาการของสถานศึกษา

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2560) ได้เสนอขอบข่ายของงานวิชาการ 6 หลักสำคัญดังนี้

1. งานหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหมด
2. งานบริหารหลักสูตร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้
3. งานสื่อและนวัตกรรม ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดวัสดุสิ่งพิมพ์หรือเอกสาร
4. งานวัดและประเมินผล ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกแบบประเมินการเรียนรู้ การวัด
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการประเมินคุณภาพผู้เรียน รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สอน
5. งานนิเทศภายในโรงเรียน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา
6. งานส่งเสริมวิชาการ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการของฝ่ายทะเบียน ฝ่ายห้องสมุด
ฝ่ายบริการสื่อ และเอกสารสิ่งพิมพ์

สัมนา ธนินธ์ (2560) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงาน หมายถึงการดำเนินงาน
ตามด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดการหลักสูตร และแผนการเรียนรู้
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การจัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน
4. การนิเทศ และการพัฒนาการเรียนการสอน
5. การวัด และประเมินผลการเรียนการสอน

ชูชาติ พวงสมจิตร (2561) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ทั้งหมด
5 ด้านดังนี้

1. การพัฒนาและบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา
2. การบริหารการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
3. การนิเทศการศึกษา
4. การวัดและประเมินผลทางการศึกษา
5. การประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ได้กำหนด
ขอบข่ายและภารกิจสถานศึกษา งานบริหารวิชาการไว้ 17 ด้าน คือ

1. ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ
หลักสูตรท้องถิ่น
2. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. ด้านการนิเทศการศึกษา
10. ด้านการแนะแนว
11. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา

และองค์กรอื่น

14. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร

หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ

สถานศึกษา

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ปริญญานิพนธ์ (2562) สังกเคราะห์ขอข่ายการบริหารบริหารงานวิชาการ
ในสถานศึกษาที่สำคัญ ๆ ประกอบด้วย

1. งานหลักสูตร
2. งานการจัดการเรียนการสอน
3. งานวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. งานแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี และสื่อการสอน
5. งานประกันคุณภาพการศึกษา
6. งานแนะแนว นิเทศการสอน และวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
7. งานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สัทัญญา แซ่มซ้อย (2565) ได้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่งการบริหารงานวิชาการ และขบข่ายงานวิชาการทั้ง 17 ได้การบริหารวิชาการ 3 ด้านดังนี้

1. การออกแบบหลักสูตร
2. การจัดการเรียนรูู้
3. การประเมินผล

Campbell, Bridges and Nystrand (1997) ได้สรุปรงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะของสถานศึกษา
2. การกำหนดโปรแกรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย
3. การพัฒนาและนำหลักสูตรของชาติไปใช้
4. การเลือกใช้และเตรียมอุปกรณ์ และสื่อการเรียน
5. การประเมินผลการสอน

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แหล่งอ้างอิง	กระทรวงศึกษธิการ (2556)	กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557)	จรูณี เก้าเอียน (2557)	จิตมา วรรณศรี (2557)	ภาวดี อนันต์นวิ (2557)	กมล ภูประเสริฐ (2560)	ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2560)	สัมพันธ์ รัตนชัย (2560)	ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2561)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	ปริญภรณ์ ตั้งคุณานันท์ (2562)	สัทัญญา แซ่มซ้อย (2565)	Campbell, Bridges And Nystrand (1997)	ความถี่
1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับทำให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	✓									✓				2
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ	✓		✓		✓					✓				4

ตาราง 1 (ต่อ)

แหล่งอ้างอิง	แหล่งอ้างอิง													
	กระทรวงศึกษาธิการ (2556)	กาญจน์ เรื่องมนตรี และธรินทร์ นามวรรณ (2557)	จรรณี เก้าเอียน (2557)	จิตมา วรณศิริ (2557)	ภาวดี อนันต์นวิ (2557)	กมล ภูประเสริฐ (2560)	ขุนศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2560)	สัมมา รัตนชัย (2560)	ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2561)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ (2562)	สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565)	Campbell, Bridges And Nystrand (1997)	คามณี
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓		10*
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	13*
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓				✓					✓				3
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12*
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	✓			✓	✓	✓				✓	✓			6
8. การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	✓			✓	✓					✓	✓			5
9. การนิเทศการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			11*
10. การแนะแนว	✓				✓					✓	✓			4
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	✓				✓				✓	✓	✓			5
12. การส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ	✓				✓					✓				3

ตาราง 1 (ต่อ)

แหล่งอ้างอิง	แหล่งอ้างอิง											รวม		
	กระทรวงศึกษาธิการ (2556)	กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557)	จุณี เก้าเอียน (2557)	จิตมา วรรณศรี (2557)	ภากร อนันต์นาวี (2557)	กมล ภูประเสริฐ (2560)	ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2560)	สัมมา รัตนชัย (2560)	ชูชาติ พวงสมจิตร (2561)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานนท์ (2562)		สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565)	Campbell, Bridges And Nystrand (1997)
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	✓				✓					✓				3
14. การส่งเสริมเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	✓				✓					✓				3
15. การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา	✓						✓			✓				3
16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนใช้ในสถานศึกษา	✓									✓				2
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓				8*
18. งานบริหารหลักสูตร							✓							1
19. การกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะของสถานศึกษา												✓		1

ตาราง 1 (ต่อ)

แหล่งอ้างอิง	ขอบข่าย การบริหาร งานวิชาการ											ความถี่		
	กระทรวงศึกษาธิการ (2556)	กาญจนา เรื่องมนตรี และธีรธร นามวรรณ (2557)	จรุณี เก้าเอียน (2557)	จิตติมา วรรมศิริ (2557)	ภากรดี อนันต์นารี (2557)	กมลภู ประเสริฐ (2560)	ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2560)	สัมมา รัตนธ (2560)	ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2561)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ (2562)		ศุภัญญา แซ่มซ้อย (2565)	Campbell, Bridges And Nystrand (1997)
20. การกำหนดโปรแกรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย													✓	1
21. การจัดหาสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน								✓					✓	2
22. การพัฒนานวัตกรรม	✓													1
23. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	✓													1
24. งานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี										✓				1
25. การบริหารบุคลากรทางวิชาการ						✓								1
26. การบริหารข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ						✓								1
27. การบริหารการประเมินผลทางวิชาการของสถานศึกษา						✓								1
28. งานส่งเสริมกิจการนักศึกษา												✓		1

จากตาราง 1 การสังเคราะห์ความหมาย ความสำคัญ หลักในการบริหารวิชาการ ขอบข่ายการบริหารวิชาการ จากทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปขอบข่ายงานการบริหารงานวิชาการทั้งหมด 28 ด้าน เลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ในระดับสูง (ความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้น

ไป) นำมาจัดกลุ่ม (Grouping) โดยผู้วิจัยได้ผนวกด้านมีขอบเขตงานและลักษณะงานที่สามารถสอดรับกันได้เข้าไว้ด้วยกันแล้วสรุปเป็นองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 5 ด้านดังตาราง 2

ตาราง 2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ

องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ	ขอบข่ายองค์ประกอบที่นำมาผนวกรวมกัน
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น - งานบริหารหลักสูตร - การกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะของสถานศึกษา - การวางแผนงานด้านวิชาการ - การส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ - การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น - การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา - งานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี - การบริหารบุคลากรทางวิชาการ
2. การจัดการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ - การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ - การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน - งานส่งเสริมกิจการนักศึกษา - การแนะแนวการศึกษา - การกำหนดโปรแกรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ	ขอบข่ายองค์ประกอบที่นำมาผนวกรวมกัน
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	- การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา
4. การนิเทศการศึกษา	- การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา - การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา - การบริหารการประเมินผลทางวิชาการของสถานศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	- การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนใช้ในสถานศึกษา - การจัดหาสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน - . การพัฒนานวัตกรรม - การบริหารข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ

จากตาราง 2 พบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การนิเทศการศึกษา และ 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ

ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาโดยได้มีนักวิชาการ และนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันคือ

กระทรวงศึกษาธิการ (2556) หลักสูตรสถานศึกษา (School-Based Curriculum) หมายถึง แผนหรือแนวทาง หรือข้อความกำหนดของการจัดการการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ซึ่งจัดทำโดยคณะบุคคลของสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนและชุมชน สังคมให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในชุมชน สังคม อย่างมีความสุข ซึ่งต้องไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติและสิทธิมนุษยชน ซึ่งแนวทางการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเองโดย

1.1 จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรของตนเองเพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสามารถเป็นต้นแบบให้แก่สถานบันอื่น

1.2 จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.3 จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้น สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น ศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การส่งเสริมความเป็นเลิศผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก

1.5 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระวิชาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

2. สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การสอนและอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

4. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบ

จิตติมา วรณศรี (2557) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นงานสำคัญของงานวิชาการ หลักสูตรถือว่าเป็นพิมพ์เขียวของการจัดการศึกษาที่ทำให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องได้ทราบ จุดมุ่งหมาย หรือคุณสมบัติของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาแห่งนั้น รวมทั้งเป็นแนวทางในการ

จัดการศึกษาเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณลักษณะตามจุดหมาย ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและหลักสูตรมีคุณภาพ ต้องมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำหลักสูตรที่ต้องให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมีความทันสมัย และสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ ต้องวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวปฏิบัติของหลักสูตร รวมทั้งสอดคล้องกับความถนัดและศักยภาพของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลักสูตร เมื่อครบรอบหลักสูตรมีผู้จบการศึกษา ควรมีการประเมินตรวจสอบคุณลักษณะของผู้เรียนว่า บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา อย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศประกอบการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้มีคุณภาพ

จรูณี เก้าเอียง (2557) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะและเจตคติ ค่านิยม พัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการประเทศให้ยั่งยืนก้าวหน้า ซึ่งผู้ที่นำไปสู่ผลสำเร็จนี้ได้คือ คุณครูนั่นเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดแนวทางการปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.1 จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

1.2 จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเป็นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.3 จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ ด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก

1.5 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล

2. สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การสอนและอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

4. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษารายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนหรือข้อกำหนดอย่างเป็นระบบ ที่แสดงถึงจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และมวลประสบการณ์ เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ได้จากการวางแผนและการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ โดยอาจจะปรับปรุงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นหรือสร้างหลักสูตรใหม่ซึ่งเป็นนวัตกรรมหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้น

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (2567) ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.2566 มาตรา 16 (1) จัดให้มีส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาหลักสูตร โปรแกรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ บรรดาที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรม รวมทั้งนำหลักสูตร โปรแกรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หน่วยงานอื่นจัดทำไว้มาใช้ประโยชน์ได้

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการสร้าง หรือปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรในระดับสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยอิงตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ความต้องการของผู้เรียน และบริบทของชุมชน โดยมีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง นำมาสู่การออกแบบเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะตามเป้าหมาย มีการมีส่วนร่วมของครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน ทดลองใช้ ตลอดจนจนถึงการประเมินผลและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

2. การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกัน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2556) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน มีดังนี้

1. จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรม นำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้
4. จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

5. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

6. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียนและช่วยเหลือผู้เรียนพิการ

ด้วยโอกาส และ มีความสามารถพิเศษ

จิตติมา วรณศรี (2557) การเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะในการลงมือปฏิบัติ และมีเจตคติในทางบวกส่งผลให้บุคคลเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับศักยภาพและบริบทของผู้เรียน การกำหนดบทบาทของตัวผู้สอนและผู้เรียน การใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย การออกแบบการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และกำหนดแนวทางปฏิบัติ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการประเมินสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน การเรียนการสอน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรู้ รวมทั้งสามารถ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจาก สื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือบิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาการเรียนตามศักยภาพ
7. ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบ หรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (2567) ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 มาตรา 6 ให้กรมมีหน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้ (1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต (2) การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง (3) การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

นอกจากการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตามวรรคหนึ่ง กรมอาจจัดส่งเสริม และ สนับสนุนการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนได้ ทั้งนี้ตามประกาศ ที่รัฐมนตรีกำหนด ประกาศดังกล่าวให้ระบุเป้าหมาย แนวทางและวิธีการไว้ด้วย การจัด ส่งเสริม และ สนับสนุนการเรียนรู้ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้คำนึงถึงความหลากหลาย และความต้องการของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยมีโอกาสเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ

มาตรา 12 ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ให้กรม ดำเนินการโดยคำนึงถึงแนวทาง ดังต่อไปนี้

(1) เป็นการจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ซึ่งมิได้ศึกษาอยู่ใน สถานศึกษาไม่ว่า ด้วยเหตุใด เพื่อให้ได้รับคุณวุฒิระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านสามัญศึกษาหรือ อาชีวศึกษา

(2) วิธีการจัดการเรียนรู้และการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรต้องสอดคล้องกับ พัฒนาการของโลก และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตาม ความถนัดหรือความสนใจของตน ทั้งนี้วิธีการและหลักสูตรดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กรมและสถาบัน พัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ร่วมกันกำหนด

(3) การประเมินผลเพื่อให้ได้รับคุณวุฒิทางการศึกษา ให้ใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อใช้กับ ผู้เรียนซึ่งมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม โดยต้องไม่ใช้วิธีการทดสอบความรู้ในทาง วิชาการแต่เพียงด้านเดียว

(4) ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อจัด ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้ซึ่งได้รับคุณวุฒิ ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านสามัญศึกษาหรืออาชีวศึกษา

เพื่อให้ได้รับการศึกษาสูงกว่าระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรณีที่ได้ศึกษามากกว่า หมายความว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับเข้ารับการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับกับหน่วยจัดการเรียนรู้ตาม พระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าผู้ปกครองตามกฎหมายดังกล่าวได้ปฏิบัติหน้าที่ถูกต้อง ตามกฎหมายว่า ด้วยการศึกษาภาคบังคับแล้ว แต่ในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กดังกล่าว กรมต้องจัดกระบวนการ เรียนรู้ หลักสูตร และระยะเวลาการเรียนให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน โดยให้กรมและสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ร่วมกันออกแบบให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนในรายวิชา อย่างเป็นระบบ โดยจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการ รูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสมและเน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะและกระบวนการเรียนรู้ มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐาน

3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกัน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2556) ได้กำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

2. จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

3. วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียน และอนุมัติผลการเรียน

4. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

5. จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

6. จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

7. ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ รายปี/รายภาค และตัดสิน ผลการเรียนการสอนผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จิตติมา วรณศรี (2557) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้เรียนว่าเกิดการเรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ นอกจากนี้การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการร่วมกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อสะท้อนประสิทธิผลของการจัดการศึกษา

ภารดี อนันต์นาวี (2557) กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา

2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการ

ประเมินสภาพจริงจากกระบวนการการปฏิบัติและผลงาน

4. จัดให้การเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานศึกษาประกอบการและอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) การวัดผลประเมินผลเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการความก้าวหน้า และตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งกำหนดแนวทางการปฏิบัติแนวทางการปฏิบัติการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

1. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา
2. วัดและประเมินผลตามตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา
3. การจบหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์การจบของหลักสูตรสถานศึกษา
4. การเทียบโอนหลักสูตรกรณีโอนย้ายสถานศึกษา
5. การแก้ไขผลการเรียน 0, ร, มส, มผ และการเรียนซ้ำ
6. การจัดทำเอกสาร ปพ. 1-7
7. อนุมัติการจบหลักสูตร
8. รายงานผลการจบการศึกษา (ปพ.2) ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ป.6

ม.3 และ ม.6) และรายงานไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายงานเฉพาะ ม.3 และ ม.6)

สรุปได้ว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการความก้าวหน้า และตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินความสภาพจริง มีเครื่องมือการวัดที่มีมาตรฐานเชื่อถือได้ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การนิเทศการศึกษา

จิตติมา วรรณศรี (2557) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร/ผู้นิเทศกับครูเพื่อดูแลช่วยเหลือ ให้คำแนะนำแก่ครูในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู

ภาคี อนันต์นาวิ (2551) ได้สรุปแนวทางการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาได้ดังนี้

1. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา
2. ดำเนินงานนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา
3. ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา

4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2560) การนิเทศการศึกษา เป็นงานที่กลุ่มบริหารงานวิชาการ จะต้องจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา มีการประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศ การศึกษาในสถานศึกษา ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์จัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ผู้นิเทศต้องมีความรู้ความเข้าใจ หลักการนิเทศอย่างถูกต้อง ตรงประเด็น และชัดเจนในกระบวนการนิเทศ ทั้งนี้กระบวนการนิเทศที่เกิดขึ้นต้องเป็นเชิงระบบ มีการวางแผนในการดำเนินงาน โดยถือหลักการการมีส่วนร่วมในการทำงาน มีการดำเนินงานอย่างสร้างสรรค์ และการนิเทศต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเป็นสำคัญ ซึ่งกำหนดแนวทางการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. รวบรวม จัดทำ ระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้
2. ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการของการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้
3. จัดทำแผนการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้
4. ดำเนินการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและโครงการเป็นฐาน ดังนี้

4.1 การนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เช่น ส่งเสริมให้หัวหน้าฯ หัวหน้างาน ฝ่ายบริหารเป็นหลักในการนิเทศภายใน ส่งเสริมครูเป็นผู้สร้างกัลยาณมิตร นิเทศภายในส่งเสริมเครือข่ายการนิเทศ ครูต้นแบบ ครูแกนนำ ผู้ปกครอง ชุมชน และภูมิปัญญา ส่งเสริมการนิเทศภายนอก รวมทั้งส่งเสริมการนิเทศที่มีการรวมพลังจากทุกฝ่าย

4.2 การนิเทศโดยใช้โครงการเป็นฐาน

5. จัดทำสรุปรายงานผล และเผยแพร่เทคนิคการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การแนะนำให้คำปรึกษา ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลในกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและเครือข่าย โดยผู้นิเทศเป็นผู้ให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามหลักการนิเทศอย่างถูกต้อง ชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา การสื่อสารระหว่างกันเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นที่มาของจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาได้มีคุณภาพ

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2556) กล่าวถึง การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ดังนี้

1. จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา
2. พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา
3. มุ่งเน้นพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาและนำมาใช้จริง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ จัดหาแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
4. พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน
5. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหาผลิตใช้พัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา

จิตติมา วรรณศรี (2557) กล่าวว่า สื่อเทคโนโลยี เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งในการ จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจได้ดี ถูกต้อง และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในกิจกรรมการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561) งานส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมในสถานศึกษาผลิต พัฒนา และใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งการบริการสื่อเผยแพร่เทคโนโลยีทางการศึกษา และกำหนดแนวทางการปฏิบัติการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลความต้องการการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการศึกษา
2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้
3. บริการสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษา

4. นิเทศ ติดตามผลการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดการเรียนในสถานศึกษา

5. ประเมิน ปรับปรุง พัฒนาระบบบริการการส่งเสริมการผลิตสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

6. สรุปรายงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสื่อ เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การบริหารแบบมีส่วนร่วม

1. ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการบริหารที่ทุกคนในองค์กรและต่างองค์กรได้ทำงานตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ผู้นำในการบริหารต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีทักษะความรู้ความเข้าใจในการบริหารงาน มีคุณธรรมในการปฏิบัติงาน กระบวนการบริหารจึงจะบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้เป็นอย่างดี จึงมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของคำว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

จรัส อติวิทยากรณ์ (2553) สรุปความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้การจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบเพื่อการพัฒนาที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553b) ได้ให้ความหมายของ การมีส่วนร่วมว่า การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล

ประสาร พรหมณา (2553) การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้เข้ามามีส่วนคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงานจึงก่อให้เกิด ความรู้สึกผูกพัน ผูกมัดและตกลงใจร่วมกันในการบริหารโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย การบริหารแบบมีส่วนร่วมให้เกิดประโยชน์

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2556) ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงาน

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2565) การบริหารแบบมีส่วนร่วมหมายถึง การที่ผู้นำได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจพิจารณาแผนงาน บริหารงาน ให้ความร่วมมือและประสานงาน ในการพัฒนาวิชาการกับหน่วยงานอื่นและชุมชนให้ความร่วมมือในการส่งเสริมพัฒนาความรู้ด้าน วิชาการแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี ของมหาวิทยาลัยและมีส่วนร่วมในการเสนอแนะเพื่อไปปรับปรุงผลการปฏิบัติงานประจำปีให้มี คุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

Cohen and Uphoff (1980b) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า สมาชิกของ คณะกรรมการสถานศึกษาต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไร และทำอย่างไร
2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

Sashkin (1982) ได้ให้ความหมาย การบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า เป็นการทำงานที่ ผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมวางแผนการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมในกาควบคุม การปฏิบัติงานด้วยตนเอง โดยผู้ปฏิบัติงานสามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วม ในการตั้งเป้าหมาย (participation in goal setting) 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ(participation in decision making) 3) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา (participation in problem solving) 4) การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง (participation in change)

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การ ดำเนินการที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมวางแผน ร่วมการดำเนินงาน ร่วมการ ตัดสินใจ ร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อให้งานบรรลุ ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดตามที่ตั้งไว้

2. ความสำคัญและประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานองค์กรเป็นอย่างมาก ผู้บริหาร ได้เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารร่วมมือกันทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

จรัส อติวิทย์ภรณ์ (2553) ได้สรุปแบ่งประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อองค์กร ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยให้บรรยากาศและการสื่อสารในองค์กรดีขึ้น ลดความขัดแย้ง ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และองค์กรมีความพร้อมที่รับการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น

2. ประโยชน์ต่อผู้บริหาร โดยฝ่ายบริหารสามารถบริหารบุคลากรได้ง่ายขึ้น การตัดสินใจมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เนื่องจากได้รับข้อมูลและความคิดเห็นจากทุกฝ่าย

3. ประโยชน์ต่อบุคลากร โดยความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับฝ่ายบริหาร และระหว่างบุคลากรห้วยกันดีขึ้น มีความไว้วางใจกัน มีความรับผิดชอบและผูกพันกับองค์กรมากขึ้น รวมทั้งมีผู้เข้าใจกฎระเบียบ และข้อจำกัดขององค์กรเป็นเหตุผลที่จำเป็นต่อการบริหารหรือการจัดการองค์กร

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมว่า หลักการสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมคือ การสร้างบรรยากาศในการทำงานแบบประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความเข้าใจในปัญหาของหน่วยงาน สำหรับการเพิ่มค่าจ้างนั้นอาจมิใช่เป็นสิ่งจูงใจให้ทำงานได้อย่างเต็มที่เสมอไป แต่การให้รางวัลด้วยการชมเชย ยกย่อง ให้เกียรติ อาจเป็นแรงกระตุ้นสำคัญที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดพลังต่าง ๆ ในการทำงาน เมื่อประสบความสำเร็จผู้ปฏิบัติย่อมมีความภาคภูมิใจ แม้จะมีได้รับเป็นเงินหรือค่าจ้างเป็นการตอบแทนก็ตาม

ประสาร พรหมณา (2553) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 ประการ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการระดมความคิดโดยเกิดเป็นความคิดที่หลากหลายซึ่งดีกว่าการคิด และตัดสินใจเพียงผู้เดียว

2. เกิดการยอมรับกันมากขึ้นและลดการต่อต้าน

3. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีต่อกัน สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานที่ดีต่อกัน

4. ทำให้การตัดสินใจมีคุณภาพและก่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

ชูชาติ พวงสมจิตร (2556) ได้สรุปประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ 3 ส่วนคือ

1. ประโยชน์ที่เกิดกับหน่วยงาน คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพิ่มบรรยากาศและการสื่อสารในหน่วยให้ดีขึ้น ลดความขัดแย้ง ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต หน่วยงานพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น

2. ประโยชน์ที่เกิดกับผู้บริหาร คือ ฝ่ายบริหารสามารถบริหารพนักงานได้ง่ายขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารและมีประสิทธิผลมากขึ้นเนื่องจากได้รับความคิดเห็นจากทุกฝ่าย แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ประโยชน์ที่เกิดกับพนักงาน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานกับฝ่ายบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานกับพนักงานดีขึ้น พนักงานมีความไว้วางใจกันสามารถพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพให้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการทำงาน มีการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน ช่วยให้การสื่อสารในหน่วยงานดีขึ้นระหว่างบุคลากรกับผู้บริหาร ผู้บริหารสามารถบริหารบุคลากรในองค์กรได้ง่าย บุคลากรเกิดความไว้วางใจกันมากยิ่งขึ้น มีความรับผิดชอบต่องานและผูกพันกับหน่วยงาน เข้าใจกฎระเบียบในหน่วยงาน และช่วยลดปัญหาความขัดแย้งในองค์กรและเกิดการยอมรับมากขึ้น ทำให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland's achievement motivation theory) McClelland (1961) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ สิ่งจูงใจของมนุษย์ในการทำงานให้เกิดผลสำเร็จ ทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม ผลการศึกษาสรุปได้ว่า คนเรามีความต้องการอยู่ 3 ประการ คือ

1. ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (need for achievement) เป็นความปรารถนาจะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ มีความวิตกกังวลเมื่อประสบความสำเร็จ

2. ความต้องการความผูกพัน (need for affiliation) เป็นความต้องการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ต้องการความเป็นมิตรและสัมพันธ์ภาพที่อบอุ่น

3. ความต้องการมีอำนาจ (need for power) ได้แก่ ความต้องการรับผิดชอบบุคคลอื่น ต้องการควบคุมและให้ผู้อื่นให้โทษแก่ผู้อื่นได้ สำคัญประการหนึ่งของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ แมคเคลแลนด์ (David McClelland) ก็คือผู้ที่ทำงานได้อย่างประสบความสำเร็จต้องมีแรงจูงใจในด้านความต้องการสัมฤทธิ์ผลอยู่ในระดับสูง หรือกล่าวได้ว่าความสำเร็จของงานจะทำได้โดยการกระตุ้นความต้องการด้านสัมฤทธิ์ผลอยู่ในระดับสูง หรือกล่าวได้ว่าความสำเร็จของงานจะทำได้โดยการกระตุ้นความต้องการด้านสัมฤทธิ์ผลเป็นสำคัญ บุคคลแต่ละคนเมื่อมีความต้องการด้านสัมฤทธิ์ผลสูงก็สามารถทำงานได้สำเร็จและช่วยให้งานของหน่วยงานสำเร็จไปด้วย

Davis (1981) ได้เสนอรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 6 รูปแบบ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ภาพประกอบ 3 ประเภทของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 6 รูปแบบ ของ Keith Davis

1. การบริหารแบบปรึกษาหารือ (Consultative management) เป็นการบริหารที่ฝ่ายบริหารปรึกษาหารือกับผู้ใต้บังคับบัญชาก่อนที่จะตัดสินใจ โดยฝ่ายบริหารจะกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาคิดในประเด็นที่ตนเองต้องการปรึกษา โดยทั่วไปมักกระตุ้นให้คิดในแงุ่มที่สนับสนุนความคิดของตนเอง หลังจากนั้นจึงตัดสินใจ การบริหารแบบนี้ผู้บริหารมักจะไม่นำทุกเรื่องมาปรึกษาหารือกับลูกน้องแต่จะสร้างบรรยากาศให้เป็นบรรยากาศของการปรึกษาหารือ ซึ่งสิ่งที่จำเป็นสำหรับการบริหารลักษณะนี้ คือ การที่ฝ่ายบริหารควรยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างแท้จริง และผู้ใต้บังคับบัญชาจะเห็นว่าความคิดของพวกเขาเป็นสิ่งที่มีความหมาย

2. การบริหารแบบประชาธิปไตย (Democracy management) เป็นการบริหารที่ใช้ความคิดจากกลุ่มให้เป็นประโยชน์ โดยให้ทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น แต่ทุกคนมีเสียงหนึ่งเท่ากัน (one man - one vote) การตัดสินใจจะมาจากมติของกลุ่มโดยสมาชิกทุกคนมีอิสระที่จะแสดงความคิดเห็นและโน้มน้าวคนอื่น ๆ อย่งไรก็ตามผู้บริหารแบบประชาธิปไตยอาจใช้สิทธิ์ที่จะไม่ปฏิบัติตามความเห็นของกลุ่มได้ กรณีที่ความเห็นนั้นไม่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน

3. การบริหารแบบคณะทำงาน (Work committees) เป็นการบริหารที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนางาน เช่น บริษัทต้องการเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น ต้องการลดค่าใช้จ่ายในการผลิต ต้องการลดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานลง เป็นต้น ปัญหาและความต้องการเหล่านี้สามารถใช้ในการบริหารแบบคณะทำงานเข้ามาปรับปรุงแก้ไขได้ โดยการตั้งคณะทำงานให้มีหน้าที่ศึกษาหาวิธีการในการแก้ไขปรับปรุง โดยปกติคณะทำงานจะประกอบด้วยฝ่ายบริหารและพนักงาน แต่ก็อาจเป็นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็ได้ โดยคณะทำงานอาจเป็นคณะทำงานกลุ่มเล็ก ๆ หรือคณะทำงานใหญ่ที่ให้คนงานทุกคน ร่วมเป็นคณะทำงานก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่เรื่องที่ต้องการแก้ไขปรับปรุง ตัวอย่างของคณะทำงาน ได้แก่

คณะกรรมการเพื่อปรับปรุงการทำงาน คณะทำงานกลุ่มควบคุมคุณภาพ คณะทำงานเพื่อความปลอดภัย เป็นต้น

4. การบริหารแบบให้ข้อเสนอแนะ (Suggestion programs) เป็นการบริหารที่มุ่งใช้ความเห็นของแต่ละบุคคลให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางาน โดยคนงานเขียนข้อเสนอแนะลงในแบบฟอร์มและส่งให้ฝ่ายบริหาร เช่น ส่งไว้ที่กล่องรับข้อเสนอแนะ วิธีการนี้หน่วยงานจะได้ความคิดและวิธีการต่าง ๆ ที่สามารถนำมาแก้ปัญหาและพัฒนางานของหน่วยงานได้ โดยผู้เป็นเจ้าของความคิดจะได้รับรางวัลตอบแทน

5. การบริหารแบบคณะกรรมการบริหารระดับกลาง (Middle management committees) เป็นการบริหารที่ใช้พลังความร่วมมือจากกลุ่มผู้บริหารระดับกลาง โดยผู้บริหารระดับกลางฝ่ายต่าง ๆ มาร่วมกันศึกษาปัญหาของหน่วยงานและเสนอแนวทางเพื่อการแก้ปัญหานั้น วิธีการนี้จำเป็นต้องให้กลุ่มของผู้ศึกษาได้รับข้อมูลต่าง ๆ อย่างเต็มที่ และไม่ถูกควบคุมจากผู้บริหารที่สูงกว่าการศึกษาปัญหาที่ต้องกระทำอย่างจริงจัง รอบคอบ ระมัดระวังก่อนที่จะเสนอความคิดไปสู่การปฏิบัติ การบริหารลักษณะนี้จัดเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมประเภทหนึ่ง ซึ่งมีประโยชน์ในการช่วยพัฒนาทักษะของผู้บริหารรุ่นเยาว์ให้ก้าวไปเป็นผู้บริหารระดับสูงต่อไป นอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุง ความร่วมมือในกลุ่มผู้บริหารให้ดีขึ้น มีทักษะในการบริหารเพิ่มขึ้นและเป็นสิ่งกระตุ้นพัฒนาการทางการบริหารที่ดี โดยผลที่ได้คือความคิดสร้างสรรค์หรือความคิดใหม่ที่จะนำเสนอต่อผู้บริหารระดับสูง อย่างไรก็ตามวิธีการนี้จะต้องสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อความคิดและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของตนเอง โดยกลุ่มผู้บริหารระดับกลางควรต้องศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ อย่างจริงจังและรอบคอบระมัดระวังด้วย

6. การบริหารแบบร่วมเป็นกรรมการบริหาร (Codetermination) เป็นการบริหารที่ยินยอมให้ตัวแทนของฝ่ายคนงานเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารด้วย วิธีการนี้เริ่มมีครั้งแรกในเยอรมันตะวันตก ในช่วงทศวรรษที่ 1940 และต่อมาได้กระจายไปยังประเทศอื่น ๆ สำหรับอัตราส่วนของตัวแทนจากฝ่ายคนงานนั้นไม่ตายตัว บางประเทศอาจกำหนดให้มีอัตราส่วน 1 ใน 3 ของคณะกรรมการบริหาร บางประเทศก็กำหนดจำนวนไว้แน่นอนว่าให้มีตัวแทนเพียง 2 คนเท่านั้น แต่บางประเทศก็กำหนดไว้ถึงกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการบริหาร

การบริหารลักษณะนี้มีผลดีที่ช่วยให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายคนงานมีความเข้าใจปัญหาของแต่ละฝ่ายได้ดีขึ้น แต่ก็มีข้อจำกัด เช่น ทำให้การตัดสินใจล่าช้า ลดความสามารถในการบริหารจัดการ มึนงานกระดาษมากเกินไป ใช้เวลาในการประชุมมากเกินไป เป็นต้น

Bryman (1986) ได้เสนอแนวทางในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่จะมีผลต่อทัศนคติการปฏิบัติงานและการกระตุ้นใจผู้ใต้บังคับบัญชาไว้ 4 ประการ คือ

1. บรรยากาศของการมีส่วนร่วมควรจะต้องทำให้แนวทางที่จะสู่เป้าหมายมีความชัดเจน ยิ่งขึ้นและบรรยากาศจะมีลักษณะของความไม่เป็นทางการมากกว่า
2. จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถเลือกเป้าหมายที่มีคุณค่า ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาควรเพิ่มเป้าหมายส่วนบุคคล (Individual Goal) กับเป้าหมายองค์กร (Organization Goal) ให้เท่าเทียมกัน
3. ผู้มีส่วนร่วมจะเพิ่มการควบคุมงานมากขึ้นถ้ามีแรงจูงใจและความเป็นอิสระเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความเพียรพยายามในการปฏิบัติงานมากขึ้น
4. เมื่อบุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเขาจะมี Ego-involved (มีส่วนร่วมด้วยตนเอง)
Mayo (1993) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยมีแนวคิดหลักในเรื่องความสัมพันธ์สามารถสรุปได้ ดังนี้
 1. แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้แก่ 1) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2) ทฤษฎีสามมติของความสัมพันธ์ทางบุคคล 3) การสนับสนุนจากสังคม
 2. ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้แก่ 1) รู้จักและไว้วางใจผู้อื่น 2) รู้จักการติดต่อบุคคลอย่างตรงไปตรงมา 3) การยอมรับและสนับสนุนซึ่งกันและกัน และ 4) การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง
 3. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา ได้แก่ 1) การทำงานมีลักษณะเป็นประชาธิปไตย 2) ให้อิสระในการคิดแก้ไขปัญหาแก่ผู้ร่วมงาน 3) ให้ผู้ร่วมงานเกิดศรัทธา 4) ให้รู้จุดมุ่งหมายของงาน 5) ความสำเร็จของงานเป็นของทุกคน 6) สร้างความสัมพันธ์ให้ผู้เข้าร่วม งานเกิดความรักผูกพัน 7) มอบหมายงานที่เขาพอใจสนใจและอยากทำ 8) ให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกัน 9) ให้ความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม 10) การทำงานควรมีการประชุมปรึกษาหารือกัน 11) ให้เขามีความรู้สึกรับผิดชอบและรักษาผลประโยชน์ 12) ส่งเสริมให้พนักงานมีความก้าวหน้า
 4. การสร้างสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ได้แก่ 1) เมื่อเพื่อนพูดให้รับฟังอย่างเต็มใจ 2) ให้ความเป็นกันเองและเป็นมิตร 3) ยกย่องชมเชยเพื่อนร่วมงานด้วยความจริงใจ 4) อย่าแสดงว่าตนเหนือว่าเพื่อนร่วมงาน 5) มีความจริงใจเสมอต้นเสมอปลาย 6) ให้ความช่วยเหลือเมื่อมีทุกข์ร้อน 7) มีโอกาสในการพบปะสังสรรค์นอกเวลาทำงาน 8) ยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็นมิตรกับเพื่อนร่วมงาน 9) ไม่โยนความผิดหรือข้อขัดข้องความผิดให้กับเพื่อนร่วมงาน 10) ใจกว้างและยอมรับความสามารถของเพื่อนร่วมงาน
 5. การสร้างทีม ได้แก่ 1) มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก 2) สมาชิกเข้าใจบทบาทของตน 3) สมาชิกเข้าใจในกติกา กฎระเบียบ 4) การติดต่อสื่อสารที่ดี 5) มีการสนับสนุนระหว่างสมาชิก 6) สมาชิกเข้าใจกระบวนการทำงาน 7) สมาชิกมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาความ

ขัดแย้ง 8) มีความร่วมมือในการทำงาน 9) มีการเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถ 10) มีความรู้สึกพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

6. บทบาทของสมาชิกในทีม ได้แก่ 1) บทบาทของแต่ละคนในทีม 2) พฤติกรรมในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3) บทบาทของพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม

7. ทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) ความจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบและผูกพัน 2) ความจำเป็นในการพัฒนาทักษะ 3) ความจำเป็นต้องพัฒนาความเข้าใจ 4) มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับทีมงาน

8. การสร้างความสัมพันธ์ในทีมงาน ได้แก่ 1) ให้เกิดความรับผิดชอบในทีม 2) ให้เกิดความร่วมมือในการทำงานและปทัสถานสังคม 3) ให้เกิดความเข้าใจในการเผยแพร่ข่าวสาร 4) ให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน 5) มีการแข่งขันในการบริหาร 6) ไม่มีการแบ่งแยกศาสนา 7) ไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ

9. แรงจูงใจในการทำงาน ได้แก่ 1) แรงจูงใจในการทำงานและบริหารงานบุคคล 2) ปัจจัยของแรงจูงใจในการทำงาน 3) แรงจูงใจกับความต้องการของบุคคล 4) ทฤษฎีแรงจูงใจต่าง ๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้

Swanburg (1996) ได้เสนอแนวคิด การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ได้แบ่งองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

1. การไว้วางใจกัน (Trust) การไว้วางใจกันเป็นปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วม ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์เรียบร้อย หากได้รับการยอมรับไว้วางใจจากผู้บริหาร ช่วงเวลาให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการบริหารควรจะได้รับ การควบคุมจากผู้บริหาร ภาระงานทั้งหมดคือการตัดสินใจ ผู้บริหารจะให้โอกาสเท่าที่จะเป็นไปได้ ผู้บริหารจะให้อำนาจและความไว้วางใจแก่ผู้ร่วมงาน จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถและข้อบกพร่องของผู้ปฏิบัติงาน แนวคิดพื้นฐานที่ทุกคนมีความไว้วางใจ (Trust) คือ ผู้ปฏิบัติงานทุกคนย่อมรู้จักงานของตนดีกว่าใคร ๆ ทุก คนสามารถที่จะยอมรับความรับผิดชอบในการบริหารงาน ถ้าความรับผิดชอบจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานอยู่ในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมและสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด และความคิดสร้างสรรค์จะมีอยู่ในบุคลากรทุกระดับในองค์การ

2. ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment) บุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงาน ต้องการความผูกพันที่จะปฏิบัติ ผู้บริหารควรที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือและฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานต้องมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับผู้บริหารประสบการณ์ในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความขยันหมั่นเพียร อุตสาหะ ผลผลิตในการทำงานมีมากขึ้น จะเห็นได้ว่าภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความผูกพันที่จะปฏิบัติโดยไม่ทำให้เกิดโทษ

3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and Objectives)

ความขัดแย้งเป็นความต้องการหลัก หรือเป้าหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เมื่อนุชนมีการทำงานร่วมกัน ดังนั้นการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและปฏิบัติงาน รวมถึงการร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์กร ย่อมจะขจัดความ ขัดแย้งที่เกิดขึ้นเพราะทุกคนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันสามารถเกิดขึ้นได้บ่อยและอย่างมีเหตุผล สามารถที่จะร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์โดยการร่วมกันประชุมปรึกษา (conference) การประชุมปรึกษาจะเป็นการทำทหายความสามารถของผู้บริหารและปฏิบัติงาน สร้างความชัดเจนทำให้มีความเห็นสอดคล้องกัน สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและปฏิบัติงาน

4. ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy) เป็นภาวะที่มีความเป็นอิสระต่อ

ความรับผิดชอบในการทำงาน ความมีอำนาจหน้าที่และความสามารถในการรายงานสำหรับของแต่ละบุคคล ผู้ปฏิบัติงานต้องการความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานในการตัดสินใจในงานของตนเอง ซึ่งทำให้มีความทุ่มเทและเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เต็มความรับผิดชอบที่ตนได้รับ

ประสาร พรหมณา (2553) ได้นำเสนอรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

1. รูปแบบคณะกรรมการเพื่อการปรึกษาหารือ (Consulting Management) ในการทำงานปรึกษาหารือเพื่อช่วยตัดสินใจ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา กรรมการที่ปรึกษา เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำงานและร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จ

2. รูปแบบการร่วมเสนอแนะ (Suggestion System) เป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมโดยวิธีการจัดประชุมรับฟังข้อเสนอแนะ การเสนอแนะในแบบฟอรัม การเสนอแนะผ่านเทคโนโลยี เป็นต้น

3. รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยการทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีม (Team Working) เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมคิดร่วมทำโดยใช้กระบวนการทำงานเป็นทีม หรือกลุ่มคุณภาพ

4. รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยเจ้าของธุรกิจ หรือเป็นเจ้าของรับผิดชอบงานบริหาร (Entrepreneur Working) เช่น การร่วมลงทุน ซึ่งการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมอาจผสมผสานโดยใช้วิธีการในการทำงานขึ้นอยู่กับสภาพของงาน

โดยวิธีการส่งเสริมให้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีองค์ประกอบดังนี้

1. บุคคล ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง กรรมการ นักเรียน ผู้นำชุมชน

2. ผู้บริหาร จะต้องมีความรู้ ทักษะที่จำเป็น มีทีมงานที่มีคุณภาพ สร้างกลยุทธ์และเครือข่าย

3. กระบวนการบริหาร ได้แก่ SWOT Analysis และ Planning Doing Checking Action (P D C A)

4. ภาระงาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานบริหารทั่วไป งานการเงิน และงานชุมชน ซึ่งองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษานั้นมีคุณภาพที่ดีและประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา

จากหลักการทฤษฎีและแนวคิดการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีแนวคิดพื้นฐานมาจากความเชื่อเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ที่มีความต้องการพื้นฐาน การสร้างแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ แบบภาวะผู้นำ กลยุทธ์ในการใช้อำนาจและทักษะเฉพาะในการบริหารตามทฤษฎีการบริหาร จะมีผลต่อทัศนคติการปฏิบัติงานและการกระตือรือร้นของผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (1980b) ได้จำแนกการมีส่วนร่วม ออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นการแสดงออกด้านความคิดเกี่ยวกับการจัดระบบ หรือกำหนดระบบของโครงการเป็นการประเมินปัญหาหรือทางเลือกที่จะสามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา โดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสาเหตุของปัญหา ซึ่งในขั้นตอนนี้ได้แบ่งย่อยออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1.1 การมีส่วนร่วมในขั้นต้น (Initial Decision) เป็นการค้นหาความต้องการที่แท้จริง ซึ่งเป็นวิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของโครงการ

1.2 การมีส่วนร่วมในขั้นเตรียมการ (Ongoing Decision) เป็นการหาโอกาสหรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการ

1.3 การมีส่วนร่วมในขั้นการตัดสินใจปฏิบัติการ (Operation Decision) เป็นการหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่ อาสาสมัคร ผู้ประสานงาน หรือกลุ่มที่รวมตัวกันตามประเพณี เช่น กลุ่มสตรีหรือกลุ่มหนุ่มสาว เพื่อที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยการเป็นสมาชิกร่วมดำเนินการคัดเลือกผู้นำและการสร้างพลังอำนาจในแก๊งค์กร

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน และเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏ ในขั้นตอนนี้ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

2.1 การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (Resource Contribution) สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ได้แก่ แรงงาน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และข้อมูลข่าวสาร ทั้งหมดนี้เป็นแหล่งทรัพยากรหลักที่สำคัญซึ่งมีอยู่ในท้องถิ่นนำมาใช้เพื่อพัฒนาโครงการ การส่งเสริมโดยใช้แรงงานในท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ดี การบริจาคเงินและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และอื่น ๆ แสดงให้เห็นทิศทางที่ชัดเจนของการมีส่วนร่วม สิ่งสำคัญของการมีส่วนร่วมนี้ คือ การรู้ว่าใครเป็นผู้สนับสนุนและทำอะไรโดยวิธีการสมัครใจ การได้รับค่าตอบแทน หรือโดยการบีบบังคับ การสนับสนุนเรื่องทรัพยากรบ่อยครั้งที่พบว่ามีความไม่เท่าเทียมกันและการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว

2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน (Project Demonstration and Co-Ordination) คนในท้องถิ่นสามารถรวมตัวกันในการปฏิบัติงานโดยการเป็นลูกจ้างหรือสมาชิกทีมที่ปรึกษาหรือเป็นผู้บริหารโครงการ เป็นสมาชิกอาสา ซึ่งทำหน้าที่ประสานงานกิจกรรมของโครงการ มีการฝึกอบรมให้รู้เทคนิคการปฏิบัติงานในโครงการสำหรับผู้เข้ามาบริหาร หรือประสานงาน วิธีนี้นอกจากจะเพิ่มความไว้วางใจให้กับคนในท้องถิ่นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาของตนเองอีกด้วย อีกทั้งยังทำให้เกิดการสื่อสารข้อมูลภายใน และได้รับคำแนะนำซึ่งเป็นปัญหาของคนในท้องถิ่น ตลอดจนผลกระทบที่ได้รับเมื่อโครงการเข้ามา

2.3 การมีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือ (Enlistment) การขอความร่วมมือ ไม่จำเป็นต้องมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่พิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ว่า ผลเสียที่ตามมาหลังจากนำโครงการเข้ามา และผลที่เกิดกับคนในท้องถิ่นที่เข้าร่วมในโครงการ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

3.1 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ด้านวัตถุ (Material Benefits) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคล เช่น เป็นการเพิ่มการบริโภค รายได้ และทรัพย์สินแต่สิ่งเหล่านี้อาจจะทำให้การสรุปข้อมูลล้นเหลือได้ ซึ่งควรวิเคราะห์ให้ได้ว่าใครคือผู้มีส่วนร่วมและดำเนินการให้เกิดขึ้น

3.2 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านสังคม (Social Benefits) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานด้านสาธารณะ ได้แก่ บริการหรือความพึงพอใจการสาธารณสุขูปโภค การเพิ่มโครงการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้รูปแบบการผสมผสาน เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับคนยากจน จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ทั้งในเรื่องปริมาณ การแบ่งผลประโยชน์และคุณภาพบริการและความพึงพอใจ

3.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านบุคคล (Personal Benefits) เป็นความปรารถนาที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มหรือได้รับการคัดเลือกเข้ามา เป็นความต้องการอำนาจทางสังคมและการเมือง โดยผ่านความร่วมมือในโครงการ ผลประโยชน์สำคัญที่ได้จากโครงการ มี 3 ชนิด คือ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง อำนาจทางการเมือง และความรู้สึกว่าตนเองทำงานมีประสิทธิผล การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ควรศึกษาผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมาภายหลังด้วยเพราะอัตราการมีส่วนร่วม

ในผลประโยชน์มีความแตกต่างกัน จะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการวางนโยบายหลักที่เกี่ยวข้องว่าจะให้ใครมีส่วนร่วม หากผลที่ออกมาตรงกันข้ามกับความคาดหวังจะได้แก้ไขเพื่อหาแนวทางที่มี

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงานรวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

Sashkin (1982) ได้เสนอรูปแบบในการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย (Participation in Goal Setting) มีความหมายถึงการที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคล ระดับผู้บังคับบัญชา หรือระดับกลุ่ม ได้มีส่วนร่วมในงานในการกำหนดเป้าหมายของงานเพื่อที่พวกเขาจะได้พยายามทำให้งานหรือผลการปฏิบัติงานนั้นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลงานที่ดี

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชาในการมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือในหลายๆ โอกาส มีอิทธิพลในการกำหนดเป้าหมายของงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในทางเลือกของวิธีการตัดสินใจ ตลอดจนตรวจสอบและประเมินทางเลือกในการตัดสินใจต่าง ๆ

3. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา (Participation in Problem Solving) เป็นความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนา ปรับปรุงงาน

4. การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง (Participation in Change) การมีส่วนร่วมในรูปแบบ นี้จะมีความยากและซับซ้อนและถือเป็นจุดที่สำคัญที่สุด ซึ่งรูปแบบนี้จะมาหลังจากการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา โดยทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชานั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างวิเคราะห์ และแปลความหมายของข้อมูลองค์การ เพื่อที่จะทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาขององค์การ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาองค์การ มีความหมายของงานนั้นจะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความรู้สึกท้าทายให้กับพนักงาน ซึ่งเป็นเงื่อนไขอีกอย่างหนึ่งที่จำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพของงานตามหลักวิทยาศาสตร์

จรัส อติวิทยากรณ์ (2553) ได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 5 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติ
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมิน
5. การมีส่วนร่วมในการหาแนวทางแก้ไข

เมตต์ เมตต์การุญจิต (2553b) ได้สรุปลักษณะของการมีส่วนร่วมจำแนกตามกระบวนการบริหาร ไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. การมีส่วนร่วมในการประสานงาน
3. การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย
4. การมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากร
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ประสาร พรหมณา (2553) ได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้

4 ประการ คือ

1. มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเสนอแนะเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร
2. มีส่วนร่วมปฏิบัติงาน
3. มีส่วนร่วมตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร คณะครู
4. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ

อคิน รพีพัฒน์ (2554) ได้สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาของชุมชนขึ้นตอนนี้เป็นส่วนแรกที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าชุมชนยังไม่สามารถเข้าใจปัญหา และค้นหาสาเหตุของปัญหาด้วยตนเองได้แล้ว กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่ตามมาก็ไร้ประโยชน์ เพราะชุมชนจะขาดความเข้าใจ มองไม่เห็นความสำคัญของโครงการนั้นสิ่งที่แน่นอนที่สุดก็คือ ชุมชนเป็นผู้อยู่กับปัญหา และรู้จักปัญหาของตนเองดีที่สุด

2. ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม โดยให้เจ้าหน้าที่นักพัฒนาทำหน้าที่เป็นเพียงเพื่อนของประชาชนในการช่วยกันวางแผน เพราะถ้าเราไม่ให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในขั้นวางแผนนี้โอกาสที่ชาวชนบทจะได้รับการศึกษาและพัฒนางานเองในการวางแผนดำเนินงานก็จะหมดไป

3. ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน ถึงแม้ว่าชาวชนบทในชุมชนจะยากจนหรือขาดแคลนทรัพยากร แต่ชุมชนก็มีทรัพยากรที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานได้ อย่างน้อยชุมชนก็มีแรงงานของตนเอง เป็นขั้นต่ำสุดที่จะเข้าร่วมได้ ในหลาย ๆ แห่งของชุมชนการร่วมลงทุน และปฏิบัติงานจะทำให้เขาเกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของจะทำให้ชุมชนเกิดความรัก และความหวงแหน

4. ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญยิ่ง เพราะ ถ้าหากการติดตามและการประเมินผลการมีส่วนร่วมของชุมชน เพราะชุมชนจะได้รับทราบผลการปฏิบัติงานที่นำไปจะได้รับประโยชน์อย่างไรหรือไม่

ชูชาติ พวงสมจิตร (2555) ได้สรุปเป็นหลักการสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 6 ประการ คือ

1. การกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ
2. ความไว้วางใจกัน
3. การร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ
4. ความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้
5. ความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน
6. การให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการ

ตัดสินใจ

จินตวีร์ เกษมสุข (2556) ได้สรุปลักษณะที่สำคัญของการมีส่วนร่วมว่าเป็นเรื่องของกระบวนการซึ่งได้สรุปถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วม รวมได้ 4 ขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการคิด ศึกษา และค้นคว้า หาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. มีส่วนร่วมในการวางนโยบาย หรือแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อลดและแก้ไขปัญหา
3. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัด หรือปรับปรุงระบบการบริหาร ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย

4. มีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน

พิณสุตา สิริรังศรี (2558) ได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 8 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมคิด
2. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมวางแผน
4. การมีส่วนร่วมดำเนินการ
5. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
6. การมีส่วนร่วมแก้ปัญหา
7. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล
8. การมีส่วนร่วมชื่นชมผลสำเร็จ

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2565) การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การไว้วางใจกัน (Trust) ให้แนวคิดว่าเป็นปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์เรียบร้อยหากได้รับการยอมรับการไว้วางใจจากผู้บริหาร

2. ความยึดมั่น (Commitment) ให้แนวคิดว่าคุณคนไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานต้องการความยึดมั่น ผูกพัน ผู้บริหารควรที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือและฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงานผู้ปฏิบัติงานต้องมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับผู้บริหารประสบการณ์ในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน มีความขยันหมั่นเพียรอุทิศสภาวะ ผลผลิตในการทำงานมีมากขึ้น จะเห็นได้ว่าภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความยึดมั่นผูกพันโดยไม่ทำให้เกิดโทษ

3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals & Objectives) ให้แนวคิดว่าการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานรวมถึงการร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์การย่อมจะขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นถ้าทุกคนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกันมีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกันมีความรับผิดชอบร่วมกัน

4. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน (Autonomy) ให้แนวคิดว่าเป็นภาวะที่มีความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการทำงาน ความมีอำนาจหน้าที่และความสามารถในการทำงานสำหรับงานของแต่ละบุคคล ผู้ปฏิบัติงานต้องการความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและในการตัดสินใจในงานของตนเองซึ่งจะทำให้มีความทุ่มเทและเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความรับผิดชอบที่ตนได้รับ

ตาราง 3 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

องค์ประกอบการบริหาร แบบมีส่วนร่วม	Cohen and Uphoff (1980)	M. A. Sashkin (1982)	จรัส อติวิทย์ภรณ์ (2553)	เมตตา เมตต์การณเลิศ (2553)	ประสาร พรหมณา (2553)	อศิน รัชพิพัฒน์ (2554)	ชชาติ พวงสมจิตร์ (2555)	จินตวีร์ เกษมสุข (2556)	พินสดา สิริรังศรี (2558)	พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ (2565)	ความถี่
1. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓			6*

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหาร แบบมีส่วนร่วม	Cohen and Uphoff (1980)	M. A. Sashkin (1982)	จรัส อติวิทยากรณ์ (2553)	เมตต์ เมตต์การณจิตต์ (2553)	ประสาร์ พรหมณา (2553)	อศิน ระพีพัฒน์ (2554)	ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ (2555)	จินตวีร์ เกษมศข (2556)	พิณสตา สิริรังศรี (2558)	พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2565)	ความถี่
17. มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะเพิ่มประสิทธิภาพใน การบริหาร					✓						1
18. การมีส่วนร่วมคิด									✓		1
19. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ					✓				✓		2
20. การมีส่วนร่วมชื่นชมผลสำเร็จ									✓		1
21. ความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็น เจ้าของหน่วยงานร่วมกัน							✓				1
22. มีความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบ และสามารถดูแลตนเองได้							✓				1
23. การให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและ ทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ							✓				1

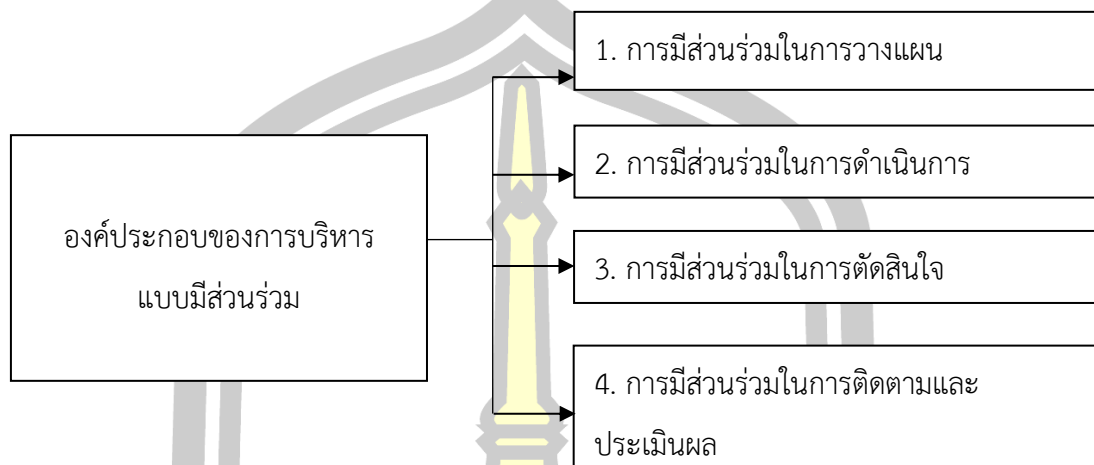
จากตาราง 3 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้สรุปข้อข่ายการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทั้งหมด 23 ด้าน เลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ในระดับสูง (ความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป) นำมาจัดกลุ่ม (Grouping) โดยผู้วิจัยได้ผนวกด้านมีขอบเขตงานและลักษณะงานที่สามารถสอดรับกันได้เข้าไว้ด้วยกันแล้วสรุปเป็นองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 4 ด้านดังตาราง 4

ตาราง 4 องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ขอบข่ายองค์ประกอบที่นำมาผนวกรวมกัน
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	<ul style="list-style-type: none"> - การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา - การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน - การมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมาย - การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย - มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเสนอแนะเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร - การมีส่วนร่วมคิด - การไว้วางใจกัน
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	<ul style="list-style-type: none"> - การมีส่วนร่วมในการประสานงาน - การมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากร - การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา - การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ - ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน - มีความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ - ความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	<ul style="list-style-type: none"> - การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง - ความยืดหยุ่น - การให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - การมีส่วนร่วมชื่นชมผลสำเร็จ - การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

จากตาราง 4 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม มี 4

องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และ 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จากการสังเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน

จรัส อติวิทยากรณ์ (2553) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการวางแผน ไว้ว่าการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน ร่วมลำดับความสำคัญของปัญหากำหนดแผน และโครงการเพื่อแก้ปัญหา จัดทำแผน และโครงการ ศึกษาความเป็นไปได้ของแผน และโครงการ และทบทวนแผน และโครงการ

อคิน รพีพัฒน์ (2554) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม โดยให้เจ้าหน้าที่นักพัฒนาทำหน้าที่เป็นเพียงเพื่อนของประชาชนในการช่วยกันวางแผน เพราะถ้าเราไม่ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนนี้โอกาสที่ชาวชนบทจะได้รับการศึกษาและพัฒนางานเองในการวางแผนดำเนินงานก็จะหมดไป

พิณสุตา สิริธรรังศรี (2558) ได้กล่าวถึง การร่วมวางแผน ไว้ว่า เป็นการวางแผนการดำเนินงานร่วมกันตามการจัดทำประชาคม ทั้งแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ และมีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนร่วมกัน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การรับรู้ เข้าถึงข้อมูลในการจัดกิจกรรม หรือโครงการ โดยการมีส่วนร่วมในการกำหนดผู้ร่วมวางแผนกิจกรรม การแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ จัดทำแผนและโครงการ ศึกษาความเป็นไปได้ของแผนและโครงการ เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ต่อไป

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

Cohen and Uphoff (1986) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน และเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของ กิจกรรมและผลงานที่ปรากฏในขั้นตอนนี้ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ 1. การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (Resource Contribution) 2. การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน (Project Demonstration and Co-Ordination) และ 3. การมีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือ (Enlistment)

จรัส อติวิทยากรณ์ (2553) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติ ไว้ว่า ร่วมพัฒนาโดยการออกแรง ออกเงินงบประมาณ สิ่งของ ให้คำแนะนำให้ความรู้ร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหา

พิณสุตา สิริรังศรี (2558) ร่วมดำเนินการ เมื่อมีการมอบหมายการดำเนินงานใด ๆ ของโรงเรียน/แหล่งเรียนรู้ที่เกิดจากการคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกัน ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้เสีย มีการดำเนินงานในกิจกรรมนั้น ๆ ตามภารกิจหน้าที่ที่กำหนดร่วมกัน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง กระบวนการในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจหน้าที่ที่กำหนดร่วมกัน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหา และเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรมร่วมกัน

3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

M. A. Sashkin (1982) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมของผู้ได้บังคับบัญชาในการมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือในหลายๆ โอกาส มีอิทธิพลในการกำหนดเป้าหมายของงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในทางเลือกของวิธีการตัดสินใจ ตลอดจนตรวจสอบและประเมินทางเลือกในการตัดสินใจต่าง ๆ

Cohen and Uphoff (1986) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการตัดสินใจในกระบวนการตัดสินใจนั้น ประการแรกที่สุดที่จะต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญต่อจากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องที่ต้องดำเนินไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2555) การกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ คือ การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญขององค์กร มีการแบ่งอำนาจในการตัดสินใจให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชาและผู้ได้บังคับบัญชาจะต้องเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของตนและตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ ด้วยความมีเหตุผลและคำนึงถึงประโยชน์ขององค์กรเป็นหลัก

พิณสุตา สิริธรงค์ศรี (2558) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไว้ว่า เมื่อมีกิจกรรมใดที่ต้องพึ่งความเห็นและตัดสินใจร่วมกันที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการและส่วนได้ส่วนเสียของผู้เรียนและประชาชน ครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะมีการตัดสินใจร่วมกันบนพื้นฐานของข้อมูลของสถานศึกษาและชุมชน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู กรรมการสถานศึกษา และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญของสถานศึกษา เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของตนและตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบด้วยความมีเหตุผลและคำนึงถึงประโยชน์ขององค์กรเป็นหลัก

4. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล

Cohen and Uphoff (1986) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงานรวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

จรัส อติวิทยากรณ์ (2553) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไว้ว่า รับทราบการแล้วเสร็จของโครงการและร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ

อคิน รพีพัฒน์ (2554) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญยิ่ง เพราะถ้าหากการติดตามและการประเมินผลการมีส่วนร่วมของชุมชน เพราะชุมชนจะได้รับทราบผลการปฏิบัติว่างานที่ทำไปจะได้รับประโยชน์อย่างไรหรือไม่

พิณสุตา สิริธรงค์ศรี (2558) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไว้ว่า ระหว่างการดำเนินงานและหลังการดำเนินงาน ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานร่วมกันในกิจกรรมการประเมินผล การเรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง หรือภูมิปัญญา สามารถเข้ามามีส่วนในการประเมินผู้เรียนด้วย

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล หมายถึง การดำเนินการในการตรวจสอบถึงปัญหาและอุปสรรค การติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานร่วมกัน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและมีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เมื่อนำองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการมาสังเคราะห์ร่วมกับองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม มีดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

- 1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการจัดการเรียนการสอน

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอน

2.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการจัดการเรียนการสอน

2.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการจัดการเรียนการสอน

3. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

ผลการเรียน

3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน

ผลการเรียน

3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน

ผลการเรียน

3.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน

เทียบโอนผลการเรียน

3.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการวัดผลประเมินผลและ

4. ด้านการนิเทศการศึกษา

4.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการนิเทศการศึกษา

4.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการนิเทศการศึกษา

4.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการนิเทศการศึกษา

4.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการนิเทศการศึกษา

5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

เพื่อการศึกษา

5.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

เพื่อการศึกษา

5.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

เพื่อการศึกษา

5.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

เพื่อการศึกษา

5.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการดำเนินการที่เกิดจากการร่วมมือในการปฏิบัติงานได้ทำร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในการมีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมการดำเนินการ ร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลเพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม

1. ความหมายของการทำงานเป็นทีม

Parker (2001) ได้อธิบายว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง ทีมเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์และต้องพึ่งพากันเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย หรือปฏิบัติงานให้เสร็จสมบูรณ์ คนกลุ่มนี้มีเป้าหมายร่วมกัน และยอมรับว่าวิธีเดียวที่จะทำงานให้สำเร็จ คือ การทำงานร่วมกัน

Robbins (2007) ได้ให้ความหมายว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ และผลสำเร็จที่เกิดขึ้นเป็นของสมาชิกทุกคนที่ทำงานไม่ใช่ผลสำเร็จของผู้ใดผู้หนึ่ง

Richard Jenkins (2008) การทำงานเป็นทีม หมายถึง การมีจุดมุ่งหมาย เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การร่วมมือกัน และในบางครั้งทีมยังหมายถึง ความเท่าเทียมกันของสมาชิกในทีมด้วย แต่กระนั้นก็ตามยังมีการเข้าใจกันว่าการที่คนกลุ่มหนึ่งทำงานอยู่ด้วยกันในสถานที่แห่งเดียวกันนั้นเป็นการทำงานในรูปแบบของทีม ซึ่งอันที่จริงแล้วการทำงานร่วมกันในลักษณะดังกล่าวนี้เป็นลักษณะของการทำงานเป็นกลุ่ม (Work Group) เสียมากกว่าเป็นวิธีการทำงานที่ผู้จัดการหรือหัวหน้าเป็นผู้กำกับการควบคุมการทำงานของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่มสามารถทำงานของตนให้เสร็จสมบูรณ์ได้โดยไม่ต้องประสานงานกับสมาชิกคนอื่น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2560) กล่าวถึงความหมายของการทำงานเป็นทีม คือ ทีมประกอบไปด้วยคนตั้งแต่ 2 คนมารวมตัวกัน ด้วยวัตถุประสงค์เดียวกันและมุ่งการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ โดยมีประเภทของทีมงานตามวัตถุประสงค์ 4 รูปแบบ ได้แก่ ทีมแก้ปัญหา (problem-solving team) ทีมบริหารงานด้วยตัวเอง (self-managed work team) ทีมข้ามสายงาน (cross-function team) และทีมเสมือนจริง (virtual teams)

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2561) ได้กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม (Teamwork) หมายถึง การกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า เพื่อช่วยในการปรับปรุงประสิทธิภาพของทีมงานในการทำงาน และปรับปรุงความสามารถของทีมงานในการแก้ปัญหา อันเกิดจากการทำงานร่วมกันเป็นทีม รวมทั้งเสริมสร้างความสามัคคีของสมาชิกในการทำงานได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสมาชิกในทีมงานเกิดความพึงพอใจในการทำงานร่วมกัน

สรุปได้ว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่มีการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่เหมือนกัน มีการร่วมมือกันในการแผนงาน การติดต่อสื่อสาร ประสานงานกัน และการแก้ปัญหาร่วมกันเพื่อช่วยเหลือกันและกัน ให้งานบรรลุผลสำเร็จ รวมทั้งมีการประเมินผลงานเพื่อให้งานนั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ความสำคัญของการทำงานเป็นทีม

Woodcock & Francis (1994) กล่าวว่าการทำงานเป็นทีมมีความสำคัญและจะนำประโยชน์มาสู่องค์กร ดังนี้

1. สมาชิกแต่ละคนปฏิบัติงานในกลุ่มที่ทุกคนยอมรับความสามารถซึ่งกันและกัน และภาคภูมิใจในความจำเพาะขององค์กร
2. หัวหน้าทีมมอบอำนาจและโอกาสแก่สมาชิกให้ได้มีส่วนร่วมอย่างสุดความสามารถ
3. สมาชิกได้รับการส่งเสริมให้ปฏิบัติงานเพื่อให้ผลของการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างที่ดีที่สุดในที่สุด
4. ความหลากหลายด้านความรู้ ความสามารถของทีมงานช่วยให้ทีมสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้
5. ประสบการณ์และบุคลิกภาพที่แตกต่างกันออกไปของสมาชิก ทำให้กระบวนการตัดสินใจมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

D. W. Johnson and E.P. Johnson (2000) กล่าวถึง ความสำคัญของการทำงานเป็นทีม ดังนี้

1. โดยทั่วไปของการปฏิบัติงานกลุ่มหนึ่ง ทีมจะมีประโยชน์หรือประสิทธิภาพดีกว่าการทำงานโดยบุคคลเดียว
2. เมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจกลุ่มกับการตัดสินใจเดี่ยว พบว่า การตัดสินใจกลุ่มมีประสิทธิภาพมากกว่า และการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่า
3. บุคคลเรื้อนรู้ที่จะเป็นผู้มีค่านิยมในการช่วยเหลือผู้อื่น เมตตาตาปราณี มีความรับผิดชอบ เข้าใจผู้อื่น เสียสละ ฯลฯ จากการที่เขาได้เข้าร่วมกลุ่ม

4. แสดงออกทางอารมณ์ต่าง ๆ เช่น สนุกสนาน ตื่นเต้น ร่าเริง ผิดหวัง ฯลฯ นี้จะมีความเข้มข้นกว่าปกติเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มมากกว่าเมื่ออยู่เพียงคนเดียว
5. คุณภาพการใช้ชีวิตประจำวันจะสูงขึ้น เพราะกลุ่มได้มีการแบ่งงานกันทำตามความชำนาญของแต่ละคน
6. การจัดการความขัดแย้ง สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงเมื่อได้อยู่ในกลุ่มการจัดการกับผู้มีอิทธิพลทางสังคมดีกว่า ถ้ามีกลุ่มก็จะมีมาตรฐานของสังคม ไม่มีค่านิยมของสังคม ไม่มีกฎ ระเบียบของสังคม ความเจริญย่อมเกิดขึ้นไม่ได้
7. เอกลักษณ์ของบุคคล การยอมรับนับถือในตนเอง และสมรรถภาพทางสังคมของเรา ล้วนแล้วไม่กลมเกลียวหรือหล่อหลอมจากสังคม
8. ถ้าปราศจากการร่วมมือระหว่างคนเราแล้ว กลุ่มและองค์กรทั้งหลายย่อมย่อย่อยอยู่รอดไม่ได้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2560) ได้กล่าวว่า การทำงานบางอย่างต้องอาศัยการทำงานร่วมกันจึงจะประสบความสำเร็จ เนื่องจากทุกคนมีความสามารถของทุกคนมีจำกัดการนำความสามารถของทุกคนมารวมกันจึงเกิดผลงานมากขึ้น อีกทั้งงานบางอย่างต้องการความคิดที่ริเริ่มสร้างสรรค์ จึงต้องการคนมาทำงานด้วยการคิดร่วมกัน งานจึงออกมาสำเร็จ องค์กรที่สามารถสร้างทีมพัฒนาทีมให้ทำงานร่วมกันได้ องค์กรนั้นจะเจริญก้าวหน้าไปได้อย่างรวดเร็ว ทีมงานที่ดีจึงส่งผลให้งานเกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อองค์กร ช่วยลดความสูญเสียขององค์กร

ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ (2562) การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน เนื่องจากงานที่ต้องการความร่วมมือจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่หลากหลายเพื่อให้มาช่วยกันทำงานให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ การทำงานเป็นทีมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานเป็นทีมนับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญขององค์กร เนื่องจากงานที่ต้องการความร่วมมือจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่หลากหลาย เมื่อบุคลากรร่วมมือร่วมใจกันจะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ทีมงานที่ดีจึงส่งผลให้งานเกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อองค์กร และบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายที่วางไว้

3. ลักษณะของการทำงานเป็นทีม

Tappen (1995) กล่าวถึง ลักษณะของการทำงานเป็นทีมที่ดี ดังนี้

1. การมีเป้าหมายร่วมกัน (Common Goal) ทำให้สมาชิกในทีมเกิดความเข้าใจตรงกันในการทำงาน การทำงานจะดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้บรรลุเป้าหมายในการทำงาน

2. การวางแผนร่วมกัน (Common Plan) การทำงานจะต้องมีการวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน และประเมินผลร่วมกัน ถ้าขาดการวางแผนร่วมกันอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เกิดการดำเนินงานซ้ำซ้อน หรือทำงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์

3. การพึ่งพาอาศัยกัน (Interdependence) สมาชิกในทีมงานจะต้องพึ่งพาอาศัยและร่วมมือกัน

4. ความไว้วางใจ (Trust) สมาชิกจะต้องมีความซื่อสัตย์ในหน้าที่มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีลักษณะเปิดเผย ให้ความเคารพ และเห็นคุณค่าของกันและกัน ยอมรับในบทบาทและหน้าที่ของกันและกัน รวมทั้งได้รับการยอมรับจากสมาชิกในทีมงาน ฉะนั้นทุกคนจึงควรมีน้ำใจต่อกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงจะทำให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

Romig (1996) ลักษณะของการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ 10 ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม (team creativity) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการประสบความสำเร็จของทีม โดยทีมต้องมีการวางแผนการทำงานซึ่งพัฒนามาจากความคิดที่หลากหลายของสมาชิกในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ หรือการระดมสมองเพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่งการระดมสมองนั้นประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นเตรียมตัว เป็นการนำปัญหามาพูดคุยกันภายในทีม (2) ให้สมาชิกในทีมมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นอย่างน้อยคนละ 5 นาที (3) สร้างทัศนคติที่ดีต่อทีมในระหว่างทำกิจกรรม (4) นำความคิดที่ดีที่สุดไปปฏิบัติตามแผน

2. การติดต่อสื่อสารภายในทีม (team communication) ทีมจะต้องมีการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างบุคคลเพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยเฉพาะการสื่อสารแบบ 2 ทาง และมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกอย่างไม่เป็นทางการมากกว่าอย่างเป็นทางการ รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทีม การติดต่อสื่อสารต้องเป็นไปอย่างเปิดเผย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะต้องมีการฝึกทักษะทั้งทางด้านวิธีการสื่อสาร การฟัง การเข้าใจที่ถูกต้อง และการตรวจสอบความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างสมาชิกทีม

3. การประชุมทีม (team meetings) ซึ่งนับว่ามีความสำคัญในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยสมาชิกของทีมทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการประชุม เพื่อที่จะมีส่วนร่วมในการวางแผนการตัดสินใจ ดังนั้น สมาชิกทีมจึงจำเป็นต้องใช้ทักษะในการประสานงานด้านการรับรู้กฎ ระเบียบ

การที่สมาชิกทีมมีทักษะการประชุมและทักษะการทำงานเป็นทีม จะช่วยให้สามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี

4. การจัดการความขัดแย้ง (conflict management) โดยจะต้องส่งเสริมการติดต่อสื่อสาร และความคิดสร้างสรรค์ของทีม ซึ่งเป็นการช่วยให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงกระบวนการทำงาน ขจัดความรู้สึกลบ และการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงการทำงาน โดยการทำให้สมาชิกมีความเป็นมิตรต่อกัน สร้างบรรยากาศที่ดีในการประชุม ลดการใช้อารมณ์และความเข้มของเสียงรบกวนในเป้าหมายร่วมกัน และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

5. ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม (team values, vision, and mission) โดยทีมต้องมีการกำหนดแนวทางในการทำงานร่วมกันของสมาชิก ค่านิยมของทีมเป็นความเชื่อหรือพฤติกรรมของสมาชิกตามความคาดหวังของสมาชิกทั้งหมด เกี่ยวกับพันธกิจ กฎระเบียบ และเป้าหมาย โดยการพัฒนาระบบการทำงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของทีม

6. การกำหนดเป้าหมายของทีม (team goal setting) โดยการพูดคุยหาข้อตกลงร่วมกันของสมาชิกทีมแต่ละคน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามพันธกิจ ซึ่งเป็นการช่วยให้ทีมมีการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานโดยใช้เวลาที่ลดลง

7. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีมภายในองค์การ (role and responsibility and team organization) โดยสมาชิกทีมทุกคนต้องเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อเป้าหมายของทีม จะเป็นการนำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยมากเกิดความขัดแย้งของสมาชิกส่วนใหญ่สาเหตุมาจากไม่เข้าใจบทบาทของตนเองและสมาชิก

8. การแก้ปัญหาของทีม (team problem solving) เกิดขึ้นต้องมีการประชุมสมาชิก โดยการระบุปัญหา วิเคราะห์สาเหตุ ระดมสมองเพื่อแก้ไขปัญหา เลือกรูปแบบการแก้ปัญหา โดยการกำหนดเป้าหมายและพัฒนาวิธีการปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ

9. การตัดสินใจของทีม (team decision making) ต้องอาศัยทักษะ ความรู้ และการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อการตัดสินใจแก้ปัญหา ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของทีม โดยคำนึงถึงความรวดเร็วและกระบวนการในการปฏิบัติเป็นสำคัญ

10. การปรับปรุงกระบวนการทำงาน (work process improvement) เป็นการฝึกอบรมสมาชิกทีมเกี่ยวกับการปรับปรุงการทำงาน เช่น การลดระยะเวลา และราคา เพิ่มผลผลิตและคุณภาพเพื่อให้ผู้รับบริการพึงพอใจ

Donnellon (2006) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของทีมที่มีประสิทธิภาพสูง ได้แก่

1. สมาชิกในทีมเห็นชอบในเป้าหมายที่วางไว้และยึดมั่นในเป้าหมายนั้น ถ้าเป็นไปได้สมาชิกในทีมจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน และมีความเป็นไปได้

2. เป้าหมายของทีมมีความสำคัญกว่าเป้าหมายเฉพาะบุคคล
 3. สมาชิกในทีมเข้าใจในบทบาทของตนเองอย่างชัดเจน และมีการเปลี่ยนความรับผิดชอบเมื่อจำเป็น
 4. สมาชิกในทีมมีส่วนร่วมในการแบ่งปันทักษะและประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมในการปฏิบัติ
 5. สมาชิกในทีมต้องมีความอดทน และยอมรับในความผิดพลาดที่เกิดขึ้นทั้งของตัวเองและของผู้อื่น
 6. สมาชิกในทีมมีการเปิดใจยอมรับต่อแนวคิดใหม่ ๆ มุมมองอื่น ๆ และยอมรับความเสี่ยง
 7. การตัดสินใจอยู่บนพื้นฐานของเนื้อหาและสาระสำคัญของแนวคิดที่ถูกเสนอใช้ตัดสินใจตามสไตล์และตำแหน่งหรือสถานภาพของผู้ที่นำเสนอแนวคิดนั้น
- ธีระเดช รุ่งมงคล (2559) ได้กล่าวว่า ลักษณะของการทำงานเป็นทีม ดังนี้
1. ขนาดของทีมงาน (size of work teams) ขนาดของทีมงานที่มีประสิทธิภาพควรจะมีขนาดที่เหมาะสม และสามารถที่จะทำงานให้เสร็จได้ตามกำหนดเวลาที่ต้องการ
 2. ความสามารถของสมาชิก (abilities of members) ทีมงานที่มีประสิทธิภาพนั้นสมาชิกควรจะต้องมีคุณสมบัติตรงกับลักษณะงานที่จะทำ โดยจะต้องพิจารณาถึงความรู้ความสามารถรวมทั้งคุณลักษณะพิเศษอื่น ๆ ด้วย
 3. การกำหนดบทบาทและส่งเสริมความหลากหลาย (allocating roles and Promoting diversity) ทีมงานที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกให้ชัดเจน และควรมีประสบการณ์ที่หลากหลายเพื่อนำมาใช้ในการทำงาน
 4. มีความมุ่งมั่นผูกพันต่อความมุ่งหมายร่วมกัน (having a commitment to a common purpose) สมาชิกทุกคนจะต้องมีความมุ่งมั่นเพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมาย และสร้างความผูกพันให้เกิดขึ้นในทีมงานด้วย
 5. การกำหนดเป้าหมายเฉพาะ (establishing specific goals) ทีมงานที่มีประสิทธิภาพในบางครั้งอาจจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายเฉพาะขึ้น โดยสมาชิกทุกคนได้รับรู้และรับทราบในเป้าหมายเฉพาะนั้น ๆ ด้วย
 6. ความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ (social testing and accountability) ทีมงานที่มีประสิทธิภาพ สมาชิกทุกคนจะต้องมีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเอง รวมทั้งทีมงานด้วย ทั้งนี้การทำงานจะต้องสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน
 7. มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน และระบบตอบแทนที่เหมาะสม (appropriate performance appraisal and reward systems) ทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการ

ประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกทุกคน รวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติงานของทีมงานด้วย นอกจากนี้ควรมีการกำหนดระบบตอบแทนหรือการให้รางวัลที่มีความเหมาะสมด้วย

สรุปได้ว่า ลักษณะของการทำงานเป็นทีม หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มบุคคลที่ทำงานร่วมกันโดยการมีเป้าหมายร่วมกัน มีการวางแผนร่วมกัน การพึ่งพาอาศัยกัน มีความไว้วางใจ และมีความมุ่งมั่นผูกพันต่อความมุ่งหมายร่วมกัน ทีมจะต้องยึดถือเป็นกรอบเพื่อทำงานร่วมกัน มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน ทีมงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกให้ชัดเจน และควรมีประสบการณ์ที่หลากหลายเพื่อนำมาใช้ในการทำงาน มีการตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

1. ความหมายการพัฒนาแนวทาง

ความหมายของแนวทาง ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ได้ให้ความหมายแนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนว

C.V. Good (1973) ได้ให้ความหมาย แนวทาง หมายถึง แบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ เป็นตัวอย่างเพื่อการลอกเลียนแบบ เป็นสิ่งที่เป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่ง เป็นหลักการหรือแนวคิดหรือเป็นชุดของปัจจัย หรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

Stoner and Wankel (1986) ได้ให้ความหมายแนวทาง หมายถึง การจำลองความจริงของปรากฏการณ์เพื่อทำให้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ง่ายยิ่งขึ้นเป็นการสร้างมโนทัศน์ (Conceptualization) เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์และมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนของนิยามความสัมพันธ์และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง

Kelley (2009) กล่าวว่า แนวทาง หมายถึง กรอบหรือรูปแบบเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับ แบบแผนด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องในแต่ละเวลานั้น สะท้อนในการวางแผนในอนาคตจำเป็นต้องคำนึงถึงวิวัฒนาการที่สืบเนื่องจากอดีต ขณะเดียวกันที่ผู้บริหารจะวางแผนอันใดจำเป็นต้องคำนึงถึงความสามารถหรือความคาดหวังของผู้ปฏิบัติด้วย

จากความหมายของแนวทางสรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง รูปแบบ หรือวิธีปฏิบัติที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งด้วยกระบวนการที่น่าเชื่อถือ และมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้เป็นต้นแบบในการปฏิบัติ

ความหมายของการพัฒนาแนวทาง ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

C.V. Good (1973) ได้อธิบายความหมายของคำว่า “การพัฒนา” ทางการศึกษาว่า การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางด้านความสามารถนั้น ๆ อันเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำด้วยตัวเอง หรือผู้อื่นจัดให้

Fullan (2007) การพัฒนาแนวทาง หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระบบ (systemic change) ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานหรือแนวปฏิบัติ โดยเน้นความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติ เพื่อให้แนวทางดังกล่าวสามารถนำไปใช้ได้จริง และเกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนในองค์กรหรือระบบการศึกษา โดยกระบวนการนี้จะเน้นการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์และการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง

ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุปลัมภ์ (2558) การพัฒนา คือกระบวนการเปลี่ยนแปลงตามแผนด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง นั่นคือการพัฒนาเป็น ความพยายามของมนุษย์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น มีการกำหนดทิศทางหรือกำหนดรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าใคร ทำอะไร อย่างไร เมื่อใด เป็นต้น โดยเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาอยู่ที่คนและคุณภาพชีวิตของคน การพัฒนาคนจึงรวมถึงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมวัฒนธรรมและเทคโนโลยี นอกจากนี้ความหมายของการพัฒนายังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจคุณค่าของคนในแต่ละสังคมอีกด้วย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ให้ความหมายการพัฒนาแนวทาง ว่าเป็น กระบวนการวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาในระดับชาติ โดยมุ่งเน้นการกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจน ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมและความต้องการของระบบการศึกษาในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

บุญยิ่ง ประทุม (2566) การพัฒนา คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงตามแผนด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง นั่นคือการพัฒนาเป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น มีการกำหนดทิศทางหรือกำหนดรายละเอียดเอาไว้ ล่วงหน้าว่าใคร ทำอะไร อย่างไร เมื่อใด เป็นต้น โดยเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาอยู่ที่คนและคุณภาพชีวิตของคน ซึ่งการพัฒนาคนจึงรวมถึงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยี นอกจากนี้ความหมายของการพัฒนายังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจคุณค่าของคนในแต่ละสังคมอีกด้วย

สรุปได้ว่า การพัฒนาแนวทาง หมายถึง กระบวนการวางแผนและปรับปรุงวิธีการดำเนินงานหรือแนวปฏิบัติให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการขององค์กรหรือระบบนั้น ๆ โดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ

ผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อให้แนวทางที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและเกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน

2. แนวคิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices)

แนวคิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

วิจารณ์ พานิช (2554) ได้กล่าวถึง Best Practice ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการจัดการความรู้ คือ การมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับในด้านต่าง ๆ โดยมีการเผยแพร่วิธีการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศเพื่อให้หน่วยงานอื่นได้นำไปปรับใช้

ทรงพล เจริญคำ (2559) กล่าวว่า การดำเนินงาน Best Practices หน่วยงาน สามารถจะดำเนินการได้หลายกระบวนการ เช่น ตามแนวทางวงจรเดมมิง (Demming Circle) ซึ่งประกอบด้วย P : การวางแผน D : การปฏิบัติ C : การตรวจสอบประเมินผล A : การปรับปรุงพัฒนา กำหนดกิจกรรมใหม่และอาจนำเทคนิคต่าง ๆ ที่สามารถเลือกมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทงานของหน่วยงาน

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (2563) แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) หมายถึง ขั้นตอนหรือวิธีการปฏิบัติงานขององค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้น ๆ มีลักษณะเป็นกระบวนการ มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายขององค์กรและมีผลของกระบวนการนั้น ๆ ซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างให้หน่วยงานอื่นได้นำไปปรับใช้ได้

จากแนวคิด สรุปได้ว่า แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) หมายถึง วิธีปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จหรือนำไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้น ๆ และมีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการเผยแพร่วิธีการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศเพื่อให้หน่วยงานอื่นได้นำไปปรับใช้

3. กระบวนการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษา

กระบวนการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษา ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

Fullan (2007) มีขั้นตอนและวิธีการพัฒนาดังนี้

1. วิเคราะห์และออกแบบแนวทางอย่างเป็นระบบ ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวิเคราะห์ปัญหาและออกแบบแนวทางให้ตรงกับความต้องการของสถานศึกษา

2. ส่งเสริมความร่วมมือและการมีส่วนร่วม กระตุ้นให้บุคลากรทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาแนวทาง

3. ทดลองใช้แนวทาง (Pilot Testing) นำแนวทางไปทดลองใช้ในส่วนที่เหมาะสมเพื่อเก็บข้อมูลและประเมินผลก่อนขยายผล

4. ปรับปรุงแนวทางอย่างต่อเนื่อง ใช้ผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติงานในการแก้ไขและพัฒนาแนวทางให้ดียิ่งขึ้น

4. สร้างความยั่งยืน เน้นการสื่อสารและสร้างความเข้าใจร่วมเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงฝังรากลึกในองค์กร

ณัฐฐา ทรัพย์อุบลรัตน์ (2558) มีขั้นตอนและวิธีการพัฒนาดังนี้

1. วางแผนพัฒนาอย่างชัดเจน กำหนดเป้าหมาย ผู้รับผิดชอบ ขั้นตอน ระยะเวลา และทรัพยากรที่ใช้ในกระบวนการพัฒนา

2. ดำเนินการตามแผน ปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการที่วางไว้ โดยเน้นการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. ติดตามและประเมินผล ตรวจสอบความก้าวหน้าและผลลัพธ์ของการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับเป้าหมาย

4. การจัดการเปลี่ยนแปลง สร้างความเข้าใจและความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในองค์กร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการยกระดับประสิทธิภาพและคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ เพื่อให้แนวทางที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษาอย่างแท้จริง โดยมีขั้นตอนและวิธีการพัฒนาดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน วิเคราะห์สภาพแวดล้อม ปัญหา และข้อจำกัดในการบริหารสถานศึกษา เช่น โครงสร้างองค์กร ทรัพยากร บุคลากร ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

2. กำหนดเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติ กำหนดนโยบายและมาตรการที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

3. จัดทำและปรับปรุงแนวทาง รวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้อง นำมาพัฒนาและแก้ไขแนวทางเพื่อให้เหมาะสม

4. นำเสนอและเผยแพร่แนวทาง จัดประชุมหรืออบรมเพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรเข้าใจและนำไปใช้จริง

5. ติดตามและประเมินผล วางระบบติดตามผลการใช้แนวทาง และปรับปรุงแนวทางตามผลประเมิน เพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บุญยัง ประทุม (2566) มีขั้นตอนและวิธีการพัฒนาดังนี้

1. วิเคราะห์บริบทและความต้องการ ศึกษาปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษา เช่น สภาพแวดล้อม นโยบายภาครัฐ และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. กำหนดแผนและรายละเอียดของแนวทาง วางแผนการพัฒนาโดยมีรายละเอียด เช่น กิจกรรม วิธีการ และทรัพยากรที่จำเป็น
3. การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ จัดสรรและบริหารทรัพยากรให้เหมาะสมกับการดำเนินงานตามแผน
4. ประเมินและปรับปรุง มีระบบประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถแก้ไขและพัฒนาแนวทางให้สอดคล้องกับเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่อง

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเน้นความมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย อาทิ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และชุมชน เพื่อให้แนวทางที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน กระบวนการดังกล่าวเริ่มต้นจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหาร จากนั้นจึงกำหนดเป้าหมายหรือสภาพที่พึงประสงค์ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีจากแหล่งอื่นเพื่อนำมาปรับใช้ และประเมินความเหมาะสมในบริบทของตนเอง การจัดทำและปรับปรุงแนวทางอย่างเป็นระบบ นำไปสื่อสารและประกาศใช้ภายในองค์กร และมีการติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาแนวทางอย่างต่อเนื่อง

4. แนวทางการบริหารงานวิชาการและการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

แนวทางการบริหารงานวิชาการและการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และ อินถา ศิริวรรณ (2560) การบริหารแบบมีส่วนร่วม บทสรุปประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถให้การบริหารองค์กรดำเนินไปด้วยความราบรื่น บุคคลมีความรักความผูกพันต่อองค์กร การเกิดความรู้สึกที่ดีต่อภารกิจที่รับผิดชอบมีการวางแผนทำงานร่วมกันเป็นทีมส่งผลประสิทธิภาพขององค์กรทำงาน ซึ่งฝ่ายบุคคลผู้บริหารจะได้รับการยอมรับและความเชื่อมั่นจากบุคลากร บุคลากรเกิดขวัญและกำลังใจมีความกระตือรือร้นที่อยากจะทำงานมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพของทีมงานให้มีประสิทธิภาพ มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรหลาย ๆ ฝ่ายไม่มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมติดตามประเมินผล ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรมีความคล่องตัว มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบร่วมกันต่อผลสำเร็จขององค์กร ดังนั้น การบริหารแบบมีส่วนร่วม บุคคลผู้บริหารต้องอาศัยปัจจัยหลากหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ทฤษฎีการ

จูงใจ ทฤษฎีจิตวิทยาสังคม ทฤษฎีการสร้างผู้นำ และทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ โดยบุคคลผู้บริหารสามารถนำทฤษฎีต่าง ๆ มาบูรณาการเพื่อประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพขององค์กร การมีส่วนร่วมของบุคลากรเน้นการทำงานเป็นทีมอาศัยหลักการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวิเคราะห์ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมวางแผน ตามกระบวนการมีส่วนร่วมของทฤษฎี 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากที่สุด

ธีรภัทร โคตรบรรเทา และคณะ (2563) ได้ศึกษา การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่มที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ได้แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายฯ มี 6 ด้าน ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ แนวทางที่ได้ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายในการบริหารงานในโรงเรียน 2) การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกกิจกรรม/โครงการที่เหมาะสมกับการบริหารงาน 4) การมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตรากำลัง/ตำแหน่งงานที่จำเป็น/ต้องการด้วยหลักธรรมาภิบาลหรือธรรมาธิปไตย 5) การได้มีส่วนร่วมในการได้รับโอกาสในการแก้ไขปัญหาร่วมกับผู้บังคับบัญชา/เพื่อนร่วมงาน

2. การมีส่วนร่วมในด้านการแสดงความคิดเห็น แนวทางที่ได้ คือ 1) การมีส่วนร่วมเสนอแนวทางการดำเนินงานในขณะตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศึกษาของ สพฐ. 2) การมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการกำหนดหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน 3) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นให้คาปรึกษาและข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารบุคลากรแก่ผู้บริหาร 4) การที่ผู้บริหารรับฟังและนำข้อเสนอแนะของครูไปปรับปรุงการบริหารงานของโรงเรียน 5) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน 6) มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นต่องานที่รับผิดชอบ

3. การมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผล แนวทางที่ได้ คือ 1) การได้รับโอกาสประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารเพื่อพิจารณาความดีความชอบด้วยหลักธรรมาภิบาลและธรรมาธิปไตย 2) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของผู้บริหารและครูในโรงเรียน 3) การมีส่วนร่วมในการควบคุม/ติดตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมทางการบริหารในโรงเรียน 4) การมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบเขตของงานและการประเมินผลการปฏิบัติงาน 5) การมีส่วนร่วมในการรับทราบผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี

4. การมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงาน แนวทางที่ได้ คือ 1) การมีส่วนร่วมวางแผนปฏิบัติการประจำปีและรับทราบผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ 2) การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม/โครงการของโรงเรียน 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณและให้ความเห็นชอบรายงานการเงิน 4) การที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนส่วนมากได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ/คณะทำงานในการดำเนินงาน 5) การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

5. การมีส่วนร่วมในด้านการจัดสรรผลประโยชน์ แนวทางที่ได้ คือ 1) การมีส่วนร่วมวางแผนงบประมาณประจำปีของโรงเรียน 2) การมีส่วนร่วมจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน 3) การมีส่วนร่วมในการมีการจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่ผู้บริหารและครูอย่างทั่วถึงและเหมาะสม 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการบริหารงาน 5) การมีส่วนร่วมในการนำผลงานของครูนำเสนอต่อผู้บริหารเพื่อพิจารณาความดีความชอบ 6) มีการยกย่องชมเชยและสร้างแรงจูงใจแก่ครูในโรงเรียนที่ได้ดำเนินงานจนประสบความสำเร็จ

6. การมีส่วนร่วมในด้านการรับผิดชอบ แนวทางที่ได้ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพและเสริมสร้างประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมความมีวินัยของบุคลากรในการทำงาน 2) การเปิดโอกาสให้ได้ทำงานที่ท้าทายความรู้และความสามารถ 3) การมีส่วนร่วมกำหนดแผนการกำกับติดตามกับโรงเรียน เช่น วิธีการ ระยะเวลา 4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนตามแผนที่กำหนดไว้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น สังเกต สัมภาษณ์ 5) การมีส่วนร่วมที่ทำให้สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนดเสมอ 6) ผู้บริหารและครูมีการเข้าร่วมประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 7) การมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

ศีกฤทธิ์ ศีลาฉาย (2566) ได้ทำการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ มีแนวทางในการบริหารงานด้านวิชาการ ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอน แนวทางการบริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาผู้บริหารประกาศ ระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติที่ทางกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งหมดมาประมวลเป็นสารสนเทศร่วมกับคณะผู้บริหารเพื่อปรับเปลี่ยนหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 การกำหนดปฏิทินสถานศึกษาให้ยังมีกิจกรรมที่จำเป็นอยู่ โดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมด้วยวิถีใหม่ (New-normal) และปรับลด และยกเลิกกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของเชื้อโรค หรือใช้การบูรณาการกิจกรรมที่สำคัญเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดมวลประสบการณ์ที่สำคัญกับผู้เรียนตามเป้าหมายหลักสูตรสถานศึกษา

2. การเรียนรู้ของผู้เรียน แนวทางการบริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการวางแผนการจัดการเรียนการสอนโดยผู้อำนวยการและทีมบริหารวิชาการร่วมกันคิดและเลือกรูปแบบการสอนที่

เหมาะสมกับสถานศึกษามากที่สุด การเลือกใช้รูปแบบการเรียนแบบผสมผสาน ระหว่าง การเรียนที่สถานศึกษา (Onsite) การเรียนที่บ้าน (Online) และการเรียนตามความต้องการ (On demand) และใช้การแบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม สอดคล้องกับ Rahmatullah (2021) ที่กล่าวว่า การจัดการ การศึกษา คือ การวางแผน การนำไปปฏิบัติ และการประเมินกระบวนการสอนและการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดความยุติธรรมในการดำเนินการ ในวิถีใหม่ จำเป็นต้องมีความร่วมมือระหว่างรัฐบาล ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และชุมชนเพื่อเตรียมการจัดการการศึกษาที่ดี การจัดการการศึกษาที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องดำเนินการทางออนไลน์

3. การวัดประเมินผล แนวทางการบริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนได้ตามปกติในรูปแบบชีวิตวิถีใหม่ โดยใช้แนวทางการวัดประเมินผลทางเลือก (Alternative assessment) ให้ผู้สอนในแต่ละรายวิชาวัดและประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลายตามธรรมชาติวิชาของตนเอง โดยไม่ต้องจัดการสอบแบบเป็นสนามสอบกลางภาคอย่างเป็นทางการ ในส่วนของการสอบวัดและประเมินผลปลายภาค เป็นการวัดประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนตามหลักการวัดและประเมินผล จึงมีความจำเป็นต้องจัดการสอบอย่างเป็นทางการที่สถานศึกษา ทั้งนี้งานวิจัยในชั้นเรียนที่ทำขึ้นก็สามารถเชื่อมโยงและบูรณาการไปถึงการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ของผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือระดับชั้นต่าง ๆ ได้อีกด้วย

สรุปได้ว่า การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เป็นแนวทางวิธีการ ขั้นตอนที่พัฒนา หรือวิธีปฏิบัติที่สร้างขึ้น เพื่อให้แนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งกระบวนการที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสถานศึกษา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน (Assessment of Current Situation) วิเคราะห์โครงสร้างระบบงาน ทรัพยากร และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เพื่อตรวจสอบปัญหาและความต้องการ
2. กำหนดสภาพที่พึงประสงค์ (Define Desired Situation) วางเป้าหมายวิสัยทัศน์ และแนวทางการบริหารที่มุ่งพัฒนาการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียน
3. ศึกษาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ศึกษาแนวปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จจากสถานศึกษาอื่น เพื่อประยุกต์ใช้กับบริบทของตนเอง
4. ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ (Feasibility and Suitability Assessment) วิเคราะห์ทรัพยากร บุคลากร และข้อจำกัดของสถานศึกษาเพื่อเลือกแนวทางที่สามารถดำเนินการได้จริง

5. จัดทำและปรับปรุงแนวทาง (Development and Refinement of Guidelines) สังเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะมาเป็นแนวทางบริหารที่เป็นระบบ พร้อมปรับปรุงจากการทดลองใช้

6. นำเสนอและประกาศใช้แนวทาง (Implementation and Dissemination) สื่อสารแนวทางสู่ผู้ปฏิบัติ อบรม และสร้างความเข้าใจร่วมเพื่อการนำไปใช้ที่มีประสิทธิภาพ

7. ติดตามและประเมินผล (Monitoring and Evaluation) วางระบบติดตามและประเมินผล เพื่อปรับปรุงแนวทางให้สอดคล้องกับสภาพจริงที่เปลี่ยนแปลง

บริบทสถานศึกษาในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดมหาสารคาม

1. ประวัติความเป็นมาของกรมส่งเสริมการเรียนรู้

ประวัติความเป็นมา ได้มีการขยายโอกาสการศึกษาผู้ใหญ่อย่างกว้างขวางในปี 2513-2523 รัฐบาลจึงได้ยกฐานะกองการศึกษาผู้ใหญ่ ขึ้นเป็น “กรมการศึกษานอกโรงเรียน” ขึ้นเพื่อจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับประชาชนในวันที่ 24 มีนาคม 2522

ในปี พ.ศ. 2545 ได้มีการปฏิรูประบบราชการ และมีการยุบรวมกรมต่าง 9 ของกระทรวงจากเดิม 14 กรม เหลือเพียง 5 สำนักงาน ทำให้ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ถูกยุบรวมเป็นสำนักงานบริหารการศึกษานอกโรงเรียน สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551 สำนักฯจึงปรับภารกิจเป็นสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

จนกระทั่งวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2566 ราชกิจจานุเบกษาได้เผยแพร่ พระราชบัญญัติการส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 โดยมีสาระสำคัญคือการยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551 และยกฐานะสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็น กรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีผลบังคับใช้พ้นกำหนด 60 วัน หรือตรงกับวันจันทร์ที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2566 มีหน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ 3 ประการ ได้แก่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

2. ประโยชน์ของพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ฉบับนี้ มี 36 มาตรา

1. เหตุผลมีกฎหมายจากมาตรา 54 วรรคสาม ประกอบกับมาตรา 258 จ.ด้านการศึกษา (4) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

2. พระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ

ประชาชนได้ประโยชน์อะไร

1. ประชาชนรับรู้ถึงความรับผิดชอบต่อ "กรม" หน่วยงานราชการที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่ตน
2. ประชาชนมีทางเลือกและทางเลือกในการเรียนรู้ เพื่อการพึ่งพาตนเองและการมีงานทำ
3. ทุกคนได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง 3) การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับสูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ประชาชนเข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกรูปแบบ ทุกที่ ทุกเวลา โดยการจัดส่งเสริม และสนับสนุนของกรม
5. การเรียนรู้ที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุน โดย "กรม" ที่ไม่เลือกปฏิบัติ ต่อคนพิการ หรือบุคคลซึ่งมีความต้องการจำเป็นพิเศษ
6. ประชาชนได้รับโอกาสเข้าถึงระบบสะสมความรู้ การเทียบโอน และการเทียบเคียงผลการเรียน เพื่อการได้วุฒิการศึกษา

องค์กรได้ประโยชน์อะไร

1. การบริหารจัดการ "กรม" โดย "อธิบดี" แบบนิติบุคคล มีความคล่องตัวและชัดเจน
2. เปิดโอกาสสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย เพื่อเข้ามาร่วมจัดส่งเสริม และสนับสนุน ให้แก่กรม และหน่วยงานในสังกัดได้อย่างหลากหลายและชัดเจน
3. ได้ทบทวนและกำหนดภารกิจหน่วยงานทุกระดับให้มีความชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อน
4. ได้จัดตั้งศูนย์หรือสถาบันเฉพาะด้าน หรือเฉพาะกิจการเพิ่มขึ้นตามความจำเป็น
5. ได้ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ให้มีประสิทธิภาพและมีระบบยิ่งขึ้น
6. การบริหารนโยบายงบประมาณมีการพัฒนาและเพิ่มเติมในอนาคต สอดคล้องระหว่างภาระงานกับงบประมาณค่าใช้จ่าย
7. การบริหารทรัพยากรบุคคล มีการพัฒนาและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บุคลากรสำนักงาน สกร. ได้ประโยชน์อะไร

1. ภาระงานของบุคลากรได้รับการทบทวนและพัฒนาอย่างสอดคล้องระหว่างปริมาณคนกับปริมาณงาน

2. ได้ทบทวนตำแหน่ง ค่าตอบแทน วิทยฐานะของบุคลากรเพื่อการยกระดับ

3. ยกระดับการบริหารจัดการความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพของบุคลากร

ทุกสายงาน

4. การปรับปรุงหรือกำหนดตำแหน่งขึ้นใหม่ เพื่อการปฏิบัติงานอย่างสอดคล้องกับ
บริบทในความรับผิดชอบ

อำนาจและหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้

1. จัดให้มี ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาหลักสูตร โปรแกรมการเรียนรู้
สื่อการเรียนรู้ และวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ บรรดาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ที่อยู่ใน
ความรับผิดชอบของกรม รวมทั้งหลักสูตร โปรแกรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และวิธีการจัด
กระบวนการเรียนรู้ที่หน่วยงานอื่นจัดทำไว้มาใช้ประโยชน์ได้

2. จัดทำแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้ง
ร่วมกับภาคีเครือข่ายในการติดตาม ตรวจสอบให้คำแนะนำและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการส่งเสริมการ
เรียนรู้ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

3. จัดให้มี ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ประโยชน์
ในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้คนพิการ หรือบุคคลซึ่งมีความต้องการพิเศษ สามารถเรียนรู้ได้โดยสะดวก
และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้อย่างเท่าเทียม ทั้งถึง และเป็นธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติและไม่มี
ภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร

4. ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสา
มารู้เข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกรูปแบบ ทุกที่ และทุกเวลา รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบเป็น
การทั่วไป

5. กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการออกประกาศนียบัตร วุฒิบัตร หรือหนังสือ
รับรอง ความรู้ให้แก่ผู้เรียนตามมาตรา 14

6. ดำเนินการเทียบระดับการศึกษา การเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียนตาม
มาตรา 15

7. จัดทำหลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาของหน่วยจัดการเรียนรู้หรือภาคีเครือข่าย

8. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะของ
บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถส่งเสริมการเรียนรู้และแนะแนวการเรียนรู้ได้
อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาได้

9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือที่มีกฎหมายอื่น
กำหนด

3. พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (2567) ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ให้ไว้ ณ วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2566 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 60 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้น

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยจัดการเรียนรู้” หมายความว่า ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล ศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ศูนย์หรือสถาบันการเรียนรู้เฉพาะด้านหรือเฉพาะกิจการ หรือ หน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้

“ภาคีเครือข่าย” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน ชุมชน ครอบครัว สถาบันทางศาสนา และบุคคลอื่นใด ที่ประสงค์จะจัด ร่วมจัด ส่งเสริมหรือสนับสนุนการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้หรือหน่วยจัดการเรียนรู้

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“สถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้” หมายความว่า สถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“กรม” หมายความว่า กรมส่งเสริมการเรียนรู้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

“จังหวัด” หมายความว่า รวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“อำเภอ” หมายความว่า รวมถึงเขตด้วย

“ตำบล” หมายความว่า รวมถึงแขวงด้วย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 การส่งเสริมการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีความเป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทย และสังคมโลกได้อย่างผาสุก กับเพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะ

ชีวิต ที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก และมีโอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้น หรือ ปรับเปลี่ยนทักษะของตนตามความถนัดหรือความจำเป็น

มาตรา 6 ให้กรมมีหน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

- (1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต
- (2) การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
- (3) การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

นอกจากการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตามวรรคหนึ่ง กรมอาจจัดส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนได้ ทั้งนี้ ตามประกาศที่ รัฐมนตรีกำหนด ประกาศดังกล่าวให้ระบุเป้าหมาย แนวทาง และวิธีการไว้ด้วย การจัด ส่งเสริม และ สนับสนุนการเรียนรู้ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้คำนึงถึงความหลากหลาย และความต้องการของ ผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยมีโอกาสเรียนรู้และเข้าถึง แหล่งเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ

มาตรา 7 การเรียนรู้ตลอดชีวิตมีเป้าหมายเพื่อจัดให้มีระบบกระตุ้น ชี้นำ หรืออำนวยความสะดวกด้วยวิธีการใด ๆ ให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่ตนสนใจหรือตามความ ถนัดของตน สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้ในเวลาใด ๆ ที่ตนสะดวกโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่าย เกินสมควร และเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวาง รู้เท่าทันพัฒนาการของโลกอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งนำความรู้ไปเติมเต็มชีวิตให้แก่ตนเองหรือเกิดประโยชน์ต่อสังคม โดยอาจได้รับการรับรอง คุณวุฒิตามความเหมาะสมด้วยก็ได้

มาตรา 9 การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพ ทักษะ และ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามความถนัดของตน การประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การยกระดับ คุณภาพชีวิตของตน ครอบครัว ชุมชน หรือสังคม หรือเพื่อประโยชน์แห่งความรอบรู้ของตน โดยอาจ ได้รับการรับรองคุณวุฒิตามความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ตามวรรคหนึ่ง ให้มีระบบแนะแนวการ เรียนและการประกอบอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทราบล่วงหน้าหรือวางแผนให้สอดคล้องกับ ความถนัดของตนด้วย

มาตรา 10 การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ มีเป้าหมายเพื่อจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้ซึ่ง อยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษาในสถานศึกษา หรือผู้ซึ่งพ้นวัยที่จะศึกษาในสถานศึกษา หรืออยู่ใน พื้นที่ที่ห่างไกลหรือทุรกันดาร หรือไม่มีหน่วยงานอื่นใดไปดำเนินการ เพื่อให้ได้รับการศึกษาขั้น พื้นฐาน ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุน เพื่อให้ได้รับการศึกษาสูงกว่าระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตาม ศักยภาพ ของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้ตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ โดยให้ปรับอายุและระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติให้สอดคล้องกับสภาพความจำเป็นของผู้เรียน และให้นำความใน มาตรา 9 วรรคสองมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 12 ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ให้กรมดำเนินการโดยคำนึงถึงแนวทาง ดังต่อไปนี้

(1) เป็นการจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ซึ่งมิได้ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาไม่ว่าด้วยเหตุใด เพื่อให้ได้รับคุณวุฒิระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านสามัญศึกษาหรืออาชีวศึกษา

(2) วิธีการจัดการเรียนรู้และการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรต้องสอดคล้องกับพัฒนาการของโลก และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัดหรือความสนใจของตน ทั้งนี้ วิธีการและหลักสูตรดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กรมและสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ร่วมกันกำหนด

(3) การประเมินผลเพื่อให้ได้รับคุณวุฒิทางการศึกษา ให้ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อใช้กับผู้เรียนซึ่งมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม โดยต้องไม่ใช้วิธีการทดสอบความรู้ในทางวิชาการแต่เพียงด้านเดียว

(4) ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อจัด ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้ซึ่งได้รับคุณวุฒิระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านสามัญศึกษา หรืออาชีวศึกษาตาม (1) เพื่อให้ได้รับการศึกษาสูงกว่าระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในกรณีที่เด็กตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับเข้ารับการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับกับหน่วยจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าผู้ปกครองตามกฎหมายดังกล่าวได้ปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับแล้ว แต่ในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กดังกล่าว กรมต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตร และระยะเวลาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน โดยให้กรมและสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ร่วมกันออกแบบให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 19 ในทุกจังหวัดให้มีสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อกำกับ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก และแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทั้งในด้านวิชาการ เทคโนโลยี ที่จำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้ การบริหารงาน และการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมตลอดทั้งการจัดทำแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม การ

เรียนรู้ของกรม บริบทของท้องถิ่นและแผนการศึกษาแห่งชาติ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจในการประสาน สนับสนุน และร่วมมือ หรือมอบหมายให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วม หรือเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมการเรียนรู้ได้

มาตรา 20 ในการปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับอำเภอ ให้มีศูนย์ส่งเสริม การเรียนรู้ระดับอำเภอมีสถานะเป็นสถานศึกษา เพื่อจัดการเรียนรู้ และกำกับ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนอำนวยความสะดวก และแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบลและ ศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทั้งในด้านวิชาการและเทคโนโลยีที่จำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไป ตามแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัด รวมทั้งประสานความร่วมมือและแนะนำการจัดการเรียนรู้ ของภาคีเครือข่ายในพื้นที่และทำหน้าที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ของตำบลอันเป็นที่ตั้งของศูนย์ส่งเสริม การเรียนรู้ระดับอำเภอหรือตำบลใกล้เคียงตามที่อธิบดีกำหนด และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดี มอบหมาย

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอ จะจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ขึ้น ณ ที่ใดที่เห็นสมควรหรือตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดก็ได้

มาตรา 27 ให้เปลี่ยนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัตินี้ มี ฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน อยู่ในบังคับบัญชาของ รัฐมนตรี และปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรา 35 บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และ มติคณะรัฐมนตรีใดที่อ้างถึง “สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย” หรือ “เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย” ให้ถือว่าอ้างถึง “กรมส่งเสริมการเรียนรู้” หรือ “อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้” แล้วแต่กรณี

มาตรา 36 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

4. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดมหาสารคาม (2566) สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดมหาสารคาม (สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดมหาสารคาม) ชื่อเดิม สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมหาสารคาม (สำนักงาน กศน.จังหวัด

มหาสารคาม) ตั้งอยู่ที่ถนนถีนานนท์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000 เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2566 รัฐบาลได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ยกเลิก พ.ร.บ.ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 และประกาศใช้ พ.ร.บ.ส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.2566 มีผลบังคับใช้หลังประกาศ 60 วัน และเปลี่ยนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) เป็นกรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) พ.ศ. 2566 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมหาสารคาม เป็นสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดมหาสารคาม

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (2567) ประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้ 2567 เรื่อง กำหนดสถานที่ตั้งของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต เนื่องจากข้อเท็จจริงการระบุรายชื่อของสถานศึกษาตามประกาศมีความคลาดเคลื่อน ไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 และเพื่อให้การบริหารงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้มีความชัดเจน ถูกต้อง อันเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการบริหารงานขององค์กร และตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 27 มาตรา 30 ประกอบมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 และมาตรา 32 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิกประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ณ วันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2566 เรื่องกำหนดสถานที่ตั้งของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ/เขต และประกาศกำหนดสถานที่ตั้งของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ ใหม่ตามบัญชี ทำให้มีการเปลี่ยนชื่อจากเดิม “สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดมหาสารคาม” เป็น “สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม” และ “ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ” เป็น “ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ” ตั้งแต่วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2567 เป็นต้นมา

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม มีหน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุน การเรียนรู้ 3 ประการ ได้แก่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ โดยมี นางชนกพร จุฑาสงษ์ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม คนปัจจุบัน

ข้อมูลสถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน สกร.จังหวัดมหาสารคาม

1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ (สกร.ระดับอำเภอ) 13 อำเภอ รวมเป็น 13 แห่ง
2. ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำนวน 2 แห่ง
3. ห้องสมุดประชาชนอำเภอ 11 แห่ง
4. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับตำบล (สกร.ระดับตำบล) 133 แห่ง
5. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 107 แห่ง

5. ผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน
(Non-Formal National Education Test : N-NET) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

ผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาพรวม 3 ระดับมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ 38.75 ดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET)

ลำดับ	ระดับ	คะแนนเฉลี่ยภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567			คะแนน เฉลี่ย 3 ระดับ	ผลการประเมิน
		ระดับ ประถม	ระดับ ม.ต้น	ระดับ ม.ปลาย		
1	ประเทศ	46.59	40.83	34.32	40.58	ผ่านเป้าหมายขั้นสูง
2	ภูมิภาค	46.09	36.56	32.60	39.42	ผ่านเป้าหมายขั้นต้น
3	จังหวัด	50.92	35.48	29.84	38.75	ผ่านเป้าหมายขั้นต้น
ลำดับ	ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ (สกร.ระดับอำเภอ)					
1	นาเชือก	78.48	30.07	27.90	45.81	ผ่านเป้าหมายขั้นสูง
2	พยัคฆภูมิพิสัย	72.26	35.33	29.50	45.70	ผ่านเป้าหมายขั้นสูง
3	กันทรวิชัย	68.67	35.41	28.33	44.14	ผ่านเป้าหมายขั้นสูง
4	โกสุมพิสัย	71.47	31.49	28.69	43.88	ผ่านเป้าหมายขั้นสูง
5	แกดำ	58.21	33.94	28.13	40.10	ผ่านเป้าหมายมาตรฐาน
6	ชื่นชม	55.81	34.63	29.74	40.06	ผ่านเป้าหมายมาตรฐาน
7	วาปีปทุม	45.64	38.08	35.20	39.64	ผ่านเป้าหมายมาตรฐาน
8	กุฉินารายณ์	51.62	34.28	28.39	38.10	ไม่ผ่านเป้าหมาย
9	เมืองมหาสารคาม	45.04	37.53	31.18	37.92	ไม่ผ่านเป้าหมาย
10	นาคูน	49.20	33.76	26.89	36.62	ไม่ผ่านเป้าหมาย
11	บรบือ	40.41	36.39	29.53	35.41	ไม่ผ่านเป้าหมาย
12	ยางสีสุราช	37.49	33.09	31.63	34.34	ไม่ผ่านเป้าหมาย
13	เชียงยืน	0.00	36.32	29.47	32.89	ไม่ผ่านเป้าหมาย

หมายเหตุ : เป้าหมายการประเมินตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566

1. เป้าหมายขั้นสูง (1.00) 40.52
2. เป้าหมายมาตรฐาน (0.75) 39.45
3. เป้าหมายขั้นต้น (0.50) 38.38
4. การทดสอบ N-NET ครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2567 เป็นรการทดสอบรูปแบบ Digital Testing
5. ผลการทดสอบครั้งที่ 2 ปีการศึกษา 2566 มีคะแนนทดสอบเท่ากับ 43.27 คะแนน

จากตารางที่ 5 สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษา นอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National Education Test : N-NET) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 คะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด เท่ากับ 38.75 คะแนน มีศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอที่ผ่าน ค่าเป้าหมายขั้นสูง จำนวน 4 แห่ง ผ่านค่าเป้าหมายมาตรฐาน จำนวน 3 แห่ง และไม่ผ่านค่าเป้าหมาย จำนวน 6 แห่ง ซึ่งผลการทดสอบครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ต่ำกว่าครั้งที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งมี คะแนนทดสอบเท่ากับ 43.27 คะแนน ต่ำกว่าอยู่ 4.52 คะแนน

6. ผลสัมฤทธิ์การสอบวัดผลปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 หลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สอบวันที่ 21 – 22 กันยายน 2567 ภาพรวมระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีร้อยละผู้สอบผ่านคิดเป็นร้อยละ 66.32 ดังตาราง 6

พจนัน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 6 สรุปผลสัมฤทธิ์การสอบวัดผลสัมฤทธิ์นักศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่	จังหวัด	สิ่งพิมพ์	เข้าสอบ	ร้อยละเข้าสอบ	สอบผ่าน	ร้อยละสอบผ่าน
1	สุรินทร์	106,775	66,920	62.67	51,214	76.53
2	อุดรธานี	80,122	70,681	88.23	71,534	72.96
3	อุบลราชธานี	124,825	99,721	79.89	72,033	72.23
4	นครราชสีมา	140,934	115,662	82.07	82,831	71.61
5	นครพนม	49,383	37,084	75.09	25,296	68.2
6	สกลนคร	59,107	44,182	74.75	30,032	67.98
7	บึงกาฬ	32,946	23,219	70.47	15,431	66.45
8	บุรีรัมย์	112,883	77,870	68.98	51,256	65.82
9	ศรีสะเกษ	65,182	40,427	62.02	26,417	65.34
10	กาฬสินธุ์	55,521	49,271	88.74	31,844	64.63
11	ชัยภูมิ	119,106	88,643	74.42	56,020	63.2
12	ยโสธร	32,010	23,429	73.19	14,762	63.01
13	เลย	67,282	59,970	89.13	37,030	61.75
14	อำนาจเจริญ	26,204	20,401	77.85	12,573	61.63
15	ร้อยเอ็ด	88,303	71,483	80.95	43,139	60.35
16	มุกดาหาร	34,617	19,400	56.04	11,699	60.3
17	มหาสารคาม	64,355	50,399	78.31	30,362	60.24
18	ขอนแก่น	131,500	100,715	76.59	60,402	59.97
19	หนองบัวลำภู	28,656	22,925	80.0	13,682	59.68
20	หนองคาย	34,676	23,719	68.4	13,007	54.84
รวม	รวม	1,483,281	1,131,605	76.29	750,449	66.32

จากตารางที่ 6 สรุปผลการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภาพรวมระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีร้อยละผู้สอบผ่านคิดเป็นร้อยละ 66.32 และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม มีร้อยละผู้สอบผ่านคิดเป็นร้อยละ 60.24 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยผู้สอบผ่านระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เท่ากับร้อยละ 6.08

7. ผลสัมฤทธิ์การสอบวัดผลปลายภาคเรียน สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ผลสัมฤทธิ์การสอบวัดผลปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 หลักสูตรการศึกษา
นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริม
การเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย ภาพรวม 3 ระดับมีร้อยละผู้สอบผ่านคิดเป็นร้อยละ 60.24 ดังตาราง 7

ตาราง 7 สรุปผลสัมฤทธิ์การสอบวัดผลสัมฤทธิ์นักศึกษาของสถานศึกษา

ที่	ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอ (สกร.ระดับอำเภอ)	ภาคเรียนที่ 1/2567		ภาคเรียนที่ 2/2566		ภาคเรียนที่ 1/2566	
		ร้อยละ ผู้เข้า สอบ	ร้อยละ ผู้สอบ ผ่าน	ร้อยละ ผู้เข้า สอบ	ร้อยละ ผู้สอบ ผ่าน	ร้อยละ ผู้เข้า สอบ	ร้อยละ ผู้สอบ ผ่าน
1	เมืองมหาสารคาม	86.48	63.56	78.76	62.96	65.88	62.2
2	แกดำ	79.11	58.82	80.12	63.59	58.28	50.95
3	โกสุมพิสัย	75.59	72.8	66.73	79.64	55.8	82.49
4	กันทรวิชัย	71.73	66.1	54.57	73.2	46.34	72.6
5	เชียงยืน	51.67	66.36	54.4	58.41	52.13	58.37
6	บรบือ	74.12	49.14	71.3	51.2	58.28	55.85
7	นาเชือก	77.48	47.46	76.04	53.98	53.26	59.46
8	พยัคฆภูมิพิสัย	80.45	50.58	78.36	53.57	69.13	48.58
9	วาปีปทุม	86.32	60.14	83.61	71.84	70.14	64.63
10	นาดูน	88.15	71.96	86.24	79.57	78.47	56.2
11	ยางสีสุราช	81.11	78.74	82.34	83.98	85.9	78.64
12	กุตุรง	78.73	45.97	70.36	57.9	63	59.89
13	ชื่นชม	78.21	47.58	68.57	50.17	66.74	49.62
รวมจังหวัดมหาสารคาม		78.31	60.24	73.32	65.06	62.38	61.98

สรุปได้ว่า สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม มีสถานศึกษาในสังกัด
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จำนวน 13 แห่ง มีหน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้
3 รูปแบบ คือ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตาม
ระดับให้กับนักศึกษา ผู้รับบริการ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ให้บริการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

แต่อย่างไรก็ตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ยังประสบปัญหาด้านงานวิชาการ เนื่องจากผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 และผลการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

มนัสวีณี ฌรงคชัย และคณะ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในอำเภอ จังหวัดสกลนคร ประชากร ได้แก่ ครู กศน. สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 369 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 186 คน ผู้ให้ข้อมูลมาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในอำเภอ จังหวัดสกลนครอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน 2) แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในอำเภอ จังหวัดสกลนคร มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการนิเทศภายใน 5) ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา และ 6) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยแนวทางทั้ง 6 ด้านได้รับการยืนยันว่าใช้ได้ทุกแนวทาง

นิภาพร พินิจมนตรี (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 รวม 1,338 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 299 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทาง จำนวน 9 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินแนวทาง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินความ

เหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีทั้งสิ้น 7 องค์ประกอบ 29 แนวทาง ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม พบว่าโดยรวมและแต่ละองค์ประกอบของแนวทางมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ตรีสุคนธ์ คุณาเอก (2563) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 634 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 250 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน และผู้ทรงคุณวุฒิผู้ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมาก

เรืองฤทธิ์ อรรถชัย (2563) ได้ศึกษา การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 105 คน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ในปีการศึกษา 2562 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและรองหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 105 คน ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัด สำนักเขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

จรรยาภรณ์ ภูกลาง (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 262 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการสถานศึกษา จำนวน 156 คน ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 6 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ประกอบด้วย ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

สุรภาพ นาคณชม (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ประชากร ได้แก่ ครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 1,838 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนจำนวน 318 คน ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ตามขอบข่ายงาน 4 ฝ่าย ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ผลการประเมินแนวทางมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากและมากที่สุด

ชัยยุทธ บุญเต็ม (2564) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอพิบูลมังสาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 73 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และ ครู 751 คน รวม 825 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 37 คน รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา 1 คน ครู จำนวน 228 คน รวม 266 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ประธานศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน กรรมการศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ

แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทาง ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอพิบูลมังสาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แนวการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอพิบูลมังสาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระบบกลไกดำเนินการ 4) วิธีดำเนินการ 5) เงื่อนไขความสำเร็จผลการประเมิน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

วิทวัช กุญแก้ว (2565) ได้ศึกษาเรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวคิดผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประชากร ได้แก่ ผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถานศึกษา จำนวน 928 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 280 แห่ง ผู้เรียนของ กศน.อำเภอ/เขต รวม 3,045 คน และผู้อำนวยการ กศน.อำเภอ/เขต ข้าราชการครู และ ครูกศน.ตำบล รวม 621 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินระดับความเชี่ยวชาญการเรียนรู้ตลอดชีวิต แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างนวัตกรรมฯ ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และกรอบผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้ตลอดชีวิต 5 คุณลักษณะ ประกอบด้วย ผู้เรียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย ผู้เรียนที่รอบรู้และมีไหวพริบ ผู้เรียนรู้อย่างมีกลยุทธ์ผู้เรียนอย่างไตร่ตรอง ผู้เรียนที่พึ่งตนเอง 2) ระดับความเชี่ยวชาญการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยรวมอยู่ในระดับอยู่ในระดับสูง 3) นวัตกรรมการบริหารวิชาการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวคิดผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีชื่อว่า “นวัตกรรมการบริหารวิชาการสร้างผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้ตลอดชีวิตเฉพาะบุคคลตามจุดมุ่งหมาย ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน”

ไรวินท์ พลเพชร (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ศูนย์การศึกษาอนุกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดปัตตานี คณะกรรมการสถานศึกษา กศน. อำเภอ ยะรัง และครูและบุคลากร กศน.อำเภอยะรัง รวมจำนวน 100 คน กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดปัตตานี และคณะกรรมการสถานศึกษา กศน. อำเภอยะรัง ครูและบุคลากร กศน. อำเภอยะรัง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย รวมทั้งหมด 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม และ 4) แบบสอบถามผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการ บริหารแบบมีส่วนร่วมของของศูนย์การศึกษาอนุกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอยะรัง โดย ภาพรวม อยู่ในระดับมาก รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความเหมาะสม และมีผลการประเมิน เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำไปใช้โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ครู และบุคลากร กศน. อำเภอยะรัง มีความพึงพอใจต่อการการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาอนุ กระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอยะรัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสถานศึกษามี ผลงานเชิงประจักษ์ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานศึกษา ด้านนวัตกรรม และด้านพัฒนาชุมชน

นงนุช ชะมะที (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุควิถี ใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 145 คน และหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 145 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 รวม 290 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 166 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 6 คน ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน และกลุ่มผู้ประเมินแนวทาง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทาง ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความ ต้องการจำเป็นการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาในยุควิถีใหม่ 2. ด้านการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ 3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาในยุควิถีใหม่ 4. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในยุควิถีใหม่ และผลการประเมินแนว ทางการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Sebastian and Allensworth (2019) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน : การศึกษาทางผ่านแบบมีตัวกลาง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูจำนวน 3,279 คน และนักเรียนประมาณ 47,000 คน จากโรงเรียนมัธยมปลายในระบบ Chicago Public Schools จำนวนประมาณ 150 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามครู เพื่อวัดการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในด้านการสนับสนุนและพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอน ข้อมูลคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในวิชาคณิตศาสตร์และการอ่านการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรผู้นำ การจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผ่านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนครูและการพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ภาวะผู้นำในลักษณะนี้ช่วยสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และความร่วมมือระหว่างครู ส่งผลให้ครูมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น และนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเส้นทางส่งผลของผู้นำต่อผลสัมฤทธิ์นักเรียนเป็นผลโดยอ้อมผ่านกลไกการสนับสนุนการสอนในชั้นเรียน

Joseph (2020) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 200 คน ปี ค.ศ. 2012 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ คือ ด้านของความโปร่งใสของผู้บริหารที่ไม่สามารถตรวจสอบได้จากภายนอก และความขัดแย้งของบุคลากรในโรงเรียนที่ไม่มีความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานวิชาการ

Grace (2020) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการแบบมีส่วนร่วมการพัฒนาวิชาชีพ และการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมของรัฐในรัฐโอregon ประเทศไนจีเรีย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้เข้าร่วม 504 คน เลือกโดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนจากครู 12,745 คน ในโรงเรียนมัธยมของรัฐ 217 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามการจัดการแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาวิชาชีพ (PM/PDQ) และ 2) แบบวัดผลการปฏิบัติงานของครู (TJPS) ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับทั้งการพัฒนา

วิชาชีพและการจัดการแบบมีส่วนร่วมตามลำดับ การศึกษาสรุปว่าประสิทธิภาพการทำงานของครูสามารถเพิ่มขึ้นได้ด้วยกลยุทธ์การแทรกแซงของฝ่ายบริหารทั้งสองวิธีนี้ ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะเหนือสิ่งอื่นใดว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงโครงการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีอยู่ และส่งเสริมการจัดการแบบมีส่วนร่วมระหว่างครู

Taiwo & Ogunlade (2020) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูกับความพึงพอใจในงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเอคิตี ประเทศไนจีเรีย การศึกษาได้ตรวจสอบระดับการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจ และระดับความพึงพอใจในงาน ประชากรในการศึกษา คือ ครูทุกคนในโรงเรียนมัธยมของรัฐในรัฐเอคิตี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู จำนวน 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโรงเรียนของตนในระดับต่ำ การศึกษายังพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูกับความพึงพอใจในงานของพวกเขา นอกจากนี้ยังพบว่า ความพึงพอใจในงานของครูมีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญ กับระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูในเรื่องการเงินของโรงเรียน การแก้ไขข้อขัดแย้ง เรื่องการสอบสวนสวัสดิการพนักงานเรื่องวินัย งานวิชาการของโรงเรียนและกิจกรรมร่วมหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูในการจัดการโรงเรียนค่อนข้างต่ำ รัฐบาลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการศึกษาควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าครูมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในระหว่างการตัดสินใจของโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่ออาชีพของพวกเขา ด้วยความพยายามที่จะเชื่อมช่องว่างระหว่างการสื่อสารและความแปลกแยกผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรให้ครูของตนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจด้านการเงินของโรงเรียน การแก้ไขข้อขัดแย้ง สวัสดิการพนักงาน ด้านวินัย งานวิชาการ และกิจกรรมนอกหลักสูตรสามารถเพิ่มระดับความพึงพอใจในงานของครูได้ และกิจกรรมนอกหลักสูตรสามารถเพิ่มระดับความพึงพอใจในงานของครูได้

Al-Kurdi and Alshurideh (2022) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของโครงสร้างการบริหารวิชาการต่อผลลัพธ์ทางการศึกษา: หลักฐานจากมหาวิทยาลัยในตะวันออกกลาง ประชากรคือ คณาจารย์และผู้บริหาร จากมหาวิทยาลัยในตะวันออกกลาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 210 คน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ระดับวิชาการ จำนวน 45 คน รวมทั้งสิ้น 255 คน จากมหาวิทยาลัยในประเทศจอร์แดนและซาอุดีอาระเบีย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วน Likert วัดองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ แบบประเมินผลลัพธ์ทางการศึกษา การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารมหาวิทยาลัยจำนวน 15 คน ผลการวิจัย พบว่า โครงสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วมและเปิดเผย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ผลลัพธ์ทางการศึกษา อิสรภาพทางวิชาการ และการมีส่วนร่วมของอาจารย์ในกระบวนการบริหารส่งผลให้เกิด คุณภาพการเรียนการสอนและงานวิจัยที่ดีขึ้น มหาวิทยาลัยที่มีการสื่อสารภายในที่ชัดเจน มีนโยบายที่ตอบสนองต่อบริบท ส่งผลให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อระบบการศึกษาในระดับสูง

จากการศึกษา แนวความคิด และทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้ว สามารถสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด และการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่ประสบความสำเร็จ โดยผู้ที่เป็นผู้นำที่จะบังคับทิศทางการดำเนินงาน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research Design) ผู้วิจัยได้กำหนดระยะดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการและผลที่คาดหวัง แสดงดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 5 ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ขั้นตอนที่ 1 การดำเนินการ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

1.2 สรุปข้อมูล วิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

1.3 ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม โดยแยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน ครูผู้สอน จำนวน 301 รวมจำนวน 310 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 166 คน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2568 รวมจำนวน 175 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan แล้วดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) โดยมีขั้นตอนการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร โดยสำรวจสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม มีทั้งหมด 13 สถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 9 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 301 จำนวนประชากร ทั้งหมด 310 คน การคำนวณจากสูตรของ Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 175 คน

ขั้นที่ 2 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ใช้การสุ่มแบบไม่เป็นสัดส่วน (Non-probability Sampling) โดยเลือกกลุ่มผู้บริหารทั้งหมดของขนาดประชากร จำนวน 9 คน

ขั้นที่ 3 ครูผู้สอนใช้ขนาดสถานศึกษาในการแบ่งสัดส่วนในการสุ่ม โดยแบ่งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ (สกร.ระดับอำเภอ) เป็น 3 ขนาด คือ สถานศึกษาใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก จำนวน 166 คน ดังตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ขนาด สถานศึกษา	ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอ (สกร.ระดับอำเภอ)	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน
ขนาดใหญ่	- สกร.ระดับอำเภอเมือง มหาสารคาม	1	34	1	22
	- สกร.ระดับอำเภอบรบือ	1	29	1	17
	- สกร.ระดับอำเภอโกสุมพิสัย	1	32	1	20
	- สกร.ระดับอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	1	32	1	20
	- สกร.ระดับอำเภอวาปีปทุม	1	32	1	20
ขนาดกลาง	- สกร.ระดับอำเภอกันทรวิชัย	1	25	1	11
	- สกร.ระดับอำเภอนาเชือก	1	24	1	10
	- สกร.ระดับอำเภอนาดูน	1	22	1	10
	- สกร.ระดับอำเภอเชียงยืน	1	16	1	10
	- สกร.ระดับอำเภอยางสีสุราช	-	16	-	8
ขนาดเล็ก	- สกร.ระดับอำเภอกุดรัง	-	14	-	6
	- สกร.ระดับอำเภอแกดำ	-	14	-	6
	- สกร.ระดับอำเภอชื่นชม	-	11	-	5
รวม		9	301	9	166
รวมทั้งสิ้น		310		175	

ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2567

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open Ended Form) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

2.4 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

2. ร่างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม แล้วนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

3. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือเพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (Index of Item-Congruence: IOC) โดยใช้สูตร คือ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ซึ่งถือว่าข้อนั้น ๆ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความถูกต้องในการใช้ภาษา มีเกณฑ์ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่วัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

ในการตรวจสอบความถูกต้องครั้งนี้มีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านซึ่งมีเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ตำแหน่งอาจารย์มหาวิทยาลัย มีวุฒิปริญญาเอก และมีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

2. เป็นผู้บริหารสถานศึกษา วุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิต หรือดุขฎีบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 10 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน

3. มีตำแหน่งทางวิชาการในหน่วยงานทางการศึกษาตั้งแต่ ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 คน

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

1. รศ.ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ วุฒิการศึกษา ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา (กศ.ด.) ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. ดร.ชนกพร จุฑาสงษ์ (ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

3. นางสาวสังวาล สุวรรณโสภะ (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

4. นางสาวบุศลิน ช่างสลัก ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองนครพนม สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครพนม

5. นางจารุพัคตร์ ทวีรัตน์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งพบว่ามีค่าผ่านเกณฑ์ทั้ง 47 ข้อ นำไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ด้วยวิธี Item Total Correlation วิเคราะห์ โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2552) พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง 0.32 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง ตั้งแต่ 0.39 ถึง 0.92

7. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) สภาพปัจจุบันทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 และสภาพที่พึงประสงค์ทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

8. นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามในรูปแบบที่อยู่เว็บไซต์ Google form และคิวอาร์โค้ดพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จัดส่งผ่านระบบรับส่งหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ ไปยังศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 13 แห่ง จำนวน 175 ฉบับ และนัดหมายระยะเวลาตอบกลับภายใน 14 วัน

2.6 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามครบถ้วน จำนวน 175 ฉบับ และมีความสมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 100

1.2 นำคำตอบของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะข้อมูลแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะข้อมูลประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ดำเนินการโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเพื่อแปลความหมายสภาพปัญหา เครื่องมือ ประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 วิเคราะห์ร้อยละของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

2.4 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น โดยนำค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) โดยคำนวณจากสูตรต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

PNI_{modified} แทน วิธีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index)

I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น หรือ ความคาดหวัง (Importance)

D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (Degree of Success)

2.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง การหาความเที่ยงของเนื้อหา (Validity) ของแบบสอบถามกับจุดมุ่งหมายโดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้อง
	R	คือ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
	ΣR	คือ	ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
	N	คือ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธี Item Total Correlation

1.3 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X})

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหน่วยงานที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มีการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาหน่วยงานที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นมาสรุป วิเคราะห์สังเคราะห์ และศึกษาแนวทางจากสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

1.1 สถานศึกษาที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National Education Test : N-NET) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 มีค่าเฉลี่ยรวม 3 ระดับ ผ่านค่าเป้าหมายขั้นสูง เป็นลำดับที่ 1 ของจังหวัดที่มีคะแนนสูงสุดในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบ 4

1.2 สถานศึกษาที่มีร้อยละผู้สอบผ่านวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 มีค่าเฉลี่ยรวม 3 ระดับ สูงสุดลำดับที่ 1 ของจังหวัดที่มีร้อยละผู้สอบผ่านสูงสุดในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบ 4

1.3 สถานศึกษาที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National Education Test : N-NET) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ค่าเฉลี่ยรวม 3 ระดับ ผ่านค่าเป้าหมายขั้นสูง สูงสุดของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบ 4 และมีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน

สถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 แห่ง ได้แก่

1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโพธารมย์ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครพนม มีคะแนนผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National Education Test : N-NET) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 สูงสุดเป็นลำดับที่ 1 ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครพนม มีค่าเฉลี่ยรวม 3 ระดับ เท่ากับ 58.84 คะแนน ผ่านค่าเป้าหมายขั้นสูง และผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบ 4

2. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชุมพลบุรี สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์ มีคะแนนผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 สูงสุดเป็นลำดับที่ 1 ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์ มีผู้สอบผ่านค่าเฉลี่ยรวม 3 ระดับคิดเป็นร้อยละ 91.17 และผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบ 4

3. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอนาเชือก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม มีคะแนนผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National Education Test : N-NET) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ค่าเฉลี่ยรวม 3 ระดับ เท่ากับ 45.81 คะแนน ผ่านค่าเป้าหมายขั้นสูง และคะแนนสูงสุดของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม และผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบ 4

1.4 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการครู หรือครูผู้รับผิดชอบด้านงานวิชาการ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และข้าราชการครู จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 6 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1.4.1 นางรัชนิกร บุโพธิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโพธารมย์ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครพนม

1.4.2 นางภัศราภรณ์ ชิตทอง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอโพธารมย์ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครพนม

1.4.3 นางสาวลี ธีราวุธ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชุมพลบุรี สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์

1.4.4 นางนิสากร แฉล้มไธสง ตำแหน่ง ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชุมพลบุรี สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์

1.4.5 นางนิมอณงค์ ใจโสภาพ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเชือก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

1.4.6 นายธีรสิทธิ์ สร้อยสวัสดิ์ ตำแหน่ง ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ
อำเภอเชือก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview Form) ซึ่ง
สร้างขึ้นมาจากการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมโดยใช้
กรอบแนวคิดของการวิจัย และการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์
ซึ่งใช้คำถามที่ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป และความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารงาน
วิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้
ประจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีส่วนประกอบดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำแหน่งงาน สถานที่สัมภาษณ์ วันที่ให้สัมภาษณ์
และเวลาในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
แบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ตามองค์ประกอบหลัก แนวทางการ
บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด
มหาสารคาม โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. นำผลการศึกษาในระยะที่ 1 (สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และลำดับ
ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม) มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

3. กำหนดประเด็นคำถามที่มุ่งศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องและครอบคลุม
องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

4. สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง แล้วตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ
ความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อคำถาม แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

6. นำเครื่องมือที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปเสนอ
ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์และความเหมาะสมในทุก
ด้าน แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อกำหนดวันและเวลาในการสัมภาษณ์ และดำเนินการส่งแบบสัมภาษณ์ไปยังผู้ให้ข้อมูลทางไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลจะได้เตรียมความพร้อม และทำความเข้าใจจุดประสงค์ของการวิจัยล่วงหน้า 5 วัน

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยใช้แบบสัมภาษณ์ชุดเดียวกันกับที่ได้ส่งไปล่วงหน้า

3.4 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึกและใช้เครื่องบันทึกเสียง

3.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงและวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต่อไป

4. การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดการข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปเป็นใจความสำคัญและนำเสนอเป็นความเรียงเชิงพรรณนาวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดกลุ่มหรือจัดระเบียบข้อมูล เรียบเรียงข้อมูลแล้วสังเคราะห์ข้อมูล และสร้างบทสรุปโดยการจัดลำดับตามองค์ประกอบหลักของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม นำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

5.2 เทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) แล้วดำเนินการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้วยการประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติไว้ ดังนี้

1.1 ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด ที่จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท และมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญขึ้นไป จำนวน 1 คน

1.2 รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด ที่จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท และมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 คน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ที่จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท และมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป หรือมีผลงานเป็นที่ยอมรับจำนวน 2 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่

1. ดร.สนธิ อาษาธง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดขอนแก่น วิทยฐานะเชี่ยวชาญ

2. นายชนาวุฒิ ทรงรัมย์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุรินทร์ สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

3. นายชนัญญู ทะนวนรัมย์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

4. นายอำนาจ โตน้ำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบรบือ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

5. นายพิเชษฐ์ ดียิ่ง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองสุรินทร์ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 แบบประเมินแนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ทฤษฎี งานวิจัย และสาระสำคัญเกี่ยวกับทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยใช้แบบประเมินแนวทางเพื่อหาคุณภาพของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ลิเคิร์ต (Likert) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเขียนข้อเสนอแนะและประเด็นการปรับปรุงแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินแนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ฉบับร่าง โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักการ วิธีการสร้างแบบประเมิน และการพัฒนาแนวทาง

2.2.2 สร้างแบบประเมินแนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ฉบับร่างขึ้นให้ครอบคลุมเนื้อหาและองค์ประกอบ ซึ่งเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.2.3 นำแบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ

2.2.4 ปรับปรุงแบบประเมินตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน (ชุดเดิม) เพื่อพิจารณาและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

2.2.5 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.2.6 จัดพิมพ์แบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ฉบับจริงเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ

3.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ โดยทำการนัดหมายเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ

3.3 ผู้วิจัยนำเอกสารแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ พร้อมทั้งแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ให้กับผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน

3.4 ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิ

4. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอมาตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางและเพื่อหาระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลค่าความหมายค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดให้คะแนนเฉลี่ยในระดับมาก หรือคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์พิจารณายอมรับว่าร่างแนวทางนั้นใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553b)

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับน้อยที่สุด

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ป้อนคะแนนลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเหมาะสมในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

5.2 สถิติพื้นฐาน

5.2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X})

5.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้คือ

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{modified}$	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการเป็น 2 ระยะดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำเสนอด้วยความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ดังตาราง 9 ดังนี้

ตาราง 9 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	9	5.14
1.2 ครูผู้สอน	166	94.86
รวม	175	100
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
2.2 ปริญญาตรี	153	87.43
2.3 ปริญญาโท	22	12.57
2.4 ปริญญาเอก	0	0
รวม	175	100
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
3.1 น้อยกว่า	40	22.86
3.2 5-10 ปี	53	30.28
3.3 มากกว่า 10 ปี	82	46.86
รวม	175	100

จากตาราง 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 175 คน มีตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.14 และตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 94.86

มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 87.43 และระดับปริญญาโท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.57 ประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 2.86 ประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 30.28 และประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 46.86

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ดังตาราง 10

ตาราง 10 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.60	0.71	มาก	4.82	0.42	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.64	0.74	มาก	4.79	0.43	มากที่สุด
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.66	0.74	มาก	4.62	0.54	มากที่สุด
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.59	0.72	มาก	4.60	0.53	มากที่สุด
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.58	0.73	มาก	4.56	0.57	มากที่สุด
โดยรวม	3.61	0.73	มาก	4.68	0.50	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน (\bar{X} = 3.61, S.D. = 0.73) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน (\bar{X} = 3.65, S.D. = 0.44) ด้านการจัดการเรียนการสอน (\bar{X} = 3.64, S.D. = 0.74) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (\bar{X} = 3.60, S.D. = 0.71) ด้านการนิเทศการศึกษา (\bar{X} = 3.59, S.D. = 0.72) และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (\bar{X} = 3.58, S.D. = 0.73)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน (\bar{X} = 4.68, S.D. = 0.50) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (\bar{X} = 4.82, S.D. = 0.42) ด้านการจัดการเรียนการสอน (\bar{X} = 4.79, S.D. = 0.43) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน (\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.54) ด้านการนิเทศการศึกษา (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.53) และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.57)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.62	0.74	มาก	4.70	0.57	มากที่สุด
2. ผู้บริหารและครูมีการศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์จากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น เพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ	3.63	0.73	มาก	4.86	0.34	มากที่สุด
3. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	3.60	0.67	มาก	4.85	0.41	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	3.66	0.76	มาก	4.87	0.38	มากที่สุด
5. การมีส่วนร่วมในการจัดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของ สถานศึกษาเพื่อนำไปจัดราย วิชาบังคับ เลือกบังคับหรือ รายวิชาเลือกเสรี	3.55	0.71	มาก	4.79	0.42	มากที่สุด
6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู กรรมการสถานศึกษา และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น	3.75	0.69	มาก	4.89	0.33	มากที่สุด
7. ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	3.64	0.67	มาก	4.78	0.46	มากที่สุด
8. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.56	0.70	มาก	4.81	0.42	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
9. ผู้บริหารและครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุง และพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.52	0.72	มาก	4.83	0.42	มากที่สุด
10. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	3.51	0.71	มาก	4.79	0.40	มากที่สุด
โดยรวม	3.60	0.71	มาก	4.82	0.42	มากที่สุด

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.60$, S.D. = 0.71) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู กรรมการสถานศึกษา และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความทันสมัย และสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ($\bar{X}= 3.75$, S.D. = 0.69) สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ($\bar{X}= 3.66$, S.D. = 0.76) และผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}= 3.64$, S.D. = 0.67)

สภาพที่พึงประสงค์ของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.82$, S.D. = 0.42) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารเปิดโอกาส

ให้ผู้เรียน ครู กรรมการสถานศึกษา และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น (\bar{X} = 4.89, S.D. = 0.33) สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข (\bar{X} = 4.87, S.D. = 0.38) และผู้บริหารและครูมีการศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์จากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น เพื่อกำหนดจุดเน้นหรือ ประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ (\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.34)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมและรายด้าน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการรับรู้ และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านการ จัดการเรียนการสอน	3.51	0.68	มาก	4.67	0.53	มากที่สุด
2. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในวางแผนการ ดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนใน รายวิชาอย่างเป็นระบบ โดยจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการ รูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสม และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.89	0.78	มาก	4.87	0.33	มากที่สุด
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู โดยการมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ อย่าง เป็นระบบ ด้วยวิธีการ รูปแบบที่ หลากหลาย เหมาะสม และเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	3.63	0.79	มาก	4.82	0.38	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู โดยการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่	3.79	0.82	มาก	4.86	0.36	มากที่สุด
6. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	3.52	0.71	มาก	4.80	0.41	มากที่สุด
7. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	3.87	0.74	มาก	4.77	0.45	มากที่สุด
8. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา	3.54	0.77	มาก	4.77	0.45	มากที่สุด
9. ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน	3.51	0.62	มาก	4.75	0.52	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10. ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสะท้อนปัญหาและอุปสรรค ผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทาง การดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน	3.54	0.70	มาก	4.80	0.44	มากที่สุด
โดยรวม	3.64	0.74	มาก	4.79	0.43	มากที่สุด

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.74) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในวางแผนการดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนในรายวิชาอย่างเป็นระบบ โดยจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ รูปแบบที่หลากหลายเหมาะสม และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.78) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.74) และผู้บริหารส่งเสริมให้ครู โดยการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.82)

สภาพที่พึงประสงค์ของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.43) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในวางแผนการดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนในรายวิชาอย่างเป็นระบบ โดยจัดการเรียนรู้ด้วย

วิธีการ รูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสม และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (\bar{X} = 4.87, S.D. = 0.33) ผู้บริหาร ส่งเสริมให้ครู โดยการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ (\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.36) และผู้บริหารส่งเสริมให้ครู โดยการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีการ รูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสม และเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ (\bar{X} = 4.82, S.D. = 0.38)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ใน ภาพรวมและรายด้าน

ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการรับรู้ และเข้าถึงข้อมูลด้านการวัดผลประเมิน ผลและเทียบโอนผลการเรียน	3.58	0.70	มาก	4.55	0.59	มากที่สุด
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุก ฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบการ วัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการ เรียนของสถานศึกษาตามหลักสูตร สถานศึกษา โดยสอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการ เรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	3.71	0.79	มาก	4.62	0.51	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.73	0.76	มาก	4.68	0.50	มากที่สุด
4. ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูมีการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน จัดการเรียนรู้โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน	3.70	0.74	มาก	4.61	0.58	มากที่สุด
5. ผู้บริหาร ครู มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบประเมินผลของสถานศึกษา	3.91	0.83	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด
6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการวัดผลประเมิน ผลและเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา	3.66	0.75	มาก	4.61	0.56	มากที่สุด
7. ผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนด้วยความมีเหตุผลและคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.55	0.75	มาก	4.60	0.60	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
8. ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมี ส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานด้านการวัดผล ประเมิน ผลและเทียบโอนผลการเรียน	3.55	0.61	มาก	4.57	0.54	มากที่สุด
9. ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมี ส่วนร่วมในการสะท้อนปัญหาและอุปสรรค ผลการดำเนินงานด้านการวัดผลประเมิน ผลและเทียบโอนผลการเรียน เพื่อ ปรับปรุงและพัฒนา	3.54	0.69	มาก	4.60	0.56	มากที่สุด
โดยรวม	3.66	0.74	มาก	4.62	0.54	มากที่สุด

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.74) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหาร ครู มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบประเมินผลของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.83) ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.76) และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบการวัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.79)

สภาพที่พึงประสงค์ของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.54) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหาร ครู มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบประเมินผลของสถานศึกษา (\bar{X} = 4.70, S.D. = 0.46) ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.68, S.D. = 0.50) และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบการวัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.51)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

ด้านการนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหาร ครู ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและเครือข่ายมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา	3.53	0.72	มาก	4.51	0.55	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการเตรียมการวางแผนการนิเทศ จากการมีส่วนร่วมทุกฝ่าย	3.55	0.73	มาก	4.52	0.52	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการจัดทำแผน โครงการนิเทศ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม	3.89	0.80	มาก	4.72	0.50	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงและมอบหมายภารกิจการนิเทศ	3.62	0.66	มาก	4.54	0.56	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านการนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
5. ผู้บริหาร ครู ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องของ และเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มี คุณภาพทั่วถึงต่อเนื่องและเป็นระบบ	3.64	0.73	มาก	4.70	0.47	มากที่สุด
6. สถานศึกษามีการจัดวางโครงสร้างของ คณะกรรมการนิเทศการศึกษา โดย พิจารณาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียในการจัดการเรียนการสอน ให้มี ส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษาด้วย	3.51	0.72	มาก	4.61	0.56	มากที่สุด
7. ผู้บริหาร เปิดโอกาสให้ครูและ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการ ให้คำแนะนำ ปรีกษา ความเห็นชอบ โครงการ กิจกรรมตามหลักการนิเทศ อย่างถูกต้อง	3.53	0.72	มาก	4.52	0.58	มากที่สุด
8. ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมี ส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานด้านการนิเทศ การศึกษาของสถานศึกษาและมีการ รายงานผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	3.54	0.75	มาก	4.68	0.50	มากที่สุด
9. ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมี ส่วนร่วมในการสะท้อนผล แลกเปลี่ยน เรียนรู้ประสบการณ์ผลการนิเทศ การศึกษาภายในสถานศึกษากับ สถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศ ภายในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัด	3.52	0.67	มาก	4.59	0.54	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านการนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
โดยรวม	3.59	0.72	มาก	4.60	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.59, S.D. = 0.72) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำแผน โครงการนิเทศ โดยเน้น กระบวนการมีส่วนร่วม (\bar{X} = 3.89, S.D. = 0.80) ผู้บริหาร ครู ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงต่อเนื่องและเป็นระบบ (\bar{X} = 3.64, S.D. = 0.73) และสถานศึกษามีการประชุมชี้แจงและมอบหมายภารกิจการนิเทศ (\bar{X} = 3.62, S.D. = 0.66)

สภาพที่พึงประสงค์ของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.53) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำแผน โครงการนิเทศ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม (\bar{X} = 4.72, S.D. = 0.50) ผู้บริหาร ครู ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงต่อเนื่องและเป็นระบบ (\bar{X} = 4.70, S.D. = 0.44) และผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาและมีการรายงานผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง (\bar{X} = 4.68, S.D. = 0.50)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.53	0.69	มาก	4.51	0.61	มากที่สุด
2. ผู้บริหารและครู มีส่วนร่วมในการศึกษา วางแผนและวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้เรียน	3.55	0.71	มาก	4.55	0.57	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสื่อ เลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในกิจกรรมการเรียนรู้	3.90	0.75	มาก	4.70	0.50	มากที่สุด
4. ผู้บริหารจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ	3.56	0.72	มาก	4.53	0.61	มากที่สุด
5. ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือเครือข่ายในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้	3.45	0.73	ปานกลาง	4.48	0.60	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจในการพัฒนาและ เลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	3.64	0.79	มาก	4.59	0.54	มากที่สุด
7. ผู้บริหาร ครู และทุกฝ่ายที่มีส่วน เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญของ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาด้วยความมีเหตุผลและ คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียน	3.55	0.73	มาก	4.54	0.57	มากที่สุด
8. ผู้บริหาร และครูมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบ และประเมินผลการ พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และมีการนำ ผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	3.57	0.73	มาก	4.58	0.58	มากที่สุด
9. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการ สะท้อนปัญหาและอุปสรรค แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา เพื่อหาแนวทางแก้ไขการ ดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ	3.51	0.68	มาก	4.54	0.59	มากที่สุด
โดยรวม	3.58	0.73	มาก	4.56	0.57	มากที่สุด

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.58, S.D. = 0.73) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสื่อ เลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการเรียนการสอน สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในกิจกรรมการเรียนรู้ (\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.75) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาและเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (\bar{X} = 3.64, S.D. = 0.79) และผู้บริหาร และครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (\bar{X} = 3.57, S.D. = 0.73)

สภาพที่พึงประสงค์ของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.57) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสื่อ เลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการเรียนการสอน สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในกิจกรรมการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.70, S.D. = 0.50) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนา และเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.54) และผู้บริหาร และครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.58)

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI_{modified} และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวม

การบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	3.60	4.82	0.339	1
2. ด้านการจัดการเรียน การสอน	3.64	4.79	0.316	2
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.65	4.62	0.266	5
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.59	4.60	0.281	3
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	3.58	4.56	0.274	4
โดยรวม	3.61	4.68	0.296	

จากตาราง 16 พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.339$) ลำดับที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.316$) ลำดับที่ 3 ด้านการนิเทศการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.281$) ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.274$) และ ลำดับที่ 5 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.266$)

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ผู้บริหารและครุมีส่วน่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.62	4.70	0.215	10
2. ผู้บริหารและครุมีการศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์จากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น เพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ	3.63	4.86	0.339	6
3. ผู้บริหารและครุมีส่วน่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	3.60	4.85	0.347	5
4. สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้	3.66	4.87	0.331	7

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
5. การมีส่วนร่วมในการจัดสาระ การเรียนรู้ท้องถิ่นของ สถานศึกษาเพื่อนำไปจัดราย วิชาบังคับ เลือกบังคับหรือ รายวิชาเลือกเสรี	3.55	4.79	0.349	4
6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู กรรมการสถานศึกษา และ ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วน ร่วมในการพัฒนาหรือปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาให้มีความ ทันสมัย และสอดคล้องกับ ปัญหาความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น	3.75	4.89	0.304	9
7. ผู้บริหาร ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษา มี ส่วนร่วมให้ความเห็นชอบใน การพัฒนาหรือปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษา	3.64	4.78	0.313	8
8. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมใน การตรวจสอบติดตามและ ประเมินผลการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	3.56	4.81	0.351	3

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
9. ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมใน การสะท้อนผลการ ดำเนินงาน เพื่อปรับปรุง และพัฒนาแนว ทางการดำเนินงานด้านการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.52	4.83	0.372	1
10. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วม ในการนิเทศ ติดตามการใช้ หลักสูตรสถานศึกษา	3.51	4.79	0.365	2
โดยรวม	3.60	4.82	0.339	

จากตาราง 17 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมเท่ากับ 0.339 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ผู้บริหารและครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการ ดำเนินงานเพื่อปรับปรุง และพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.372$) รองลงมา คือ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.365$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.215$)

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน	3.51	4.67	0.330	6
2. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในวางแผนการดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนในรายวิชาอย่างเป็นระบบ โดยจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ รูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสม และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.89	4.87	0.252	9
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู โดยการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีการ รูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสม และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.63	4.67	4.287	7

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู โดย การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สอดคล้องกับความสนใจและ ความถนัดของผู้เรียนโดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่	3.79	4.86	0.282	8
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู โดย การมีส่วนร่วมในการจัด บรรยากาศ สภาพแวดล้อมและ แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการ เรียนการสอน สะอาด ปลอดภัย มีแสงสว่างเพียงพออากาศ ถ่ายเท ไม่แออัด	3.59	4.81	0.340	5
6. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการเรียนการสอน	3.52	4.80	0.364	1
7. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู และทุกฝ่ายที่มีส่วน เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการ จัดการเรียนการสอน	3.87	4.77	0.233	10

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
8. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วม การให้ความเห็นชอบโครงการ และกิจกรรมด้านการจัดการ เรียนการสอนของสถานศึกษา	3.54	4.77	0.347	4
9. ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานด้าน การจัดการเรียนการสอน	3.51	4.75	0.353	3
10. ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ สะท้อนปัญหาและอุปสรรค ผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุง และพัฒนาแนวทาง การ ดำเนินงานด้านการจัดการ เรียนการสอน	3.54	4.80	0.356	2
โดยรวม	3.64	4.79	0.316	

จากตาราง 18 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมเท่ากับ 0.316 เรียงลำดับความต้งการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้งการจำเป็นมากที่สุด คือสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.364$) รองลงมา คือ ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสะท้อนปัญหาและอุปสรรค ผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.356$) และ

ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.233$)

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ผู้บริหาร ครู ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและเครือข่ายมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา	3.53	4.51	0.278	6
2. สถานศึกษามีการเตรียมการวางแผนการนิเทศ จากการมีส่วนร่วมทุกฝ่าย	3.55	4.52	0.273	7
3. สถานศึกษามีการจัดทำแผนโครงการนิเทศ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม	3.89	4.72	0.213	9
4. สถานศึกษา ประชุมชี้แจงมอบหมายภารกิจการนิเทศ	3.62	4.54	0.254	8
5. ผู้บริหาร ครู ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงต่อเนื่อง	3.64	4.70	0.291	4

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านการนิเทศการศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
6. สถานศึกษามีการจัดวาง โครงสร้างของคณะกรรมการ นิเทศการศึกษา โดยพิจารณาผู้ มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียในการจัดการเรียนการ สอน ให้มีส่วนร่วมในการนิเทศ การศึกษาด้วย	3.51	4.61	0.313	2
7. ผู้บริหาร เปิดโอกาสให้ครู และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง มี ส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ ปรึกษา ความเห็นขอปรับโครงการ กิจกรรมตามหลักการนิเทศ อย่างถูกต้อง	3.53	4.52	0.280	5
8. ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานด้าน การนิเทศการศึกษาของ สถานศึกษาและมีการรายงาน ผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	3.54	4.68	0.322	1

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านการนิเทศการศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
9. ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ สะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ผลการนิเทศ การศึกษาภายในสถานศึกษา กับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่าย การนิเทศภายในสำนักงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด	3.52	4.59	0.304	3
โดยรวม	3.59	4.60	0.281	

จากตาราง 19 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมเท่ากับ 0.281 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาและมีการรายงานผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{\text{modified}} = 0.322$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดวางโครงสร้างของคณะกรรมการนิเทศการศึกษา โดยพิจารณาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการเรียนการสอน ให้มีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษาด้วย ($PNI_{\text{modified}} = 0.313$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผน โครงการนิเทศ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ($PNI_{\text{modified}} = 0.213$)

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	$PNI_{modified}$ (I-D)/D	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.53	4.51	0.278	6
2. ผู้บริหารและครู มีส่วนร่วมในการศึกษา วางแผนและวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้เรียน	3.55	4.55	0.282	4
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสื่อ เลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในกิจกรรมการเรียนรู้	3.90	4.70	0.205	9

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
4. ผู้บริหารจัดการสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ	3.56	4.53	0.272	7
5. ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือเครือข่ายในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้	3.45	4.48	0.299	1
6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาและเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.64	4.59	0.261	8
7. ผู้บริหาร ครู และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้วยความมีเหตุผลและคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.55	4.54	0.279	5

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
8. ผู้บริหาร และครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผล การพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และมีการนำผลการประเมินไป ใช้ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.57	4.58	0.283	3
9. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนปัญหาและอุปสรรค แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา เพื่อหาแนวทางแก้ไข การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ	3.51	4.54	0.293	2
โดยรวม	3.58	4.56	0.274	

จากตาราง 20 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้าน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมเท่ากับ 0.274 เรียงลำดับความ ต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีการ ประสานความร่วมมือเครือข่ายในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.299$) รองลงมา ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนปัญหาและอุปสรรค แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อหาแนวทางแก้ไขการ ดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ($PNI_{\text{modified}} = 0.293$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสื่อ เลือกลงใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการ

กระบวนการเรียนการสอน สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในกิจกรรมการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.205$)

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลด้านการวัดผลประเมิน ผลและเทียบโอนผลการเรียน	3.58	4.55	0.271	4
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบการวัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดย สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการ เรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	3.71	4.62	0.245	8

ตาราง 21 (ต่อ)

ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	$PNI_{modified}$ (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
3. ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.73	4.68	0.255	6
4. ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูมีการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน จัดการเรียนรู้โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน	3.70	4.61	0.246	7
5. ผู้บริหาร ครู มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบ ประเมินผลของสถานศึกษา	3.91	4.70	0.202	9
6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการวัดผลประเมิน ผลและเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา	3.66	4.61	0.260	5

ตาราง 21 (ต่อ)

ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	$PNI_{\text{modified}} (I-D)/D$	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
8. ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานด้านการวัดผลประเมิน ผลและเทียบโอนผลการเรียน	3.55	4.57	0.287	3
9. ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสะท้อนปัญหาและอุปสรรค ผลการดำเนินงานด้านการวัดผลประเมิน ผลและเทียบโอนผลการเรียน เพื่อปรับปรุง และพัฒนา	3.54	4.60	0.299	1
โดยรวม	3.66	4.62	0.262	

จากตาราง 21 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมเท่ากับ 0.262 เรียงลำดับความ ต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสะท้อนปัญหาและอุปสรรค ผลการดำเนินงานด้านการวัดผลประเมิน ผลและเทียบโอนผลการเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนา ($PNI_{\text{modified}} = 0.299$) รองลงมา คือ ผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนด้วยความมีเหตุผลและคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{\text{modified}} = 0.296$) และข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ผู้บริหาร ครู มีส่วนร่วม

ในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบประเมินผลของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.202$)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices)

จากผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการจาก 3 สถานศึกษา ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอไพนสวรรค์ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครพนม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชุมพลบุรี สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์ และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอนาเชือก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 6 คน จากนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้วสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

จากผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์พัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคามสามารถจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนตามลำดับ ผู้วิจัยได้นำทั้ง 5 ด้านไปสร้างแบบสัมภาษณ์โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นตามลำดับ เพื่อใช้ศึกษาพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 3 สถานศึกษา จำนวน 6 คน ซึ่งสถานศึกษาดังกล่าว เป็นสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอไพนสวรรค์ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครพนม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชุมพลบุรี สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์ และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอนาเชือก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ได้ดังนี้

1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโพธารักษ์ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครพนม จัดการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปัจจุบันมีนักศึกษา จำนวน 606 คน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 16 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 เป็นสถานศึกษามีคะแนนผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) สูงสุดเป็นลำดับที่ 1 ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีคะแนนสูงสุดในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ยรวม 3 ระดับ เท่ากับ 58.84 คะแนน ผ่านค่าเป้าหมายขั้นสูง และสถานศึกษาผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบ 4 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในวันที่ 8 เมษายน พ.ศ 2568 จากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ รวมจำนวน 2 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชุมพลบุรี สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์ จัดการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 3 ระดับ 3 คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปัจจุบันมีนักศึกษา จำนวน 1,110 คน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 19 คน เป็นสถานศึกษาที่มีคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 สูงสุดเป็นลำดับที่ 1 ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีร้อยละผู้สอบผ่านสูงสุดในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผู้สอบผ่านค่าเฉลี่ยรวม 3 ระดับคิดเป็นร้อยละ 91.17 และผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบ 4 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ 2568 จากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ รวมจำนวน 2 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอนาเชือก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม จัดการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปัจจุบันมีนักศึกษา จำนวน 1,440 คน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 25 คน เป็นสถานศึกษาที่มีคะแนนผลสถานศึกษามีสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ค่าเฉลี่ยรวม 3 ระดับ เท่ากับ 45.81 คะแนน ผ่านค่าเป้าหมายขั้นสูง ซึ่งมีคะแนนสูงสุดของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม และผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ.รอบ 4

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2568 จากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ รวมจำนวน 2 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จากบทสัมภาษณ์ได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโพธารักษ์ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครพนม

“... สถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยรูปแบบ PNONSAWAN MODEL เพื่อยกระดับการเรียนรู้ โดยต้องมีการประชุมครูและบุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์ และกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการศึกษาโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา จุดมุ่งหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถานศึกษามีการจัดอบรมการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และนำข้อมูลจากการศึกษา วิเคราะห์มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาต้องมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจากผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสมเป็นประจำทุกปี...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 8 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการประชุม วางแผน วิเคราะห์ และกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เข้าร่วมโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา นำความรู้จากการอบรมมาใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน และต้องมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 8 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชุมพลบุรี สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์

“...ผู้บริหารต้องมีการศึกษาข้อมูลการพัฒนาหลักสูตร เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยการประชุมครูบุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดแนวทางการพัฒนา บรรจุแผนงาน โครงการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในแผนปฏิบัติการประจำปี ดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี ร่วมกับครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทบทวนเนื้อหาหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิชาการ ด้านสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ปัจจุบันตามบทบาทภารกิจและทิศทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนตามบริบทและสภาพสังคม ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักประชาธิปไตย สถานศึกษาต้องมีการมอบหมายและจัดทำคำสั่งในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 28 มีนาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูและบุคลากรต้องเข้าร่วมประชุมเพื่อร่วมวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยการบรรจุโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี ขออนุมัติผู้บริหารสถานศึกษาจัดโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อทบทวนเนื้อหาหลักสูตรสถานศึกษา จุดมุ่งหมาย โครงสร้างสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ ตัวชี้วัด และนำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนตามบริบทและสภาพสังคม ครูและบุคลากรเข้าร่วมประชุมโดยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักประชาธิปไตย และรับผิดชอบตามคำสั่งในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 28 มีนาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอนาเชือก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

“...สถานศึกษามีการจัดทำปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำหลักสูตร

สถานศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องมีการประชุมครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการมีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาต้องมีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาแก้ไขอย่างต่อเนื่อง...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 4 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ต้องมีการศึกษา วิเคราะห์การพัฒนาหลักสูตรโดยศึกษาจากหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยการมีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยบุคลากรเข้าร่วมประชุมเสนอแนะความคิดเห็น และต้องมีการติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 4 เมษายน 2568: การสัมภาษณ์)

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโพธาราม สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครพนม

“...การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ตามความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน สถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนครูต้องเข้าใจและศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันสมัย เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน รวมถึงใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างเหมาะสม โดยครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม เช่น การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ Active Learning ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง คิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น สถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครู และบุคลากรนำเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน วิจัยทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน 1 ภาคเรียน 1 งานวิจัย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโพธารามมีแนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกโรงเรียน (N-NET) โดยใช้กิจกรรม Four-T ได้แก่

1. การสอนเป็นคณะ (Team Teaching) 2. ทิวเข้มเติมเต็มความรู้ (TuTor) 3. การนิเทศติดตาม สะท้อนผล (Tracking Progress) และ การทดสอบ Pre N-NET (Test)

ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง..”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 8 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ตามความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน ศึกษาข้อมูลแผนการลงทะเลียนในแต่ละภาคเรียน เพื่อนำมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายภาคเรียน รายสัปดาห์ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน จัดการเรียนการสอน พบกลุ่มโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการ Active Learning ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ครูผู้สอนต้องมีการบันทึกหลังสอนเสนอผู้บริหารสถานศึกษา นำแนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกโรงเรียน (N-NET) ใช้กิจกรรม Four-T ของสถานศึกษามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสอนเป็นคณะ ทิวเข้มเติมเต็มความรู้ การนิเทศติดตาม สะท้อนผล และการทดสอบ Pre N-NET ให้กับผู้เรียน และต้องได้รับการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 8 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชุมพลบุรี สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์

“...ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการศึกษาข้อมูลแผนการลงทะเลียนในแต่ละภาคเรียน ทบทวนองค์ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดทำแผนการสอน องค์ประกอบของแผนการสอน รายวิชาที่ลงทะเลียนในแต่ละภาคเรียน มีการประชุมครูและบุคลากรเพื่อวางแผนและกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา บรรจุแผนงาน โครงการด้านการจัดการเรียนการสอนในแผนปฏิบัติการประจำปี โดยผู้บริหาร ครู และบุคลากร มีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ผู้บริหารต้องมอบหมายข้าราชการครู จัดทำคำสั่ง คณะทำงานด้านการจัดการเรียนการสอน
2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ร่วมกันกำหนดและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายภาคเรียน รายสัปดาห์
3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรต้องนำแผนสู่การปฏิบัติ กำหนดการพบกลุ่มจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอนรายภาคและรายสัปดาห์

4. ผู้บริหาร ข้าราชการครู ต้องมีการนิเทศติดตามให้กำลังใจในการจัดการเรียนการสอน การพบกลุ่มของครูผู้สอน

5. ครูและบุคลากรต้องมีการบันทึกหลังสอน สรุปและรายงานผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

6. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการจัดประชุม ทบทวน โดยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนางานของสถานศึกษา

7. ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในสถานศึกษาอย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 28 มีนาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูต้องมีการศึกษาข้อมูลแผนการลงทะเลเบียนในแต่ละภาคเรียน เพื่อทบทวนองค์ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดทำแผนการสอน องค์ประกอบของแผนการสอน รายวิชาที่ลงทะเลเบียนในแต่ละภาคเรียน ต้องเข้าร่วมประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อวางแผนและกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในแต่ละภาคเรียน จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยบรรจุโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลงในแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ขออนุมัติผู้บริหารสถานศึกษาจัดโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. จัดทำคำสั่งคณะทำงาน โครงการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. จัดโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจการเขียนแผนการสอนของครูโดยออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ ONIE MODEL ครูได้วิเคราะห์เนื้อหาวิชาที่ลงทะเลเบียนเป็นเนื้อหาง่าย ปานกลาง และยาก ซึ่งเนื้อหาปานกลางจะนำไปสู่การเขียนแผนการสอน และในแผนการสอนนั้นมีองค์ประกอบ เช่น แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานและความก้าวหน้าของผู้เรียน ใบความรู้ ใบงาน และแบบทดสอบย่อยในรูปแบบ Google form เพื่อรองรับการใช้งานใน Application สกร.เพื่อนเรียนรู้ในแต่ละภาคเรียน

4. ครูและบุคลากรต้องนำแผนสู่การปฏิบัติ กำหนดการพบกลุ่มการจัดการเรียนการสอนตามแผนรายภาค และรายสัปดาห์

5. ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู ต้องมีการนิเทศติดตามให้กำลังใจในการจัดการเรียนการสอน

6. ครูและบุคลากรต้องมีการบันทึกหลังสอน สรุปผลการดำเนินงานตามแผนการสอนเสนอผู้บริหารเพื่อทราบทุกสัปดาห์

7. ครูและบุคลากรต้องเข้าร่วมประชุมเพื่อทบทวนโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ให้ข้อเสนอแนะ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาางานของสถานศึกษา

8. ครูและบุคลากรต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินด้านการจัดการเรียนการสอน ตามคำสั่งรับผิดชอบงาน...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 28 มีนาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอณาเขือก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

“...สถานศึกษาต้องมีการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย สถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนจัดการเรียนรู้ อย่างหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน โดยมีการประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำเอกสารทางวิชาการ แผนการเรียนรู้ Active Learning เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สกร. ครูและบุคลากรนำแผนสู่การปฏิบัติ กำหนดการพบกลุ่มการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากการฝึกปฏิบัติ สถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาห้องเรียนออนไลน์ Facebook เพื่อให้นักศึกษาที่ไม่สามารถมาพบกลุ่ม ได้เรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ได้อย่างสะดวก มีการจัดทาระบบทดสอบเสมือนจริง N-NET และปลายภาค ครูผู้สอนนำไปขยายผลให้กับนักศึกษาได้ฝึกทำแบบทดสอบ และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ผู้บริหารและข้าราชการครูในเขตติดตามให้กำลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ครูและบุคลากรต้องมีการบันทึกหลังสอนทุกครั้ง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล ร่วมสะท้อนปัญหาและอุปสรรค ผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 4 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนต้องศึกษารูปแบบ เทคนิค และวิธีการจัดการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ที่ทันสมัย ต้องเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำเอกสารทางวิชาการ แผนการเรียนรู้ Active Learning เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สกร. นำแผนสู่การปฏิบัติ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากการฝึกปฏิบัติ มีการพัฒนาห้องเรียนออนไลน์

Facebook สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย เพื่อให้นักศึกษาที่ไม่สามารถมาพบกลุ่ม ได้เรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ได้อย่างสะดวก สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ต้องมีการบันทึกหลังสอนเสนอผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อทราบ มีส่วนร่วมในการประชุมติดตาม ประเมินผล ร่วมสะท้อนปัญหาและอุปสรรคผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นประจำ...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 4 เมษายน 2568: การสัมภาษณ์)

3. ด้านการนิเทศการศึกษา

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการนิเทศการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโพธารักษ์ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครพนม

“...สถานศึกษาต้องมีการศึกษาและกำหนดแนวทางการนิเทศภายในที่ชัดเจน มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะนิเทศภายในสถานศึกษา ต้องมีแผนการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีความต่อเนื่อง เป็นระบบ และครบกระบวนการ มีการตรวจสอบและประเมินผลระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานและการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 8 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูและบุคลากรต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนการและออกแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษา จัดทำเครื่องมือการนิเทศ คณะนิเทศภายในสถานศึกษาดำเนินการนิเทศตามแผนและภารกิจของสถานศึกษาอย่างเป็นกัลยาณมิตร มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการนิเทศการศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงการนิเทศของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 8 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชุมพลบุรี สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์

“...ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ต้องมีการดำเนินการประชุมร่วมกันในการวางแผนด้านการนิเทศการศึกษาและออกแบบการนิเทศของสถานศึกษา จัดทำคำสั่งมอบหมายคณะทำงานด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และนักวิชาการศึกษา สถานศึกษามีการจัดทำแผนการนิเทศประจำปีของสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำและตรวจสอบเครื่องมือนิเทศของสถานศึกษา โดยศึกษา

รายละเอียดตัวชี้วัดการนิเทศของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ นำมาปรับปรุงและจัดทำเป็นเครื่องมือนิเทศของสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการนิเทศการศึกษา เช่น กำหนดเครื่องมือนิเทศ กำหนดแผนการนิเทศ และรูปแบบการนิเทศของสถานศึกษา มีการทบทวน และตรวจสอบและประเมินผลด้านการนิเทศการศึกษา เพื่อนำผลการดำเนินงานไปปรับปรุงการนิเทศของสถานศึกษาในปีการศึกษาต่อไป...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 28 มีนาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูและบุคลากร ต้องเข้าร่วมประชุม เพื่อมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการนิเทศการศึกษาและออกแบบการนิเทศของสถานศึกษา ข้าราชการครูรับผิดชอบจัดทำคำสั่งมอบหมายคณะทำงานนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร ข้าราชการครู และนักวิชาการศึกษา ต้องมีการจัดทำแผนการนิเทศประจำปีของสถานศึกษาเสนอผู้บริหารพิจารณาเห็นชอบ ร่วมจัดทำและตรวจสอบเครื่องมือการนิเทศของสถานศึกษา โดยศึกษารายละเอียดตัวชี้วัดการนิเทศของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ นำมาปรับปรุงและจัดทำเป็นเครื่องมือนิเทศของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการนิเทศการศึกษา คณะนิเทศภายในสถานศึกษานำแผนสู่การปฏิบัติ นิเทศตามบทบาทภารกิจของสถานศึกษาอย่างเป็นกัลยาณมิตร ร่วมทบทวน ตรวจสอบและประเมินผลด้านการนิเทศการศึกษาเพื่อนำผลการดำเนินงานไปปรับปรุงการนิเทศของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 28 มีนาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอนาเชือก สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

“...สถานศึกษาต้องมีการศึกษา วางแผน จัดทำแผนการนิเทศ และโครงการนิเทศการศึกษา โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ต้องมีการประชุมชี้แจง จัดทำคำสั่งและมอบหมายภารกิจการนิเทศ โดยสร้างความตระหนักให้ครูทุกคนหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทัวถึง เป็นระบบและต่อเนื่อง ร่วมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลด้านการนิเทศการศึกษาเพื่อนำมาปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลให้เกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครู ผู้เรียน และสถานศึกษาต่อไป สถานศึกษามีการจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศภายในสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง (รอบ 6 เดือน) และรายงานสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคามเป็นประจำทุกปี...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 4 เมษายน 2568: การสัมภาษณ์)

“...ครู และบุคลากรต้องมีส่วนร่วมในการประชุม วางแผนการนิเทศ จัดทำแผนการนิเทศ และโครงการนิเทศการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ข้าราชการครูและปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องของด้านการนิเทศดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาตามแผนการนิเทศอย่างมีคุณภาพ เป็นระบบและต่อเนื่อง มีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลด้านการนิเทศการศึกษา และจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศภายในสถานศึกษา เสนอผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อทราบ และรายงานไปยังสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดต่อไป...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 4 เมษายน 2568: การสัมภาษณ์)

4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แบบมีส่วนร่วม ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโพธาราม สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครพนม

“...ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ต้องมีการศึกษา สืบค้น วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้ และประเมินผลสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างหรือนำนวัตกรรม เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Ai) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและทันสมัย ต้องจัดโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้งานแอปพลิเคชัน CANVA เพื่อการศึกษา สถานศึกษามีแพลตฟอร์มในการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ได้ทุกที่ ทุกเวลา สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการ STEM ศึกษาในรูปแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ใช้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีเป็นพื้นฐาน และเป็นแนวทางในการสร้างทักษะที่จำเป็น ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ผ่านการเรียนรู้แบบโครงการ STEM ศึกษา มีการอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับครูและบุคลากร เพื่อให้ครูและบุคลากรนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนต่อไป ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการประชุมครูและบุคลากรเพื่อร่วมกันตรวจสอบและประเมินผลด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับผู้เรียนต่อไป...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 8 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูและบุคลากรต้องมีการศึกษา สืบค้น วิเคราะห์สภาพปัญหาการเลือก การใช้ และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ต้องเข้าร่วมโครงการที่หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดขึ้น เช่น โครงการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้งานแอปพลิเคชัน CANVA

เพื่อการศึกษา การอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและกระบวนการจัดการเรียนรู้ นำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียน จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการ STEM ศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ใช้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีเป็นพื้นฐาน และเป็นแนวทางในการสร้างทักษะที่จำเป็นให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครูและบุคลากรเข้าร่วมการประชุม ตรวจสอบ และประเมินผล การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อรับฟังปัญหา อุปสรรคจากการใช้ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี นำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 8 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชุมพลบุรี สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้
ประจำจังหวัดสุรินทร์

“...ผู้บริหารสถานต้องศึกษาทบทวนองค์ความรู้ และศึกษาทิศทางความจำเป็น นโยบายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ต้องมีการประชุมครู และบุคลากรเพื่อวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ของสถานศึกษาในแต่ละภาคเรียน บรรจุแผนงานโครงการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรต้องเข้าร่วมโครงการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ภายใต้โครงการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยสถานศึกษามีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การสอน Application สกร.เพื่อนเรียนรู้ และ Application DO-LE เพื่อนเรียนรู้ ในการให้บริหาร นักศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรต้องมีการตัดสินใจร่วมกันในการออกแบบ กำหนดเมนู และองค์ความรู้เพื่อพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา และมีการประชุมร่วมกันเพื่อตรวจสอบและประเมินผลด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยมีการจัดทำวิจัยความพึงพอใจต่อการใช้สื่อ และนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อนำความรู้ ไปปรับปรุงและพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ เป็นต้น...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 28 มีนาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ข้าราชการครูต้องเข้าร่วมประชุมครูและบุคลากร เพื่อทบทวนองค์ความรู้และ ศึกษาทิศทางความจำเป็น นโยบายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา วางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ สถานศึกษาในแต่ละภาคเรียนบรรจุ แผนงานโครงการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายข้าราชการครูเป็นตัวแทนครู

แกนนำเข้ารับการอบรมพัฒนาภายใต้โครงการพัฒนาบุคลากร สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดสุรินทร์ ในการใช้ Application เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของ สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดสุรินทร์ และนำความรู้ที่ได้รับมาขยายผลให้กับครูและบุคลากรในสถานศึกษา โดยต้องจัดอบรมครูและบุคลากรในโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากร มีการร่วมกันออกแบบเมนูที่จะใช้ใน Application สกร.เพื่อนเรียนรู้ สร้างการรับรู้และสร้างความ เข้าใจในการใช้ Application สกร.เพื่อนเรียนรู้ ในโครงการปฐมนิเทศ เพื่อสำรวจผู้เรียนที่มีความ พร้อม ทั้งด้านอุปกรณ์สมาร์ตโฟนและทักษะการใช้เทคโนโลยี ระยะเวลาดำเนินการอบรมให้ความรู้แก่ ผู้เรียนแกนนำในแต่ละตำบล โดยจัดการอบรมให้ความรู้ในโครงการพัฒนาดิจิทัลเทคโนโลยี สารสนเทศ (ICT) สำหรับนักศึกษา สกร.อำเภอชุมพลบุรี ในทุกภาคเรียน เพื่อติดตั้ง Application สกร.เพื่อนเรียนรู้ ลงสมาร์ตโฟน พร้อมทั้งอธิบายขั้นตอนวิธีการใช้งาน การเข้าเรียนรู้ให้กับนักศึกษา แกนนำเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการใช้งาน ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจร่วมกันในการออกแบบ กำหนดเมนูและองค์ความรู้เพื่อพัฒนาพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา และได้ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามโครงการ สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โดยใช้นวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียน ภายใต้กิจกรรม พัฒนาผู้เรียนบูรณาการร่วมกับสื่อออนไลน์ Application DO-LE เพื่อนเรียนรู้ เพื่อขับเคลื่อน สถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษาโดยยึดหลักวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) เพื่อ ขับเคลื่อนการดำเนินงาน เข้าร่วมประชุมครูและบุคลากร เพื่อร่วมกันเพื่อตรวจสอบและประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยมีการจัดทำวิจัยความพึงพอใจต่อการ ใช้สื่อ และนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้รับบริการ เป็นต้น...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 28 มีนาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอนาเชือก สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำ จังหวัดมหาสารคาม

“...ผู้บริหาร ครูและบุคลากรต้องร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผน และกำหนด แนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในแต่ละภาคเรียน บรรจุแผนงาน โครงการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในแผนปฏิบัติการประจำปีของ สถานศึกษาผู้บริหาร ครูและบุคลากรต้องเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร การใช้ เทคโนโลยี AI ในการปฏิบัติงานและการจัดกระบวนการเรียน และมอบหมายให้บุคลากรขยายผลต่อ ผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรพัฒนาสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย มีความทันสมัย สถานศึกษามีการพัฒนา

แพลตฟอร์ม นวัตกรรมในการเรียนรู้ เช่น Application ระบบติดตามผู้เรียน MK-Care การพัฒนาห้องเรียนออนไลน์ Facebook ระบบแบบทดสอบเสมือนจริง N-NET และปลายภาค ห้องสมุดเสมือนจริง Application MKM learning เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรมีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการสำรวจความพึงพอใจต่อการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นำผลมาปรับปรุงและพัฒนาในภาคเรียนต่อไป...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 4 เมษายน 2568: การสัมภาษณ์)

“...ครูและบุคลากรต้องเข้าร่วมโครงการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ มีการพัฒนาแพลตฟอร์ม นวัตกรรม และสร้างแหล่งเรียนรู้ เช่น Application ระบบติดตามผู้เรียน MK-Caer การพัฒนาห้องเรียนออนไลน์ Facebook ระบบแบบทดสอบเสมือนจริง N-NET และปลายภาค ห้องสมุดเสมือนจริง Application MKM learning เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ต้องมีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการสำรวจความพึงพอใจต่อการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นำผลมาปรับปรุงพัฒนาต่อไป...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 4 เมษายน 2568: การสัมภาษณ์)

5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนแบบมีส่วนร่วม ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโพธารมย์ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครพนม

“...สถานศึกษาต้องมีการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน ต้องมีคำสั่งมอบหมายคณะทำงานด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ต้องส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมินผล จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม เน้นการประเมินตามสภาพจริง การวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ มีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน กลางภาค และปลายภาค สถานศึกษาต้องกำกับติดตามตรวจสอบเอกสารวัดผล ประเมินผลให้ถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบ...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 8 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูต้องมีการศึกษาระเบียบ เกณฑ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงานด้านการวัดผล และประเมินผล มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนระหว่างเรียน กลางภาค และปลายภาค จัดทำ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม วัดผลตาม สภาพจริง สามารถจัดทำเอกสาร รายงานการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนได้...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 8 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชุมพลบุรี สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้
ประจำจังหวัดสุรินทร์

“...ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีการศึกษาข้อมูลแผนการลงทะเบียนในแต่ละ
ภาคเรียน ทบทวนองค์ความรู้ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ต้องดำเนินการ
ประชุมครูและบุคลากร เพื่อวางแผนและกำหนดแนวทางการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการ
เรียนของสถานศึกษาในแต่ละภาคเรียน บรรจุ แผนงานโครงการด้านวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน
ผลการเรียนในแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรต้องเข้าร่วมโครงการวัด
และประเมินผลของสถานศึกษาตามแผนงานโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้บริหารมอบหมายคำสั่งให้มีคณะทำงาน ด้านการวัดและประเมินผล
ของสถานศึกษา
2. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรต้องร่วมกันกำหนด และทบทวน การวัดและ
ประเมินผล เกณฑ์การจบหลักสูตร คະแนนเก็บระหว่างภาค กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต การประเมิน
คุณธรรมรายตัวชี้วัด เพื่อกำหนดเป็นแผนการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา
3. สถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรต้องร่วมกันจัดทำ
คู่มือวัดและประเมินผลของสถานศึกษาทุกภาคเรียนเพื่อเป็นคู่มือในการวัดและประเมินผลของครูและ
บุคลากรทุกตำแหน่ง
4. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ
และประเมินผลในการดำเนินงานด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของ
สถานศึกษา”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 28 มีนาคม 2568 : การสัมภาษณ์)
“...ครูและบุคลากรต้องมีการศึกษาข้อมูลแผนการลงทะเบียนในแต่ละภาค
เรียน ทบทวนองค์ความรู้ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน เข้าร่วมประชุมครูและ
บุคลากร เพื่อร่วมวางแผนและกำหนดแนวทางการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของ
สถานศึกษาในแต่ละภาคเรียน ดำเนินการด้านการวัดผลประเมิน ผลและเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

1. ขออนุมัติผู้บริหารสถานศึกษาจัดโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

2. จัดทำคำสั่งให้มีคณะทำงาน ด้านการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

3. สถานศึกษาต้องมีจัดโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน เพื่อให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการวิเคราะห์ข้อสอบและออกข้อสอบ ให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ระดับ กำหนดเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา รวบรวมจัดทำคู่มือการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นคู่มือในการวัดและประเมินผลของครูและบุคลากรทุกตำแหน่ง

4. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนางานด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 28 มีนาคม 2568 : การสัมภาษณ์)

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอนาเชือก สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

“...สถานศึกษาต้องมีการกำหนดระเบียบการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนสอดคล้องกับแนวทางวัดผลประเมินผลของหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนต้องมีการพัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้าร่วมโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลนักศึกษาผู้จบหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบ มีการเทียบผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียนอย่างถูกต้องตามเกณฑ์และแนวปฏิบัติ...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 4 เมษายน 2568: การสัมภาษณ์)

“...ครูและบุคลากรต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง เกณฑ์การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนที่สอดคล้องกับแนวทางวัดผลประเมินผลของหลักสูตรสถานศึกษา ต้องมีการพัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ต้องมีการจัดทำเอกสารตามระเบียบของการวัดผลประเมินผลให้เป็นไปตามระเบียบการวัด ประเมินผล...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 4 เมษายน 2568: การสัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์สถานศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ปรากฏดังตาราง 22

ตาราง 22 แสดงการสังเคราะห์แนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 1	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 2	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 3	ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนา
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา			
1) สถานศึกษาต้องมีการประชุมครูและบุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์ และกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	1) ผู้บริหารต้องมีการศึกษาข้อมูลการพัฒนาหลักสูตรเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	1) สถานศึกษาต้องมีการจัดทำปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	1) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จะต้องดำเนินการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2) ต้องมีการศึกษาโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา จุดมุ่งหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	2) ต้องมีการประชุมครูบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนา	2) ต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จะต้องดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิชาการ ด้านสภาพแวดล้อมและสภาพปัจจุบันตามบทบาท ภารกิจและทิศทาง การขับเคลื่อน การดำเนินงานด้านการศึกษาของสถานศึกษา
	3) ต้องจัดทำโครงการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3) ต้องมีการประชุมครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการมีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดแนว	
	4) ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิชาการ ด้านสภาพ แวดล้อม		

ตาราง 22 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 1	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 2	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 3	ผลการสังเคราะห์ แนวทางการพัฒนา
<p>3) สถานศึกษามีการจัด อบรมการพัฒนา บุคลากรด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>4) ต้องมีการนำข้อมูล จากการศึกษา วิเคราะห์มาใช้ในการ ปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาให้มีความ ทันสมัย สอดคล้องกับ บริบทและความ ต้องการของผู้เรียน</p> <p>5) สถานศึกษาต้องม ีการติดตามและ ประเมินผลการใช้ หลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจาก ผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายเพื่อพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขให้ เหมาะสมเป็นประจำ ทุกปี</p>	<p>และสถานการณ์ ปัจจุบันตามบทบาท ภารกิจและทิศทางการ ขับเคลื่อนการเนิงาน ด้านการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>5) ต้องมีการนำข้อมูล จากการวิเคราะห์มาใช้ ในการปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับความ ต้องการของผู้เรียน ตามบริบทและสภาพ สังคม</p> <p>6) ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู บุคลากร และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมี ส่วนร่วมในการ ตัดสินใจด้านการ พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา</p>	<p>ทางการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับความ ต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น</p> <p>4) ผู้บริหาร ครู และ คณะกรรมการ สถานศึกษาต้องมี ส่วนร่วมในการ ตัดสินใจด้านการ พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา</p> <p>5) สถานศึกษาต้องมี การตรวจสอบ ติดตาม และ ประเมินผลการใช้ หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาแก้ไข อย่างต่อเนื่อง</p>	<p>3) ศูนย์ส่งเสริมการ เรียนรู้ระดับอำเภอ จะต้องมีการดำเนินการ วางแผน กำหนด แนวทางการพัฒนา หลักสูตรที่มีความ สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น</p> <p>4) ศูนย์ส่งเสริมการ เรียนรู้ระดับอำเภอ จะต้องมีการจัดทำและ พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาที่สอดคล้อง กับหลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551</p> <p>5) ศูนย์ส่งเสริมการ เรียนรู้ระดับอำเภอ จะต้องดำเนินการจัด ฝึกอบรมโครงการพัฒนา บุคลากรด้านการพัฒนา หลักสูตรและปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษา</p>

ตาราง 22 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 1	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 2	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 3	ผลการสังเคราะห์ แนวทางการพัฒนา
	7) สถานศึกษาต้องมีการมอบหมายและจัดทำคำสั่งในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา		6) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 7) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขอย่างต่อเนื่อง
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน			
1) ครูผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ตามความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน 2) ต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน	1) สถานศึกษาต้องมีการจัดทำคำสั่ง คณะทำงานด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ต้องดำเนินการมีส่วนร่วมในการกำหนดและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายภาคเรียน รายสัปดาห์	1) สถานศึกษาต้องมีการ ศึกษา หลักสูตร สถานศึกษา จัดทำ หน่วยงานเรียนรู้ วิเคราะห์ผู้เรียน เป็นรายบุคคล 2) ต้องดำเนินการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	1) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการศึกษาข้อมูล แผนการ ลงทะเบียนในแต่ละภาคเรียน 2) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูออกแบบการจัดการเรียนการสอน จัดทำแผนการสอน ด้วยกระบวนการ Active Learning

ตาราง 22 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 1	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 2	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 3	ผลการสังเคราะห์ แนวทางการพัฒนา
<p>3) สถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล</p> <p>4) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนครูต้องเข้าใจและศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน รวมถึง ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างเหมาะสม</p> <p>5) ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม เช่น การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ Active Learning ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากปฏิบัติจริง คิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น</p>	<p>3) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรต้องนำแผนสู่การปฏิบัติ กำหนดการพบกลุ่ม จัดการเรียนการสอนตามแผนการสอนรายภาคและรายสัปดาห์</p> <p>4) ผู้บริหาร ข้าราชการครู ต้องมีการนิเทศติดตามให้กำลังใจในการจัดการเรียนการสอน การพบกลุ่มของครูผู้สอน</p> <p>5) ครูและบุคลากรต้องมีการบันทึกหลังสอนสรุปและ รายงานผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>3) สถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน</p> <p>4) มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำเอกสารทางวิชาการ แผนการเรียนรู้ Active Learning เพื่อระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษา</p> <p>5) ต้องมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากการฝึกปฏิบัติ</p>	<p>3) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดฝึกอบรมโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551</p> <p>4) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการฝึกปฏิบัติ</p>

ตาราง 22 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 1	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 2	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 3	ผลการสังเคราะห์ แนวทางการพัฒนา
<p>6) นำแนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกโรงเรียน (N-NET) โดยใช้กิจกรรม Four-T ได้แก่ 1. การสอนเป็นคณะ (Team Teaching) 2. ทิวเข้มเติมเต็มความรู้ (TuTor) 3. การนิเทศติดตามสะท้อนผล Tracking Progress และ การทดสอบ Pre N-NET (Test) มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>7) ต้องส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน วิจัยทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน 1 ภาคเรียน 1 งานวิจัย</p>	<p>6) สถานศึกษาต้องมีการจัดประชุม ทบทวน โดยครุมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา งานของสถานศึกษา</p> <p>7) ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผล การจัดการเรียนการสอน ของครูผู้สอนในสถานศึกษาอย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง</p>	<p>6) สถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนา ห้องเรียนออนไลน์ Facebook เพื่อให้ นักศึกษา ได้เรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ได้อย่างสะดวก จัดทำระบบทดสอบเสมือนจริง N-NET และปลายภาค ครูผู้สอนนำไปขยายผลให้กับ นักศึกษาได้ฝึกทำแบบทดสอบ และ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา</p> <p>7) ผู้บริหารและข้าราชการครู ต้องดำเนินการนิเทศติดตามให้กำลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>5) ครูผู้สอนต้องมีการบันทึกหลังสอน รายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>6) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องดำเนินการติดตาม ประเมินผล สะท้อนปัญหาและอุปสรรค การจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน</p>

ตาราง 22 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 1	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 2	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 3	ผลการสังเคราะห์ แนวทางการพัฒนา
8) ผู้บริหาร สถานศึกษามีการ ติดตามและ ประเมินผลการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ สอนของครูผู้สอน อย่างต่อเนื่อง		8) ครูและบุคลากร ต้องมีการบันทึกหลัง สอน 9) ผู้บริหาร ครูและ บุคลากรต้องมีส่วน ร่วมในการติดตาม ประเมินผล ร่วม สะท้อนปัญหาและ อุปสรรค ผลการ ดำเนินงานเพื่อ ปรับปรุงและ พัฒนา แนวทางการ ดำเนินงานด้านการ จัดการเรียนการสอน ของสถานศึกษา	
3. ด้านการนิเทศการศึกษา			
1) สถานศึกษาต้องมี การศึกษาและกำหนด แนวทางการนิเทศ ภายใต้ชัดเจน 2) ต้องมีการจัดทำ คำสั่งแต่งตั้งคณะ นิเทศภายใน สถานศึกษา	1) ผู้บริหาร ครูและ บุคลากร ต้องมีการ ดำเนินการประชุม ร่วมกันในการวางแผน ด้านการนิเทศ การศึกษาและ ออกแบบการนิเทศ ของสถานศึกษา	1) สถานศึกษาต้องมี การศึกษา วางแผน จัดทำแผนการนิเทศ และโครงการนิเทศ การศึกษา โดยเน้น กระบวนการมีส่วนร่วม	1) ศูนย์ส่งเสริมการ เรียนรู้ระดับอำเภอต้อง ดำเนินการสร้างความ ตระหนักให้ครูหรือ ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจใน กระบวนการนิเทศว่า เป็นกระบวนการ ทำงานร่วมกัน

ตาราง 22 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 1	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 2	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 3	ผลการสังเคราะห์ แนวทางการพัฒนา
<p>3) ต้องมีแผนการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีความต่อเนื่อง เป็นระบบ และครบกระบวนการ</p> <p>4) ต้องมีการตรวจสอบและประเมินผลระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานและการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ</p>	<p>2) จัดทำคำสั่งมอบหมายคณะทำงานด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และนักวิชาการศึกษา</p> <p>3) สถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผนการนิเทศประจำปีของสถานศึกษา</p> <p>4) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำและตรวจสอบเครื่องมือนิเทศของสถานศึกษา โดยศึกษารายละเอียดตัวชี้วัดการนิเทศของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ นำมาปรับปรุงและจัดทำเป็นเครื่องมือนิเทศของสถานศึกษา</p>	<p>2) ต้องมีการประชุมชี้แจง จัดทำคำสั่งและมอบหมายภารกิจการนิเทศ โดยสร้างความตระหนักให้ครูทุกคนหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการนิเทศ</p> <p>3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง และเครือข่ายต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งถึง เป็นระบบและต่อเนื่อง</p> <p>4) สถานศึกษาต้องดำเนิน การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลด้านการนิเทศการศึกษาเพื่อ</p>	<p>2) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทาง กำหนดเครื่องมือนิเทศ กำหนดแผนการนิเทศ และรูปแบบการนิเทศของสถานศึกษา โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม</p> <p>3) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำคำสั่ง แต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เป็นคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา</p> <p>4) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำโครงการนิเทศ การศึกษาภายในสถานศึกษา</p>

ตาราง 22 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 1	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 2	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 3	ผลการสังเคราะห์ แนวทางการพัฒนา
	5) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการนิเทศการศึกษา 6) สถานศึกษาต้องมีการทบทวนและตรวจสอบและประเมินผลด้านการนิเทศการศึกษา เพื่อนำผลการดำเนินงานไปปรับปรุงการนิเทศของสถานศึกษาในปีการศึกษาต่อไป	นำมาปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูผู้เรียน และสถานศึกษา 5) สถานศึกษาต้องมีการจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศภายในเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง	5) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาและมีการรายงานผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา			
1) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ต้องมีการศึกษา สืบค้น วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้ และประเมินผล สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	1) ผู้บริหารสถาน ครูและบุคลากรต้องมีการศึกษา ทบทวนองค์ความรู้ และศึกษาทิศทางการจำเป็น นโยบายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	1) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรต้องร่วมกัน กำหนดนโยบาย วางแผน และกำหนด แนวทางการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในแต่ละภาคเรียน	1) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ตาราง 22 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 1	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 2	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 3	ผลการสังเคราะห์ แนวทางการพัฒนา
<p>2) ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมให้ครูผู้สอน พัฒนาสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและทันสมัย</p> <p>3) ต้องจัดโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้สื่อ พัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา</p> <p>4) สถานศึกษามีแพลตฟอร์มในการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ได้ทุกที่ ทุกเวลา</p> <p>5) สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการ STEM ศึกษา ในรูปแบบโครงงาน วิทยาศาสตร์</p>	<p>2) สถานศึกษาต้องมีการ ประชุมครู และบุคลากร เพื่อวางแผนและกำหนด แนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาของ สถานศึกษาในแต่ละภาค เรียน</p> <p>3) สถานศึกษาต้องจัด โครงการด้านการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา</p> <p>4) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรต้องมีการ ตัดสินใจร่วมกันในการ ออกแบบ กำหนดเมนู และองค์ความรู้เพื่อ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ของสถานศึกษา</p> <p>5) ผู้บริหาร ครู บุคลากร และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมี ส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลด้านการ</p>	<p>2) สถานศึกษาต้องมีการดำเนินโครงการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา</p> <p>3) ผู้บริหาร สถานศึกษาต้อง ส่งเสริมสนับสนุนให้ ครูและบุคลากร พัฒนาสื่อ นวัตกรรม ในการจัดการเรียนรู้ ในรูปแบบที่ หลากหลาย มีความ ทันสมัย</p> <p>4) สถานศึกษาต้องมีการ พัฒนาแพลตฟอร์ม นวัตกรรมในการ เรียนรู้ เช่น Application ระบบ ติดตามผู้เรียน MK-Care การพัฒนา ห้องเรียนออนไลน์ Facebook ระบบ</p>	<p>2) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้อง ดำเนินการจัดโครงการ อบรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา</p> <p>3) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้อง ดำเนินการส่งเสริมให้ ครูผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการสอนที่มีความ หลากหลายและ ทันสมัย</p> <p>4) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องมีแพลตฟอร์ม สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ได้ทุกที่ ทุกเวลา</p>

ตาราง 22 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 1	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 2	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 3	ผลการสังเคราะห์ แนวทางการพัฒนา
<p>6) จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและกระบวนการจัดการเรียนรู้</p> <p>7) สถานศึกษาต้องมีการประชุมครูและบุคลากรเพื่อร่วมกันตรวจสอบและประเมินผลด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับผู้เรียน</p>	<p>พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา</p> <p>6) ต้องมีการจัดทำวิจัยความพึงพอใจต่อการใช้สื่อ และนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ</p>	<p>แบบทดสอบเสมือนจริง</p> <p>N-NET และปลายภาค ห้องสมุดเสมือนจริงApplication</p> <p>MKM learning</p> <p>5) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา</p> <p>6) ต้องมีการสำรวจความพึงพอใจต่อการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นำผลมาปรับปรุงและพัฒนาในภาคเรียนต่อไป</p>	<p>5) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการ ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p>

ตาราง 22 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 1	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 2	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 3	ผลการสังเคราะห์ แนวทางการพัฒนา
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน			
1) สถานศึกษาต้องมีการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน 2) ต้องมีคำสั่งมอบหมายคณะกรรมการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	1) สถานศึกษาต้องจัดทำคำสั่งคณะทำงาน ด้านการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา 2. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรต้องร่วมกันกำหนด และทบทวนการวัดและประเมินผล เกณฑ์ การจบหลักสูตร คະแนมเก็บระหว่างภาค กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต การประเมินคุณธรรมรายตัวชี้วัด เพื่อกำหนดเป็นแผนการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนของผู้เรียนด้วยวิธีการที่	1) สถานศึกษาต้องมีการกำหนดระเบียบการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน สอดคล้องกับแนวทางวัดผล ประเมินผลของหลักสูตรสถานศึกษา 2) ต้องมีการพัฒนาเครื่องมือการวัดผล ประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน 3) สถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครู บุคลากรเข้าร่วมโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลนักศึกษาผู้จบหลักสูตรการศึกษา	1) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทาง และแนวปฏิบัติการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาในแต่ละภาคเรียนที่ชัดเจน 2) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนครูพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ 3) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องเน้นการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง 4) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำเอกสาร หลักฐาน

ตาราง 22 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 1	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 2	แนวทางการพัฒนา Best Practices สถานศึกษาที่ 3	ผลการสังเคราะห์ แนวทางการพัฒนา
หลากหลายและ เหมาะสม เน้นการ ประเมินตามสภาพ จริง 4) ต้องมีการกำกับ ติดตามตรวจสอบ เอกสารวัดผล ประเมินผลให้ ถูกต้องและเป็นไป ตามระเบียบ	ร่วมกันจัดทำคู่มือวัด และประเมินผลของ สถานศึกษาทุกภาค เรียนเพื่อเป็นคู่มือใน การวัดและ ประเมินผลของครู และบุคลากรทุก ตำแหน่ง 4) ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูและ บุคลากร ต้องมีส่วน ร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลใน การดำเนินงานด้าน การวัดผล ประเมินผล และ เทียบโอนผลการเรียน ของสถานศึกษา	นอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 4) ต้องจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษา ให้เป็นไปตาม ระเบียบ มีการเทียบ ผลการเรียนและ อนุมัติผลการเรียน อย่างถูกต้องตาม เกณฑ์และแนว ปฏิบัติ	การศึกษาตามระเบียบของ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ 5) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอต้องดำเนินการ นำผลการประเมินมา ปรับปรุงและพัฒนา เพื่อใช้ เป็นแนวทางในภาคเรียน ถัดไปอย่างต่อเนื่อง

จากตาราง 22 ผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่
พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น และการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
วิชาการจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ทั้ง 3 สถานศึกษา และเอกสารตำรา
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม จากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่
ดี (Best Practices) ที่มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันในรายละเอียดการปฏิบัติเล็กน้อย ผู้วิจัยได้

สังเคราะห์ออกมาเพื่อยกร่างการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
 ดังตาราง 23

ตาราง 23 สังเคราะห์แนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ
 ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

การบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วม	แนวทางการพัฒนา
1. ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	1) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องดำเนินการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิชาการ ด้านสภาพแวดล้อมและสภาพปัจจุบันตามบทบาท ภารกิจ และทิศทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษาของสถานศึกษา 3) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องมีการดำเนินการ วางแผน กำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น 4) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 5) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องดำเนินการจัดฝึกอบรม โครงการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนา หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา 6) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 7) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 23 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วม	แนวทางการพัฒนา
2. ด้านการจัดการ เรียนการสอน	<p>1) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการศึกษาข้อมูล แผนการลงทะเบียนในแต่ละภาคเรียน</p> <p>2) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครู ออกแบบการจัดการเรียนการสอน จัดทำแผนการสอน ด้วยกระบวนการ Active Learning</p> <p>3) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดฝึกอบรม โครงการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551</p> <p>4) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการฝึก ปฏิบัติ</p> <p>5) ครูผู้สอนต้องมีการบันทึกหลังสอน รายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>6) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการติดตาม ประเมินผล สะท้อนปัญหาและอุปสรรค การจัดการเรียนการสอน เพื่อ นำมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน</p>
3. ด้านการนิเทศ การศึกษา	<p>1) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการสร้างความ ตระหนักให้ครูหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการนิเทศว่าเป็น กระบวนการทำงานร่วมกัน</p> <p>2) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการวางแผน กำหนด แนวทาง กำหนดเครื่องมือนิเทศ กำหนดแผนการนิเทศและรูปแบบการ นิเทศของสถานศึกษา โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม</p> <p>3) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นคณะกรรมการนิเทศภายใน สถานศึกษา</p>

ตาราง 23 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วม	แนวทางการพัฒนา
	<p>4) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำโครงการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา</p> <p>5) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาและมีการรายงานผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง</p>
<p>4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา</p>	<p>1) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการสำรวจ วิเคราะห์ สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา</p> <p>2) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดโครงการอบรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา</p> <p>3) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การสอนที่มีความหลากหลายและทันสมัย</p> <p>4) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องมีแพลตฟอร์ม สื่อ นวัตกรรม การเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา</p> <p>5) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลการใช้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p>
<p>5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน</p>	<p>1) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทาง และแนวปฏิบัติการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาในแต่ละภาคเรียนที่ชัดเจน</p> <p>2) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน ครูพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนที่ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ</p> <p>3) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องเน้นการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง</p>

ตาราง 23 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วม	แนวทางการพัฒนา
	4) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาตามระเบียบของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ 5) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในภาคเรียนถัดไปอย่าง ต่อเนื่อง

จากตาราง 23 การสังเคราะห์แนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ มี 5 องค์ประกอบ 28 แนวทาง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ออกมาเพื่อยกร่างการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ดึงนำเสนอในขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 ร่างแนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม จากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) สังเคราะห์ออกมาเป็นแนวทางดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มี 7 แนวทางการพัฒนาดังนี้

1.1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องดำเนินการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิชาการ ด้านสภาพแวดล้อมและสภาพปัจจุบันตามบทบาท ภารกิจและทิศทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องมีการดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

1.4 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.5 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องดำเนินการจัดฝึกอบรมโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนา หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.7 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน มี 6 แนวทางการพัฒนาดังนี้

2.1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการศึกษาข้อมูล แผนการลงทะเบียนในแต่ละภาคเรียน

2.2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูออกแบบการจัดการเรียนการสอน จัดทำแผนการสอน ด้วยกระบวนการ Active Learning

2.3 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดฝึกอบรมโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.4 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการฝึกปฏิบัติ

2.5 ครูผู้สอนต้องมีการบันทึกหลังสอน รายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

2.6 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการติดตาม ประเมินผล สะท้อนปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

3. ด้านการนิเทศการศึกษา มี 5 แนวทางการพัฒนาดังนี้

3.1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการสร้างความตระหนักให้ครูหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการนิเทศว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน

3.2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทาง กำหนดเครื่องมือนิเทศ กำหนดแผนการนิเทศและรูปแบบการนิเทศของสถานศึกษา โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม

3.3 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา

3.4 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำโครงการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา

3.5 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาและมีการรายงานผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มี 5 แนวทางการพัฒนาดังนี้

4.1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการ การเลือก การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดโครงการอบรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.3 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูผลิต และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการสอนที่มีความหลากหลายและทันสมัย

4.4 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องมีแพลตฟอร์ม สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา

4.5 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการ ตรวจสอบและประเมินผล การใช้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มี 5 แนวทางการพัฒนาดังนี้

5.1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทาง และแนวปฏิบัติการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาในแต่ละภาคเรียนที่ชัดเจน

5.2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนครูพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

5.3 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องเน้นการดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนตามสภาพจริง

5.4 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาตามระเบียบของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

5.5 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในภาคเรียนถัดไปอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

จากแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 24 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.74	0.48	มากที่สุด	4.66	0.51	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.80	0.39	มากที่สุด	4.73	0.48	มากที่สุด
3. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.68	0.51	มากที่สุด	4.64	0.53	มากที่สุด
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.72	0.49	มากที่สุด	4.68	0.51	มากที่สุด
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	4.72	0.49	มากที่สุด	4.68	0.51	มากที่สุด
โดยรวม	4.73	0.47	มากที่สุด	4.68	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 24 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่า แนวทางโดยรวมมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{X} = 4.73$, S.D.= 0.47) ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.39) ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.48) ลำดับที่ 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.72$, S.D.= 0.49) และ ลำดับที่ 4 ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.68$, S.D.= 0.51)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่า แนวทางโดยรวมมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{X} = 4.68$, S.D.= 0.51) สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ลำดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.73$, S.D.= 0.48) ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.68$, S.D.= 0.51) ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.66$, S.D.= 0.51) และลำดับที่ 4 ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.64$, S.D.= 0.53)

ตาราง 25 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จะต้องดำเนินการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
2. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จะต้องดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้าน วิชาการ ด้านสภาพแวดล้อม และสภาพ ปัจจุบันตามบทบาท ภารกิจและทิศทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษา ของสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จะต้องมีการดำเนินการวางแผน กำหนด แนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่มีความ สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของ ผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.45	มากที่สุด

ตาราง 25 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จะต้องมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จะต้องดำเนินการจัดฝึกอบรมโครงการ พัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนา หลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
6. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
7. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องดำเนินการติดตาม ประเมินผลการใช้ หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขอย่างต่อเนื่อง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
โดยรวม	4.74	0.48	มากที่สุด	4.66	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 25 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมี ส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด มหาสารคาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า แนวทางโดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.48) โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่ง สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จะต้องดำเนินการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้

ระดับอำเภอจะต้องดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิชาการ ด้านสภาพแวดล้อม และสภาพปัจจุบัน ตามบทบาท ภารกิจและทิศทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษาของสถานศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องมีการดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องดำเนินการจัดฝึกอบรมโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนา หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.45) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) และลำดับที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.55) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า แนวทางโดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D.= 0.51) โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องดำเนินการจัดฝึกอบรมโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนา หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.45) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) และลำดับที่ 2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องดำเนินการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิชาการ ด้านสภาพแวดล้อม และสภาพปัจจุบันตามบทบาท ภารกิจและทิศทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษาของสถานศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องมีการดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.55) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ตาราง 26 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้อง ดำเนินการศึกษาข้อมูล แผนการ ลงทะเบียนในแต่ละภาคเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้อง ดำเนินการส่งเสริมให้ครูออกแบบการ จัดการเรียนการสอน จัดทำแผนการสอน ด้วยกระบวนการ Active Learning	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้อง ดำเนินการจัดฝึกอบรมโครงการพัฒนา บุคลากรด้านการจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้อง ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และ การฝึกปฏิบัติ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
5. ครูผู้สอนต้องมีการบันทึกหลังสอน รายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 26 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการติดตาม ประเมินผล สะท้อนปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.80	0.39	มากที่สุด	4.73	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 26 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า แนวทางโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.39) โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการศึกษาข้อมูล แผนการลงทะเบียนในแต่ละภาคเรียน ($\bar{X} = 5.00$, S.D.= 0.00) ลำดับที่ 2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดฝึกอบรมโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการฝึกปฏิบัติ ครูผู้สอนต้องมีการบันทึกหลังสอน รายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการติดตาม ประเมินผล สะท้อนปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.39) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) และลำดับที่ 3 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูออกแบบการจัดการเรียนการสอน จัดทำแผนการสอน ด้วยกระบวนการ Active Learning ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.55)

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมแนวทางมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$,

S.D.= 0.40) โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการศึกษาข้อมูล แผนการลงทะเบียนในแต่ละภาคเรียน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดฝึกอบรมโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูผู้สอนต้องมีการบันทึกหลังสอน รายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการติดตาม ประเมินผล สะท้อนปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (\bar{X} = 4.80, S.D.= 0.39) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) และลำดับที่ 2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูออกแบบการจัดการเรียนการสอน จัดทำแผนการสอน ด้วยกระบวนการ Active Learning และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการฝึกปฏิบัติ (\bar{X} = 4.60, S.D.= 0.55) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ตาราง 27 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการสร้างความตระหนักให้ครูหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการนิเทศว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
2. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทาง กำหนดเครื่องมือนิเทศ กำหนดแผนการนิเทศและรูปแบบการนิเทศของสถานศึกษา โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 27 (ต่อ)

ด้านการนิเทศการศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็น คณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องดำเนินการจัดทำโครงการนิเทศ การศึกษาภายในสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศ การศึกษาของสถานศึกษาและมีการ รายงานผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
โดยรวม	4.68	0.51	มากที่สุด	4.64	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 27 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า แนวทางโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D.= 0.51) โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำโครงการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.39) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) และลำดับที่ 2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการสร้างความตระหนักให้ครูหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการนิเทศว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทาง กำหนดเครื่องมือนิเทศ กำหนดแผนการนิเทศและรูปแบบการนิเทศของสถานศึกษา โดยเน้นกระบวนการมี

ส่วนร่วม และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาและมีการรายงานผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

(\bar{X} = 4.60, S.D.= 0.55) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้าน การนิเทศการศึกษา พบว่า แนวทางโดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.64, S.D.= 0.53) โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหา น้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำโครงการนิเทศ การศึกษาภายในสถานศึกษา (\bar{X} = 4.80, S.D.= 0.39) และลำดับที่ 2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอต้องดำเนินการสร้างความตระหนักให้ครูหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการ การนิเทศว่าเป็น กระบวนการทำงานร่วมกัน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการวางแผน กำหนด แนวทาง กำหนดเครื่องมือนิเทศ กำหนดแผนการนิเทศและรูปแบบการนิเทศของสถานศึกษา โดยเน้น กระบวนการมีส่วนร่วม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งบุคลากร ที่มีความรู้ความสามารถเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอต้องดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาของ สถานศึกษาและมีการรายงานผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง (\bar{X} = 4.60, S.D.= 0.55) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ตาราง 28 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องดำเนินการสำรวจ วิเคราะห์สภาพ ปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 28 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องดำเนินการจัดโครงการอบรมพัฒนา ครูด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูผลิต และ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการสอนที่มีความ หลากหลายและทันสมัย	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องมีแพลตฟอร์ม สื่อ นวัตกรรมการ เรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
5. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องดำเนินการ ตรวจสอบและประเมินผล การใช้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
โดยรวม	4.72	0.49	มากที่สุด	4.68	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 28 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า แนวทางโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.49) โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดโครงการอบรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูผลิต และ

พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการสอนที่มีความหลากหลายและทันสมัย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูผลิต และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการสอนที่มีความหลากหลายและทันสมัย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการ ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.39) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) และลำดับที่ 2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอต้องมีแพลตฟอร์ม สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุก เวลา ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.55) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้าน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D.= 0.51) โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้อง ดำเนินการจัดโครงการอบรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูผลิต และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การสอนที่มีความหลากหลายและทันสมัย ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.39) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) และลำดับที่ 2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องมี แพลตฟอร์ม สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ศูนย์ ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการ ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.55) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ตาราง 29 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทาง และแนวปฏิบัติการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของ สถานศึกษาในแต่ละภาคเรียนที่ชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
2. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนครู พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผล และ เทียบโอนผลการเรียนที่ถูกต้องและมี ประสิทธิภาพ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องเน้นการดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนตาม สภาพจริง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องดำเนินการจัดทำเอกสาร หลักฐาน การศึกษาตามระเบียบของกรมส่งเสริม การเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ต้องดำเนินการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อใช้เป็น แนวทางในภาคเรียนถัดไปอย่างต่อเนื่อง	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.72	0.49	มากที่สุด	4.68	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 29 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนรวมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า แนวทางโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D.= 0.49) โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทาง และแนวปฏิบัติการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาในแต่ละภาคเรียนที่ชัดเจน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาตามระเบียบของกรมส่งเสริมการเรียนรู้กระทรวงศึกษาธิการ และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในภาคเรียนถัดไปอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.39) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) และลำดับที่ 2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนครูพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องเน้นการดำเนินการวัด และประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.55) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนรวมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า แนวทางโดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D.= 0.51) โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาตามระเบียบของกรมส่งเสริมการเรียนรู้กระทรวงศึกษาธิการ และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในภาคเรียนถัดไปอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.39) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) และลำดับที่ 2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทาง และแนวปฏิบัติการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาในแต่ละภาคเรียนที่ชัดเจน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนครูพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในภาคเรียนถัดไปอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.55) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research Design) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำเสนอการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

สรุปผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน (\bar{X} = 3.61, S.D. = 0.73) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการวัดผล ประเมินผล

และเทียบโอนผลการเรียน (\bar{X} = 3.65, S.D. = 0.44) ลำดับที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน (\bar{X} = 3.64, S.D. = 0.74) ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (\bar{X} = 3.60, S.D. = 0.71) ลำดับที่ 4 ด้านการนิเทศการศึกษา (\bar{X} = 3.59, S.D. = 0.72) และลำดับที่ 5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (\bar{X} = 3.58, S.D. = 0.73)

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน (\bar{X} = 4.68, S.D. = 0.50) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (\bar{X} = 4.82, S.D. = 0.42) ลำดับที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน (\bar{X} = 4.79, S.D. = 0.43) ลำดับที่ 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน (\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.54) ลำดับที่ 4 ด้านการนิเทศการศึกษา (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.53) และลำดับที่ 5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.57)

ผลการศึกษาความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.339$) ลำดับที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.316$) ลำดับที่ 3 ด้านการนิเทศการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.281$) ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.274$) และลำดับที่ 5 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.266$)

ผลการศึกษาการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 สถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพนมสรวรรค์ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครพนม 2) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชุมพลบุรี สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์ และ 3) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอนาเชือก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่า สถานศึกษามีแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันในรายละเอียดการปฏิบัติเล็กน้อย สามารถสรุปผลการสังเคราะห์ ได้ดังนี้

1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพนมสรวรรค์ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครพนม มีแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา ดังนี้ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยรูปแบบ PNONSAWAN MODEL ต้องมี

การประชุมครู บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์ และกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ต้องมีการจัดอบรมการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการนำข้อมูลจากการศึกษา วิเคราะห์มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน และต้องมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ต้องมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นำแนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกโรงเรียน (N-NET) โดยใช้กิจกรรม Four-T มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และมีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง 3. ด้านการนิเทศการศึกษา ต้องมีการศึกษาและกำหนดแนวทางการนิเทศภายในที่ชัดเจน ต้องมีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะนิเทศภายในสถานศึกษา มีแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีความต่อเนื่อง เป็นระบบ และครบกระบวนการ และต้องมีการตรวจสอบและประเมินผลระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานและการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ 4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ต้องมีการศึกษา สำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้ และประเมินผลสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและทันสมัย จัดโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้สื่อ พัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีแพลตฟอร์มในการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ได้ทุกที่ทุกเวลา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ต้องมีการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน มีคำสั่งมอบหมายคณะทำงาน ต้องส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมินผล จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม เน้นการประเมินตามสภาพจริง และมีการกำกับ ติดตามตรวจสอบเอกสารวัดผล ประเมินผลให้ถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบ

2. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชุมพลบุรี สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์ มีแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา ดังนี้ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรต้องมีการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้านวิชาการ ด้านสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ปัจจุบันตามบทบาทภารกิจและทิศทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำโครงการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา นำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาใช้ในการปรับปรุง

หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนตามบริบทและสภาพสังคม ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และต้องมีการตรวจสอบและประเมินผลด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน ต้องมีการจัดทำคำสั่งคณะกรรมการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรต้องดำเนินการมีส่วนร่วมในการกำหนดและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายภาคเรียน รายสัปดาห์ นำแผนสู่การปฏิบัติ มีการนิเทศติดตามให้กำลังใจในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องมีการบันทึกหลังสอน สรุปและรายงานผลการจัดการเรียน ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในสถานศึกษาอย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง 3. ด้านการนิเทศการศึกษา ต้องมีการดำเนินการประชุมร่วมกันในการวางแผนด้านการนิเทศการศึกษาและออกแบบการนิเทศของสถานศึกษา จัดทำคำสั่งมอบหมายคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำและตรวจสอบเครื่องมือนิเทศของสถานศึกษา ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการนิเทศการศึกษา และสถานศึกษาต้องมีการทบทวนตรวจสอบ และประเมินผลด้านการนิเทศการศึกษา เพื่อนำผลการดำเนินงานไปปรับปรุงการนิเทศของสถานศึกษาในปีการศึกษาต่อไป 4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ต้องมีการประชุมบุคลากรเพื่อวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละภาคเรียน ต้องมีการจัดโครงการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรต้องมีการตัดสินใจร่วมกันในการออกแบบพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และต้องมีการจัดทำวิจัยความพึงพอใจต่อการใช้สื่อ และนวัตกรรมทางการศึกษา 5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ต้องจัดทำคำสั่งคณะกรรมการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรต้องร่วมกันกำหนด และทบทวนการวัดและประเมินผล เกณฑ์การจบหลักสูตร ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลในการดำเนินงานด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา

3. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอนาเชือก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม มีแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา ดังนี้ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ต้องมีการจัดทำปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และสถานศึกษาต้องมี

การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาแก้ไขอย่างต่อเนื่อง 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน ต้องมีการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ต้องดำเนินการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย สถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากการฝึกปฏิบัติ สถานศึกษาต้องดำเนินการนิเทศติดตามให้กำลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน ครูและบุคลากรต้องมีการบันทึกหลังสอน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรต้องมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล ร่วมสะท้อนปัญหาและอุปสรรค ผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา 3. ด้านการนิเทศการศึกษา ต้องมีการศึกษา วางแผน จัดทำแผนการนิเทศ และโครงการนิเทศการศึกษา โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม จัดทำคำสั่งและมอบหมายภารกิจการนิเทศ ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทัวถึง เป็นระบบ และต่อเนื่อง ต้องดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลด้านการนิเทศการศึกษาเพื่อนำมาปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครู ผู้เรียน และสถานศึกษา และสถานศึกษาต้องมีการจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศภายในเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง 4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรต้องร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผน และกำหนดแนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในแต่ละภาคเรียน มีการดำเนินโครงการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรพัฒนาสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย มีความทันสมัย มีการพัฒนาแพลตฟอร์ม นวัตกรรมในการเรียนรู้ เช่น Application ระบบติดตามผู้เรียน MK-Care การพัฒนาห้องเรียนออนไลน์ Facebook ระบบแบบทดสอบเสมือนจริง N-NET และปลายภาคห้องสมุดเสมือนจริง Application MKM learning มีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และมีการสำรวจความพึงพอใจต่อการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นำผลมาปรับปรุงและพัฒนาในภาคเรียนต่อไป 5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ต้องมีการกำหนดระเบียบการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนสอดคล้องกับแนวทางวัดผลประเมินผลของหลักสูตรสถานศึกษา มีการพัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย และเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ต้องจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบ มีการเทียบผลการเรียน และอนุมัติผลการเรียนอย่างถูกต้องตามเกณฑ์และแนวปฏิบัติ

2. แนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่ามี 5 องค์ประกอบ 28 แนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มี 7 แนวทางการพัฒนาดังนี้

1.1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องดำเนินการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิชาการ ด้านสภาพแวดล้อมและสภาพปัจจุบันตามบทบาท ภารกิจและทิศทางการขับเคลื่อนการทำงานด้านการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องมีการดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

1.4 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.5 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องดำเนินการจัดฝึกอบรมโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนา หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.7 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน มี 6 แนวทางการพัฒนาดังนี้

2.1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการศึกษาข้อมูล แผนการลงทะเบียนในแต่ละภาคเรียน

2.2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูออกแบบการจัดการเรียนการสอน จัดทำแผนการสอน ด้วยกระบวนการ Active Learning

2.3 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดฝึกอบรมโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.4 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการฝึกปฏิบัติ

2.5 ครูผู้สอนต้องมีการบันทึกหลังสอน รายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

2.6 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการติดตาม ประเมินผลสะท้อนปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

3. ด้านการนิเทศการศึกษา มี 5 แนวทางการพัฒนาดังนี้

3.1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการสร้างความตระหนักให้ครูหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการนิเทศว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน

3.2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทาง กำหนดเครื่องมือนิเทศ กำหนดแผนการนิเทศและรูปแบบการนิเทศของสถานศึกษา โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม

3.3 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา

3.4 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำโครงการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา

3.5 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาและมีการรายงานผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มี 5 แนวทางการพัฒนาดังนี้

4.1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดโครงการอบรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.3 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูผลิต และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการสอนที่มีความหลากหลายและทันสมัย

4.4 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องมีแพลตฟอร์ม สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา

4.5 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการ ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มี 5 แนวทางการพัฒนาดังนี้

5.1 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการวางแผน กำหนดแนวทาง และแนวปฏิบัติการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาในแต่ละภาคเรียนที่ชัดเจน

5.2 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนครู พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

5.3 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องเน้นการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง

5.4 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการจัดทำเอกสาร หลักฐาน การศึกษาตามระเบียบของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

5.5 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการนำผลการประเมินมา ปรับปรุงและพัฒนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในภาคเรียนถัดไปอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการประเมินแนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่า แนวการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{X} = 4.73$, S.D.= 0.47) ซึ่งสามารถ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.39) ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.48) ลำดับที่ 3 ด้าน การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.72$, S.D.= 0.49) และ ลำดับที่ 4 ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.68$, S.D.= 0.51)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมแนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับ มากที่สุดทุกด้าน ($\bar{X} = 4.68$, S.D.= 0.51) สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ลำดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.73$, S.D.= 0.48) ลำดับที่ 2 ด้านการ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผล การเรียน ($\bar{X} = 4.68$, S.D.= 0.51) ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.66$, S.D.= 0.51) และลำดับที่ 4 ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.64$, S.D.= 0.53)

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการมาเป็นอันดับแรก นำหลักการบริหารงานวิชาการมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และนำมาสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน จึงทำให้ผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ยังคงต้องการพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพร พินิจมนตรี (2563) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษาและด้านการพัฒนาระบบคุณภาพภายในสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรภาพ นาคคนชม (2564) ได้ศึกษา การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Joseph (2020) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษ พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ คือ ด้านของความโปร่งใสของผู้บริหารที่ไม่สามารถตรวจสอบได้จากภายนอก และความ

ขัดแย้งของบุคลากรในโรงเรียนที่ไม่มีความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานวิชาการ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตรงตามความต้องการและความคาดหวังในการจัดการศึกษา เป็นไปตามแนวปฏิบัติหรือนโยบายของการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568 ตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลจะดำเนินนโยบายปฏิรูปการศึกษาและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งส่งเสริมให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด ส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างอนาคต สร้างรายได้ กระจายอำนาจการศึกษาให้ผู้เรียนได้เข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยาภรณ์ ภูกลาง (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยุทธ บุญเต็ม (2564) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอพิบูลมังสาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายลักษณะ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ลักษณะ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และผลกระทบ รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการลงทุนและดำเนินการ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการคิด และตัดสินใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Taiwo (2020) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูกับความพึงพอใจในงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเอคิตี ประเทศไนจีเรีย พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูกับความพึงพอใจในงานของพวกเขา นอกจากนี้ยังพบว่า ความพึงพอใจในงานของครูมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูในเรื่องการเงินของโรงเรียน การแก้ไขข้อขัดแย้งเรื่องการสอบสวนสวัสดิการพนักงาน เรื่องวินัย งานวิชาการของโรงเรียน และกิจกรรมร่วมหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Swansburg add Russell (1996) การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยทำให้เกิดการตัดสินใจที่ดีกว่า การตัดสินใจที่ดีจะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานสูงขึ้น เนื่องจากผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ ย่อมมีความผูกพันต่อผลของการตัดสินใจที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมาย

ความผูกพันจึงนำไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงานที่สูงขึ้น ในส่วนของกำลังใจและความพอใจในงานที่
 ทำเป็นสิ่งที่เกิดจากการที่พวกเขามีความรู้สึกว่าพวกเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ฉะนั้นความรู้สึกห่าง
 เห็น คับอกคับใจ และความไม่พอใจที่จะนำไปสู่ความเฉื่อยชา การออกจางาน และการขาดงานน้อย
 มาก การลดความไม่พอใจด้วยการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถแก้ปัญหานี้ได้

ผลการศึกษาความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงาน
 วิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้
 ประจำจังหวัดมหาสารคาม เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการ
 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ
 นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
 กล่าวได้ว่าสถานศึกษามีปัญหาและต้องการพัฒนา รวมถึงตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนา
 แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 เป็นตัวกำหนดให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา
 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผล
 การเรียน จึงเห็นความสำคัญการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาเป็นเบื้องต้น ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อ
 คุณภาพของผู้เรียน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียน ต่อสถานศึกษาอย่างสูงสุด ซึ่ง
 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองฤทธิ์ อรรคชัย (2563) ได้ศึกษา การพัฒนาแนวทางการบริหารงาน
 วิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
 พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 กาฬสินธุ์ เขต 3 จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา
 ด้านการแนะแนว และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามลำดับ ซึ่งมี
 แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดังนี้ควรมุ่งผลการนิเทศไปใช้วางแผนการทำงานหรือ
 แก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง สถานศึกษาควรมีการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการ ควรจัดระบบ
 โครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ศึกษาหลักสูตรแกนกลางให้
 ชัดเจน ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและนำไปใช้กับนักเรียน ควรกำหนดระเบียบการ
 วัดผลประเมินผลของสถานศึกษา ครูควรพัฒนาตนเองในด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างมี
 ประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์
 (2562) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการในสถานศึกษาว่า เป็นงานหลักของ
 สถานศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมทุกอย่าง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้
 เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ

2. ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้จากการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) แล้วนำมาสังเคราะห์ ยกร่างเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 28 แนวทาง ตามองค์ประกอบหลักการบริหารงานวิชาการเข้ากับการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำแนกเป็น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 7 แนวทาง ด้านการจัดการเรียนการสอน 6 แนวทาง ด้านการนิเทศการศึกษา 5 แนวทาง ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5 และด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 5 แนวทาง ซึ่งผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ทั้งหมดล้วนเป็นผู้มีความรู้ และความเชี่ยวชาญ รวมถึงมีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น ต่างมีความเห็นว่า แนวทางมีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุดทุกแนวทาง และเห็นว่าการบริหารงานวิชาการทุกด้านและทุกขั้นตอนควรยึดกระบวนการมีส่วนร่วมมาประยุกต์ในการบริหารเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนต์วิณี ฌรงคชัย และคณะ (2563) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในอำเภอ จังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในอำเภอ จังหวัดสกลนคร มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการนิเทศภายใน 5) ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา และ 6) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยแนวทางทั้ง 6 ด้านได้รับการยืนยันว่าใช้ได้ทุกแนวทาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตรีสุคนธ์ คุณาเอก (2563) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ประกอบด้วย 48 แนวทาง สรุปได้ดังนี้ 1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลาง นโยบายด้านการศึกษา และการพัฒนาประเทศ วิเคราะห์บริบทของโรงเรียน สภาพสังคมและชุมชน นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาปรับใช้ 2. การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ควรมีการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน มีการวิเคราะห์ผู้เรียน ควรจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูควรฝึกให้นักเรียนได้ค้นคว้าความรู้จากอินเทอร์เน็ต และจัดการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันทางโทรศัพท์มือถือ 3. การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรศึกษาและวิเคราะห์ทรัพยากร และงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อวางแผนพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็ก และควรขอรับการสนับสนุนด้านสื่อและ

เทคโนโลยีตามความเหมาะสม 4. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ควรมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้และจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ 5. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ครูทำการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดวิธีการวัดผล ใช้เครื่องมือในการวัดผลที่มีคุณภาพ 6. การนิเทศการศึกษา ควรออกแบบและวางแผนระบบการนิเทศการศึกษา ให้สอดคล้องกับวิธีการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยไม่เพิ่มภาระของครูผู้สอน ไม่กระทบต่อการจัดการเรียนการสอนและนักเรียน 7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ควรมีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษา และนำสู่การปฏิบัติในทุกงานของโรงเรียนขนาดเล็ก และกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการสถานศึกษา ให้มีการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง แนวทางโดยรวมมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2559) ที่ได้เสนอว่า การพัฒนาแนวทางการบริหารเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กร เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะชี้ให้เห็นความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพ หรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ การบริหารเป็นมรรคที่สำคัญจะนำไปสู่ความก้าวหน้า การบริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์กรซึ่งมีการวินิจฉัยสั่งการ นักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหาร และความเจริญเติบโตของการบริหารชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัว หรือองค์กรใดย่อมเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ และสอดคล้องกับ Fullan (2007) ได้สรุปว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากเป็นกลไกที่เชื่อมโยงระหว่างนโยบายกับการปฏิบัติจริงในห้องเรียน การส่งเสริมงานวิชาการจึงเป็นการสร้างรากฐานของการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ โดยกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาเป็นสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ผู้บริหารศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ควรใช้แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอทั้ง 5 องค์กรประกอบ 28 แนวทางจากงานวิจัยนี้เป็นกรอบในการวางแผนและจัดระบบการบริหารงานวิชาการร่วมกับครูและบุคลากร โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญและได้รับการพัฒนาในประเด็นผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานี้ให้มากยิ่งขึ้น

1.2 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดและวางแผนนโยบายการบริหารสถานศึกษา และนำไปปรับใช้ในสถานศึกษาให้สอดคล้องตามบริบทและสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ซึ่งมักประสบกับข้อจำกัดด้านการบริหารงานวิชาการ จากการสัมภาษณ์แนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมให้ประสบความสำเร็จ ลำดับแรก คือ ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจะต้องดำเนินการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพที่ดีจะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการด้านอื่น ๆ และจะส่งผลให้สถานศึกษามีแนวทางในการพัฒนาที่ดีและมีคุณภาพ

1.3 กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ควรนำข้อมูลจากงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางวางแผนกำหนดนโยบายส่งเสริมการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม ควรออกนโยบายหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ เพื่อให้หน่วยงานในระดับพื้นที่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีทิศทางเดียวกัน และเกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ โดยกำหนดขอบข่ายเฉพาะด้านตามการแบ่งกลุ่มงานศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต เช่น กลุ่มอำนวยการ และกลุ่มจัดการเรียนรู้ รวมถึงปัจจัยอื่นที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากจะทำให้สถานศึกษามีแนวทางในการพัฒนาที่ดี

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมไปใช้จริงกับสถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย เพื่อติดตามผลลัพธ์ระยะยาวในด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม อีกทั้งควรขยายผลการวิจัยไปยังสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดอื่น หรือเปรียบเทียบผลการแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาต่างสังกัด เพื่อเพิ่มความครอบคลุมและความน่าเชื่อถือของแนวทางที่พัฒนาขึ้น

บรรณานุกรม

- กมล ภู่งประเสริฐ. (2560). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เสริมสินพีรเพรส ซิสเต็ม.
- กรมส่งเสริมการเรียนรู้. (2566). *รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2567). *ประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่อง การแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร*. สืบค้นจาก http://chan.nfe.go.th/chan3/UserFiles/File/01_DOLE_NAME_NEW67-1-2.pdf
- _____. (2567). *ประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่อง กำหนดสถานที่ตั้งของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต*. สืบค้นจาก <http://chan.nfe.go.th/chan3/index.php?name=news1&file=readnews&id=337>
- _____. (2567). *พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.2566* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: บริษัท ปิยมิตร มัลติมีเดีย จำกัด.
- _____. (ม.ป.ป.). *ประวัติกรมส่งเสริมการเรียนรู้*. สืบค้นจาก <https://www.nfe.go.th/onie2019/index.php/about-us1/history.html>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียน ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2566). *เรื่อง นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568*. (เล่ม 124 ,หน้า 24 – 36).
- กลุ่มพัฒนาระบบการทดสอบ. (2567). *ผลกาทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567*. สืบค้นจาก <https://drive.google.com/file/d/1my6MYC6QnG5dKEU82jR5hfcgKvJvgT2S/view>
- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2567). *ความจริงและความเร่งด่วนของสถานการณ์เด็กนอกระบบในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา.
- กาญจน์ เรืองมนตรี, และ ธรินธร นามวรรณ. (2557). *การบริหารงานวิชาการและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- คึกฤทธิ์ ศิลาลัย. (2566). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ School Management Guidelines in New Normal*. *วารสารวิชาการรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL)*, 55(1), 58-74.

- จรรยาภรณ์ ภูกลาง. (2564). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จรัส อติวิทยาภรณ์. (2553). *หลักการและทฤษฎีทางการบริหาร*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จรรณี แก้วเอี่ยม. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. สงขลา: ชานเมือง การพิมพ์.
- จิตติมา วรรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณ การพิมพ์.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2556). *การใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน: รายงาน วิจัยฉบับสมบูรณ์ Community participation approach to sustainable community development: Thai rural community perspectives*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- ชัยยุทธ บุญเต็ม. (2564). *แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนา คุณภาพการศึกษาอำเภอพิบูลมังสาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2560). *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. นครปฐม: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2555). *ประมวลสาระชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการ ศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2561). *แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุปลัมภ์. (2558). *การบริหารสถานศึกษาและการพัฒนาโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัย.
- _____. (2558). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน Theory and Principle of Community Development*. จันทบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพ พรรณี.
- ตรีสุคนธ์ คุณาเอก. (2563). *แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ทรงพล เจริญคำ. (2559). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮาส์.
- ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์. (2562). *การทำงานเป็นทีมสู่การเพิ่มประสิทธิภาพ*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ธีรภัทร โคตรบรรเทา และคณะ. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่มที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 10(3), 151-161.

ธีระเดช รุ่งมงคล. (2559). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์ = Human resource management : HRM*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นงนุช ชะมะที. (2566). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นิภาพร พินิจมนตรี. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ, และ อินตา ศิริวรรณ. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วม The Participative Management. *วารสารมหาจุฬาริชาการ*, 4(1), 176-187.

เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2559). *การจัดการสมัยใหม่ : Modern management* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญยิ่ง ประทุม. (2566). *การบริหารการศึกษาเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2566). *เอกสารประกอบการสอน วิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน Theory and Principle of Community Development*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

ประสาร พรหมณา. (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. *วารสารธุรกิจปริทัศน์*, 7(2), 25.

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มินิ เซอร์วิส ซัพพลาย.

พิณสุดา สิริธรงค์ศรี. (2558). *แก่นการจัดการศึกษา ชุดโครงการการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : การศึกษาเพื่อสุขภาวะเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ: DPU Coolprint มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2561). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

_____. (2565). ผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม LEADERS AND PARTICIPATIVE

- MANAGEMENT. วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา, 2(1), 1-6. สืบค้นจาก <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/EAI/article/view/1344/1912>.
- ภารดี อนันต์นาวี. (2557). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: มนตรี จำกัด.
- มนัสวีณี ณรงค์ชัย และคณะ. (2563). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในอำเภอจังหวัดสกลนคร. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 17(79), 81-97
- มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. (2563). *รายงานผลการศึกษาระดับสมบูรณ (Final Report) การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการบริหารบุคลากรของ สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การจัดการศึกษา : โดยชุมชน เพื่อชุมชนและสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยร่วมเกล้า.
- เรืองฤทธิ์ อรรถชัย. (2563). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไรวินท์ พลเพชร. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*, 18(1), 21-35
- วิจารณ์ พานิช. (2554). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ตถาตา พับลิเคชั่น จำกัด.
- วิหวัช กุญแก้ว. (2565). *นวัตกรรมการบริหารวิชาการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแนวคิดผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้ตลอดชีวิต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (2567). *รายงานผลการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. อุบลราชธานี: สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- สัมมา ธนินธ์. (2560). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2560). *การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2561). *กรอบแนวคิดและแนวทางการพัฒนาการศึกษาของชาติ (พ.ศ. 2560-2579)*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานส่งเสริมการวิจัยจังหวัดมหาสารคาม. (2567). *รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567*. มหาสารคาม: สำนักงานส่งเสริมการวิจัยจังหวัดมหาสารคาม.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). *การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรภพ นาคนชม. (2564). *การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์)*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อคิน ทรัพย์พัฒน์. (2554). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- Al-Kurdi, O. F., & Alshurideh, M. (2022). The impact of academic governance on educational outcomes: Evidence from Middle Eastern universities. *International Journal of Educational Development*, 90, 102573.
- Bryman, A. (1986). *Leadership and Organization*. London: Routledge & Kegan Paul.
- Campbell, R. F., Bridges, E. M., & Nystrand, a. R. O. (1997). *Introduction to Education Administration*. Boston: Allyn and Bacon.
- Cohen and Uphoff. (1980). Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity. *World Development*, 8(3), 213-235.
- Davis, K. (1981). *Human Behavioral At Work : Organization Behavior*. New Your: McGraw- Hill Publishing Co. 160-65.
- Donnellon, A. (2006). *Leading teams: expert solutions to everyday challenges*. Harvard Business School Press. Boston: Massachusetts.
- Fullan, M. (2007). *The new meaning of educational change (4th ed.)*. New York: Teachers College Press.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill.
- Grace, A. F., Oladejo, M. A., & Oladejo, M. A. (2020). Participatory management,

professional development, and teachers' job performance in public secondary schools in Ogunstate, Nigeria. *Journal of Learning for Development*, 7(2), 161-173.

Hasan Eris, Hatice Kayhan, Mert Bastas, & Cemal Gamar. (2017). Teacher and Administrative Staff Views on Teachers' Participation in Decision Making Process. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 13(11), 7411-7420. Retrieved from <https://doi.org/7410.12973/ejmste/79794>

Johnson, D. W., & Johnson, F. P. (2000). *Joining together : Group theory and group Skills* (7th ed.). Boston: Allyn & Bacon.

Joseph, K. (2020). Academic Optimism and Community Engagement in USA Schools. *Journal of Educational Management*, 26(5), 77-78.

Kelley, S. (2009). GM 105 Strategy Management. [online]. Retrieved from <https://slideplayer.com/slide/4133156/>.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size For Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

Mayo, E. (1993). *The human problems of an industrial civilization*. Massachusetts: Harvard University Press.

McClelland, D. C. (1961). *The Achieving Society*. New York: D. Van Nostrand Company Inc.

Parker, G. (2001). *Team workout: A trainer's Sourcebook of 50 Team Building Games and Activates*. New York: AMACOM.

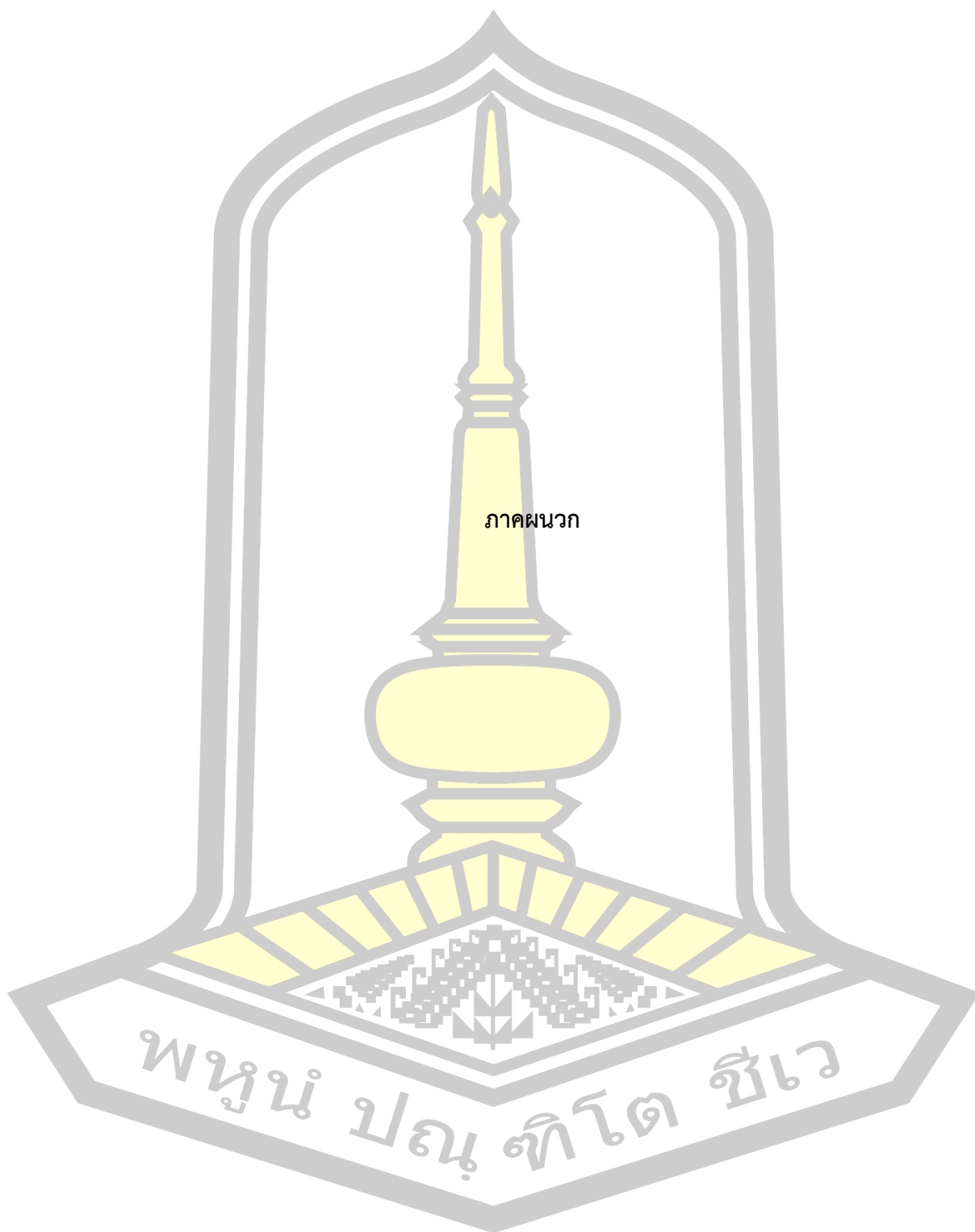
Richards, G. (2008). *Creative tourism and local development*. In *Creative tourism, a global conversation: how to provide unique creative experiences for travelers worldwide* (ed.) by Wurzbarger, R., Aageson T., Pattakos, A., and Pratt, Santa Fe. New Mexico: Sunstone Press.

Robbins, S. (2001). *Organization Behavior* (9th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.

Romig, D. A. (1996). *Breakthrough teamwork Outstanding result using structured Teamwork*. Chicago: Irwin.

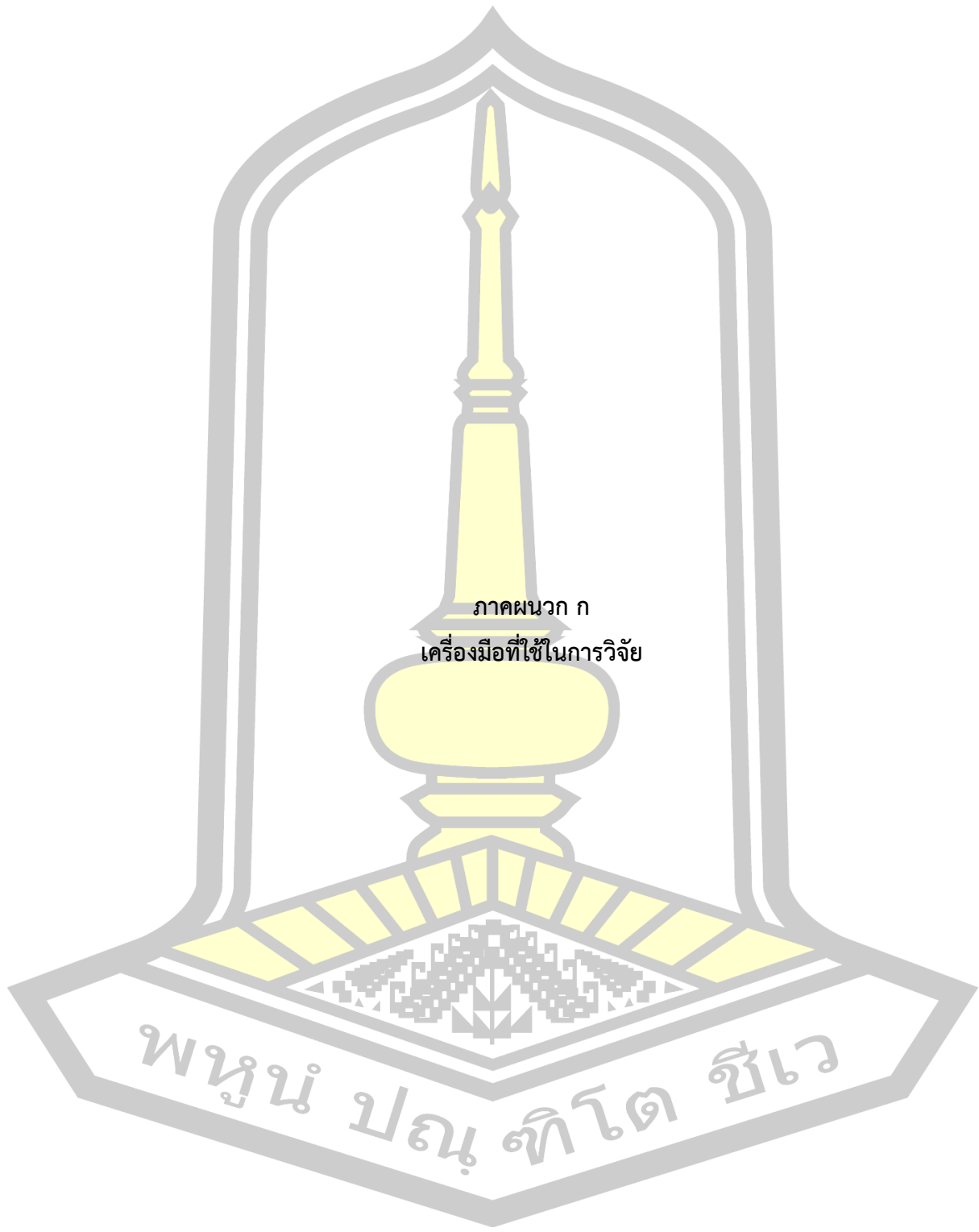
Sashkin, M. (1982). *A manager's guide to participative management*. New York: AMA Membership Publication Division.

Sebastian, J., & Allensworth, E. (2019). The influence of principal leadership on

ภาคผนวก

พหุมนุ ปณุ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัณฑิตยสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้
 สำหรับผู้เชี่ยวชาญสำหรับการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม
 ร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ
 ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ ใช้สำหรับประเมินความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (Index of Congruence : IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของของ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

2. โปรดพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมายของการวิจัยว่า มีความสอดคล้องกันอย่างไร โดยพิจารณาจาก

+1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยและนิยาม

ศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยและนิยาม

ศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามไม่มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยและนิยาม

ศัพท์เฉพาะ

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวจริยา พันกินรี

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนปัญญา สืบเชื้อสาย

องค์ประกอบ ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม	ผลการ พิจารณา			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
			+1	0	-1	
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1.1 การมีส่วนร่วม ร่วมในการ วางแผนด้านการ พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	การรับรู้ เข้าถึงข้อมูลใน การจัดกิจกรรม หรือ โครงการ โดยการมีส่วนร่วม ร่วมในการศึกษา โครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์จากสภาพ ปัญหาและความต้องการ ของผู้เรียน ชุมชน และ ท้องถิ่นเพื่อกำหนด จุดเน้นหรือประเด็นที่ สถานศึกษาให้ ความสำคัญเพื่อ ดำเนินการตาม วัตถุประสงค์ต่อไป	1. ผู้บริหารและครูมีส่วน ร่วมในการรับรู้และ เข้าถึงข้อมูลของกิจกรรม ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา				
		2. ผู้บริหารและครูมี การศึกษา โครงสร้าง หลักสูตร วิเคราะห์จาก สภาพปัญหาและความ ต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น เพื่อ กำหนดจุดเน้นหรือ ประเด็นที่สถานศึกษาให้ ความสำคัญ				
1.2 การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ดำเนินการด้าน การพัฒนา หลักสูตร สถานศึกษา	กระบวนการในการ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจหน้าที่ที่ กำหนดร่วมกันที่ ผู้บริหารและครูมีส่วน ร่วมในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้ ทันกับการเปลี่ยนแปลง ทางด้านเศรษฐกิจและ สังคมการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาที่ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้	3. ผู้บริหารและครูมีส่วน ร่วมในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้ ทันกับการเปลี่ยนแปลง ทางด้านเศรษฐกิจและ สังคม				

องค์ประกอบ ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม	ผลการ พิจารณา			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
			+1	0	-1	
	เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข การจัดสาระ การเรียนรู้ท้องถิ่นของ สถานศึกษาเพื่อนำไปจัด รายวิชาบังคับ เลือก บังคับหรือรายวิชาเลือก เสรี รวมถึงให้ความ ร่วมมือในการทำ	4. สถานศึกษามีการ พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาที่มุ่งเน้น พัฒนาผู้เรียนให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และ คุณธรรม อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
	ร่วมมือในการทำ กิจกรรมโครงการต่าง ๆ และเป็นการก่อให้เกิด ความรู้สึกร่วมในการเป็น เจ้าของกิจกรรมร่วมกัน	5.การมีส่วนร่วมในการ จัดสาระการเรียนรู้ ท้องถิ่นของ สถานศึกษา เพื่อนำไปจัดรายวิชา บังคับ เลือกบังคับหรือ รายวิชาเลือกเสรี				

พหุ ประถมศึกษา

องค์ประกอบ ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม	ผลการ พิจารณา			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
			+1	0	-1	
1.3 การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ตัดสินใจด้านการ พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	การที่ผู้บริหารเปิดโอกาส ให้ผู้เรียน ครู กรรมการ สถานศึกษา และทุกฝ่าย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วน ร่วมให้คำปรึกษาหารือ ในการตัดสินใจให้ความ เห็นชอบในการพัฒนา หรือปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาที่มีความ ทันสมัย และสอดคล้อง กับปัญหาความต้องการ ของผู้เรียน ชุมชน และ ท้องถิ่น	6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ ผู้เรียน ครู กรรมการ สถานศึกษา และทุกฝ่าย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วน ร่วมในการพัฒนาหรือ ปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาทำให้มีความ ทันสมัย และสอดคล้อง กับปัญหาความต้องการ ของผู้เรียน ชุมชน และ ท้องถิ่น				
		7. ผู้บริหาร ครู และ คณะกรรมการ สถานศึกษา มีส่วนร่วม ให้ความเห็นชอบในการ พัฒนาหรือปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษา				
1.4 การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ตรวจสอบและ ประเมินผลด้าน การพัฒนา หลักสูตร สถานศึกษา	การดำเนินการในการ ตรวจสอบถึงปัญหาและ อุปสรรค การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล เพื่อการปรับปรุงและ พัฒนางานร่วมกัน โดย การมีส่วนร่วมในการ สะท้อนผลการ ดำเนินงานของบุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	8. ผู้บริหารและครูมีส่วน ร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา				

องค์ประกอบ ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม	ผลการ พิจารณา			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
			+1	0	-1	
	ทุกฝ่าย เพื่อหาแนว ทางแก้ไขการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ให้มีประสิทธิภาพต่อไป	9. ผู้บริหารและครูและผู้ มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมี ส่วนร่วมในการสะท้อน ผลการ ดำเนินงานเพื่อ ปรับปรุง และพัฒนา แนวทางการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา				
		10. ผู้บริหารและครูมี ส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร สถานศึกษา				
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน						
2.1 การมีส่วนร่วม ในการ วางแผนด้านการ จัดการเรียนการ สอน	การที่ผู้บริหารเปิดโอกาส ให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องมี ส่วนร่วมในการรับรู้ เข้าถึงข้อมูลในการจัด กิจกรรมการเรียนการ สอน ร่วมวางแผนการ ดำเนินการเกี่ยวกับการ เรียนการสอนในรายวิชา อย่างเป็นระบบ โดย จัดการเรียนรู้ด้วย วิธีการ รูปแบบที่หลากหลาย หลาย เหมาะสม	11. ผู้บริหารและครูมี ส่วนร่วมในการรับรู้และ เข้าถึงข้อมูลของกิจกรรม ด้านการจัดการเรียนการ สอน				
		12. ผู้บริหารและครูมี ร่วมในวางแผนการ ดำเนินการเกี่ยวกับการ เรียนการสอนในรายวิชา อย่างเป็นระบบ โดย จัดการเรียนรู้ด้วย วิธีการ รูปแบบที่หลากหลาย หลายเหมาะสม				

องค์ประกอบ ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม	ผลการ พิจารณา			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
			+1	0	-1	
	และเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	และเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ				
2.2 การมีส่วนร่วม ในการ ดำเนินการด้าน การจัดการเรียน การสอน	กระบวนการในการ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจหน้าที่ที่ ผู้บริหาร ครู และผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกำหนด ร่วมกัน ให้ความร่วมมือ ในการดำเนิน การด้าน การจัดการเรียนการสอน โดยจัดการเรียนการรู้ ด้วยวิธีการ รูปแบบที่ หลากหลาย เหมาะสม และเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ จัดกิจกรรมให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของ ผู้เรียนโดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการ เรียนรู้ตาม มาตรฐาน	13. การมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการ เรียนรู้อย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีการ รูปแบบที่ หลากหลาย เหมาะสม และเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ				
	โดยจัดการเรียนการรู้ ด้วยวิธีการ รูปแบบที่ หลากหลาย เหมาะสม และเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ จัดกิจกรรมให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของ ผู้เรียนโดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการ เรียนรู้ตาม มาตรฐาน	14. ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครู โดยการมีส่วนร่วมใน การส่งเสริมให้มีการจัด กระบวนการเรียนรู้ โดย จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้จากประสบการณ์ จริง สอดคล้องกับความ สนใจและความถนัดของ ผู้เรียนโดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่				

องค์ประกอบ ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม	ผลการ พิจารณา			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
			+1	0	-1	
		15. การมีส่วนร่วมใน การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อ ต่อการจัดการเรียนการ สอน สะอาด ปลอดภัยมี แสงสว่างเพียงพออากาศ ถ่ายเท ไม่แออัด				
		16. สถานศึกษามีการ ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน และ สังคมเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการเรียนการสอน				
2.3 การมีส่วน ร่วมในการ ตัดสินใจด้านการ จัดการเรียนการ สอน	การที่ผู้บริหารเปิดโอกาส ให้ผู้เรียน ครู กรรมการ สถานศึกษา และทุกฝ่าย ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วน ร่วมการให้ความ เห็นชอบโครงการและ กิจกรรมด้านการจัดการ เรียนการสอนของ สถานศึกษา ด้วยความมี เหตุผลและคำนึงถึง ประโยชน์ของผู้เรียนเป็น สำคัญ	17. ผู้บริหารเปิดโอกาส ให้ผู้เรียน ครู กรรมการ สถานศึกษา และทุกฝ่าย ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วน ร่วมในการจัดการเรียน การสอน				
		18. ผู้บริหารและครูมี ส่วนร่วมการให้ความ เห็นชอบโครงการและ กิจกรรมด้านการจัดการ เรียนการสอนของ สถานศึกษา				

องค์ประกอบ ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม	ผลการ พิจารณา			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
			+1	0	-1	
2.4 การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ตรวจสอบและ ประเมินผลด้าน การจัดการเรียน การสอน	การดำเนินการในการ ตรวจสอบถึงปัญหาและ อุปสรรค การติดตาม และประเมินผลเพื่อการ ปรับปรุงและพัฒนางาน ร่วมกัน โดยการมีส่วน ร่วมของผู้บริหาร บุคลากรและมีส่วน เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อหา แนวทางแก้ไขการ ดำเนินงานด้านการ จัดการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพต่อไป	19. ผู้บริหาร ครู และผู้ มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วน ร่วมในการ ตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการ ดำเนินงาน ด้านการจัดการเรียนการ สอน				
		20. ผู้บริหาร ครู และผู้ มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วน ร่วมในการ สะท้อนปัญหาและ อุปสรรค ผลการ ดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนา แนวทางการดำเนินงาน ด้านการจัดการเรียนการ สอน				
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน						
3.1 การมีส่วนร่วม ร่วมในการ วางแผนด้านการ วัดผลประเมิน ผลและเทียบโอน ผลการเรียน	การส่งเสริมให้ครูและ บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วน ร่วมในการรับรู้และ เข้าถึงข้อมูลใน ดำเนินการวัดผล ประเมินผล และเทียบ โอนผลการเรียน โดยให้ สอดคล้องกับมาตรฐาน	21. ผู้บริหารและครูมี ส่วนร่วมในการรับรู้และ เข้าถึงข้อมูลด้านการ วัดผลประเมิน ผลและ เทียบโอนผลการเรียน				

องค์ประกอบ ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม	ผลการ พิจารณา			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
			+1	0	-1	
	การศึกษา สารระการ เรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ โดยเน้นการ ประเมินความสภาพจริง จากกระบวนการการ ปฏิบัติและผลงานจัดให้มี การเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์และ ผลการเรียนจาก สถานศึกษาอื่น สถาน ประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่ กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด	22. ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการกำหนด ระเบียบการวัด ประเมินผล และการ เทียบโอนผลการเรียน ของสถานศึกษาตาม หลักสูตรสถานศึกษา โดยสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา สารระการเรียนรู้ หน่วย การเรียนรู้แผนการ จัดการเรียนรู้ และการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้				
3.2 การมีส่วน ร่วมในการ ดำเนินการด้าน การวัดผล ประเมิน ผลและ เทียบโอนผลการ เรียน	การที่ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูจัดทำแผนการวัดและ ประเมินผลแต่ละ รายวิชาให้สอดคล้องกับ มาตรฐาน การศึกษา สารระการเรียนรู้หน่วย การเรียนรู้แผนการ จัดการการเรียนรู้และ การจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ จัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาให้	23. ผู้บริหารมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมให้ครู จัดทำแผนการวัดและ ประเมินผลแต่ละ รายวิชาให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา สารระการเรียนรู้หน่วย การเรียนรู้แผนการ จัดการการเรียนรู้และ การจัดกิจกรรมการ เรียนรู้				

องค์ประกอบ ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความคำถาม	ผลการ พิจารณา			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
			+1	0	-1	
	เป็นไปตามระเบียบ ประเมินผลของ สถานศึกษา	24. ผู้บริหารมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมการวัดผล ประเมินผล และการ เทียบโอนผลการเรียน ในการจัดการเรียนการ สอนของครู โดยเน้นการ ประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติ และผลงาน				
		25. ผู้บริหาร ครู มีส่วน ร่วมในการจัดทำเอกสาร หลักฐาน การศึกษาให้เป็นไปตาม ระเบียบประเมินผลของ สถานศึกษา				
	ด้านการวัดผลประเมิน ผลและเทียบโอนผลการ เรียนด้วยความมีเหตุผล และคำนึงถึงประโยชน์ ของผู้เรียนเป็นสำคัญ	27. ผู้บริหาร ครู และผู้ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกิด ความตระหนักถึง ความสำคัญของการมี ส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบ โอนผลการเรียนด้วย ความมีเหตุผลและ คำนึงถึงประโยชน์ของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ				

องค์ประกอบ ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม	ผลการ พิจารณา			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
			+1	0	-1	
3.4 การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ตรวจสอบและ ประเมินผลด้าน การวัดผล ประเมิน ผลและ เทียบโอนผลการ เรียน	การดำเนินการ ในการตรวจสอบถึง ปัญหาและอุปสรรค การ ติดตามและประเมินผล เพื่อการปรับปรุงและ พัฒนางานร่วมกัน โดย การมีส่วนร่วมของ บุคลากรและมีส่วน เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อหา แนวทางแก้ไขการ ดำเนินงานด้านการ วัดผลประเมิน ผลและ เทียบโอนผลการเรียนให้ มีประสิทธิภาพต่อไป	28. ผู้บริหาร ครู และผู้ มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วน ร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานด้านการ วัดผลประเมิน ผลและ เทียบโอนผลการเรียน 29. ผู้บริหาร ครู และผู้ มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วน ร่วมในการ สะท้อนปัญหาและ อุปสรรค ผลการ ดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนา แนวทางการดำเนินงาน ด้านด้านการวัดผล ประเมิน ผลและเทียบ โอนผลการเรียน				
4. ด้านการนิเทศการศึกษา						
4.1 การมีส่วนร่วม ร่วมในการ วางแผนด้านการ นิเทศการศึกษา	การมีส่วนร่วมในการ วางแผน หมายถึง การ รับรู้ เข้าถึงข้อมูลในการ จัดกิจกรรม หรือ โครงการ โดยการมีส่วน ร่วมในการกำหนดผู้ร่วม วางแผนกิจกรรม การ แบ่งงานตามบทบาท	30. ผู้บริหาร ครู ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องของ และเครือข่ายมีส่วนร่วม ในการรับรู้และเข้าถึง ข้อมูลของกิจกรรมด้าน การนิเทศการศึกษาของ สถานศึกษา				

องค์ประกอบ ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความคำถาม	ผลการ พิจารณา			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
			+1	0	-1	
	หน้าที่และความ รับผิดชอบ จัดทำแผน และโครงการ ศึกษา ความเป็นไปได้ของแผน และโครงการ เพื่อ ดำเนินการด้านการนิเทศ การศึกษาตาม วัตถุประสงค์ต่อไป	31. สถานศึกษามีการ เตรียมการวางแผนการ นิเทศ จากการมีส่วน ร่วมทุกฝ่าย				
4.2 การมีส่วน ร่วมในการ ดำเนินการด้าน การนิเทศ การศึกษา	กระบวนการในการ ดำเนินด้านการนิเทศ การศึกษา โดยการจัดทำ แผน โครงการนิเทศ โดย เน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ร่วม มีการประชุมชี้แจง และมอบหมายภารกิจ การนิเทศ ระหว่าง ผู้บริหาร ครู ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง และเครือข่ายมีส่วนร่วม ในการดำเนินการจัดการ นิเทศภายในสถานศึกษา ให้มีคุณภาพทั่วถึง ต่อเนื่องและเป็นระบบ	32. สถานศึกษามีการ จัดทำแผน โครงการ นิเทศ โดยเน้น กระบวนการมีส่วนร่วม 33. สถานศึกษามีการ ประชุมชี้แจงและ มอบหมายภารกิจการ นิเทศ 34. ผู้บริหาร ครู ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง และเครือข่ายมีส่วนร่วม ในการดำเนินการจัดการ นิเทศภายในสถานศึกษา ให้มีคุณภาพทั่วถึง ต่อเนื่องและเป็นระบบ				
4.3 การมีส่วน ร่วมในการ ตัดสินใจด้านการ นิเทศการศึกษา	การเปิดโอกาสให้ผู้นิเทศ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้มีส่วนร่วมในการนิเทศ การศึกษาโดยผู้รับการ	35. สถานศึกษามีการจัด วางโครงสร้างของ คณะกรรมการนิเทศ การศึกษา โดยพิจารณา				

องค์ประกอบ ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม	ผลการ พิจารณา			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
			+1	0	-1	
	<p>นิเทศสามารถ แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ หรือ ปรึกษา มีการสื่อสาร ระหว่างกันเป็นไปอย่าง สร้างสรรค์ โดยมีผู้นิเทศ เป็นผู้ให้ความเห็นหรือ คำแนะนำตามหลักการ นิเทศอย่างถูกต้อง</p>	<p>ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้ มีส่วนได้ส่วนเสียในการ จัดการเรียนการสอน ให้ มีส่วนร่วมในการนิเทศ การศึกษาด้วย</p>				
		<p>36. ผู้บริหาร เปิดโอกาส ให้ครูและผู้ปฏิบัติงานที่ เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมใน การให้คำแนะนำ ปรึกษา ความเห็นชอบ โครงการ กิจกรรมตาม หลักการนิเทศอย่าง ถูกต้อง</p>				
4.4 การมีส่วน ร่วมในการ ตรวจสอบและ ประเมินผลด้าน การนิเทศ การศึกษา	<p>การแนะนำให้คำปรึกษา ติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลใน กระบวนการทำงานแบบ มีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการ ศึกษา ผู้ปฏิบัติงานที่ เกี่ยวข้องและเครือข่าย</p>	<p>37. ผู้บริหาร ครู และผู้ มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วน ร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานด้านการ นิเทศการศึกษาของ สถานศึกษาและมีการ รายงานผลการนิเทศ อย่างต่อเนื่อง</p>				

องค์ประกอบ ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความคำถาม	ผลการ พิจารณา			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
			+1	0	-1	
		38. การมีส่วนร่วมใน การสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ผลการ นิเทศการศึกษาภายใน สถานศึกษากับ สถานศึกษาอื่นหรือ เครือข่าย				
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
5.1 การมีส่วนร่วม ในการ วางแผน. ด้าน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	การรับรู้ เข้าถึงข้อมูลใน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยผู้บริหาร และครูมี ส่วนร่วมในการศึกษา และวิเคราะห์ความ จำเป็นในการใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ของผู้เรียน	39. ผู้บริหาร ครู และผู้ ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วน ร่วมในการรับรู้และ เข้าถึงข้อมูลของด้านการ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา				
		40. ผู้บริหารและครู มี ส่วนร่วมในการศึกษา วางแผนและวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ของผู้เรียน				

องค์ประกอบ ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม	ผลการ พิจารณา			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
			+1	0	-1	
5.2 การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ดำเนินการด้าน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	การที่ผู้บริหาร สถานศึกษามีการจัดหา และประสานความ ร่วมมือเครือข่ายในการ ผลิตสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยี รวมถึง ส่งเสริมให้ครูมีการ พัฒนาสื่อ เลือกใช้สื่อ และเทคโนโลยีมาใช้ใน กระบวนการเรียน การสอน สอดคล้องกับ มาตรฐานและตัวชี้วัด การเรียนรู้ โดยผู้เรียนมี บทบาทและมีส่วนร่วมใน การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีใน กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ให้ ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ	41. ผู้บริหาร สถานศึกษาส่งเสริมให้ ครูมีการพัฒนาสื่อ เลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ ในกระบวนการเรียน การสอน สอดคล้อง กับมาตรฐานและ ตัวชี้วัดการเรียนรู้โดย ผู้เรียนมีบทบาทและมี ส่วนร่วมในการใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีในกิจกรรม การเรียนรู้				
		42. ผู้บริหารจัดหาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อใช้ใน การจัดการเรียนการ สอน และการพัฒนา งานด้านวิชาการ				
		43. ผู้บริหารมีการ ประสานความร่วมมือ เครือข่ายในการผลิต สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีในการ จัดการเรียนรู้				

องค์ประกอบ ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม	ผลการ พิจารณา			ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
			+1	0	-1	
5.3 การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ตัดสินใจด้านการ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	การที่ผู้บริหารเปิด โอกาสให้ผู้เรียน ครู และ ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจด้านการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกิดความตระหนักถึง ความสำคัญของการมี ส่วนร่วมในการตัดสินใจ ของตนและตัดสินใจ อย่างมีความรับผิดชอบ ด้วยความมีเหตุผลและ คำนึงถึงประโยชน์ของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ	44. ผู้บริหารเปิด โอกาสให้ผู้เรียน ครู และทุกฝ่ายที่มีส่วน เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจในการ พัฒนาและเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา				
		45. ผู้บริหาร ครู และ ทุกฝ่ายที่มีส่วน เกี่ยวข้องตระหนักถึง ความสำคัญของการมี ส่วนร่วมในการ ตัดสินใจด้านการ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาด้วยความมี เหตุผลและคำนึงถึง ประโยชน์ของผู้เรียน เป็นสำคัญ				
5.4 การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ตรวจสอบและ ประเมินผลด้าน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ	การดำเนินการในการ ตรวจสอบถึงปัญหาและ อุปสรรค การติดตาม และประเมินผลการ พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและ	46. ผู้บริหาร และครู มีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบ และ ประเมินผลการ พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและ				

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

2. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ คำตอบของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัยซึ่งจะนำไปใช้เพื่อสรุปผลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่ได้แยกวิเคราะห์เป็นรายสถานศึกษา ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงและสมบูรณ์จะช่วยให้ผลการวิจัยดำเนินไปด้วยความถูกต้อง และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเกิดคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

4. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว กรุณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ว่าท่านได้ตอบแบบประเมินครบถ้วนหรือไม่ แบบประเมินที่ตอบครบถ้วนทุกข้อเท่านั้น จึงจะเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และใช้ได้

5. หากท่านมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลใด ๆ เพิ่มเติม สามารถติดต่อได้โดยตรงที่ผู้วิจัย นางสาวจริยา พันกินรี หมายเลขโทรศัพท์ 08 3459 3263 หรือ E-mail:66010581009@msu.ac.th

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวจริยา พันกินรี

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่งหน้าที่ที่ท่านปฏิบัติงาน

- () ผู้บริหารสถานศึกษา
- () ครูผู้สอน

2. ระดับการศึกษา

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี
- () ปริญญาตรี
- () ปริญญาโท
- () ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

- () น้อยกว่า 5 ปี
- () 5 – 10 ปี
- () มากกว่า 10 ปี

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการ
แบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้
ประจำจังหวัดมหาสารคาม**

คำชี้แจง : โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
“สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์” แต่ละข้อคำถาม ตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ
อำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ใช้กับกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความเห็นของท่านเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

2. ผู้ให้สัมภาษณ์นี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูผู้ได้รับรางวัล หรือครูผู้รับผิดชอบด้านงานวิชาการ

3. ขอความกรุณาท่านโปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ตามประเด็นคำถามที่กำหนด โดยพิจารณาจากสภาพจริงของสถานศึกษาที่ท่านดำเนินการ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในการ ดำเนินการแต่ละด้าน

4. การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์จากท่าน

5. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ และจะใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น โดยจะนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ท่านหรือการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ และสถานศึกษาของท่านประการใด ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวจรรยา พันภินรี

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทรศัพท์ 083-4593263

แบบสัมภาษณ์

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

- 1.1 ชื่อ-สกุล.....
- 1.2 สถานภาพ () ผู้บริหารสถานศึกษา
() ข้าราชการครู หรือครูผู้รับผิดชอบด้านงานวิชาการ
- 1.3 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
เริ่มสัมภาษณ์ : เวลา..... สิ้นสุดการสัมภาษณ์ :น.
- 1.4 สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ท่านมีแนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้ประสบความสำเร็จอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

ท่านมีแนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านการจัดการเรียนการสอน ให้ประสบความสำเร็จอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

พจนานุกรมศัพท์โต ชีว

3. ด้านการนิเทศการศึกษา

ท่านมีแนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านการนิเทศการศึกษา ให้ประสบความสำเร็จอย่างไร

.....

.....

.....

4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ท่านมีแนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้ประสบความสำเร็จอย่างไร

.....

.....

.....

5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

ท่านมีแนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ให้ประสบความสำเร็จอย่างไร

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านให้ความอนุเคราะห์สำหรับการสัมภาษณ์ในครั้งนี้

ลงชื่อ ผู้ให้สัมภาษณ์

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ
อำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้
ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งแบบประเมินต่อไปนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้หรือไม่

2. แบบประเมินนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา
ณ โอกาสนี้

นางสาวจรรยา พันกินรี

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทรศัพท์ : 083 459 3263

ข้อ	แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม	ความเหมาะสม					ความเป็นไป						
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
5.5	ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอต้องดำเนินการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในภาคเรียนถัดไปอย่างต่อเนื่อง												

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านให้ความอนุเคราะห์สำหรับการประเมินแนวทางในครั้งนี้

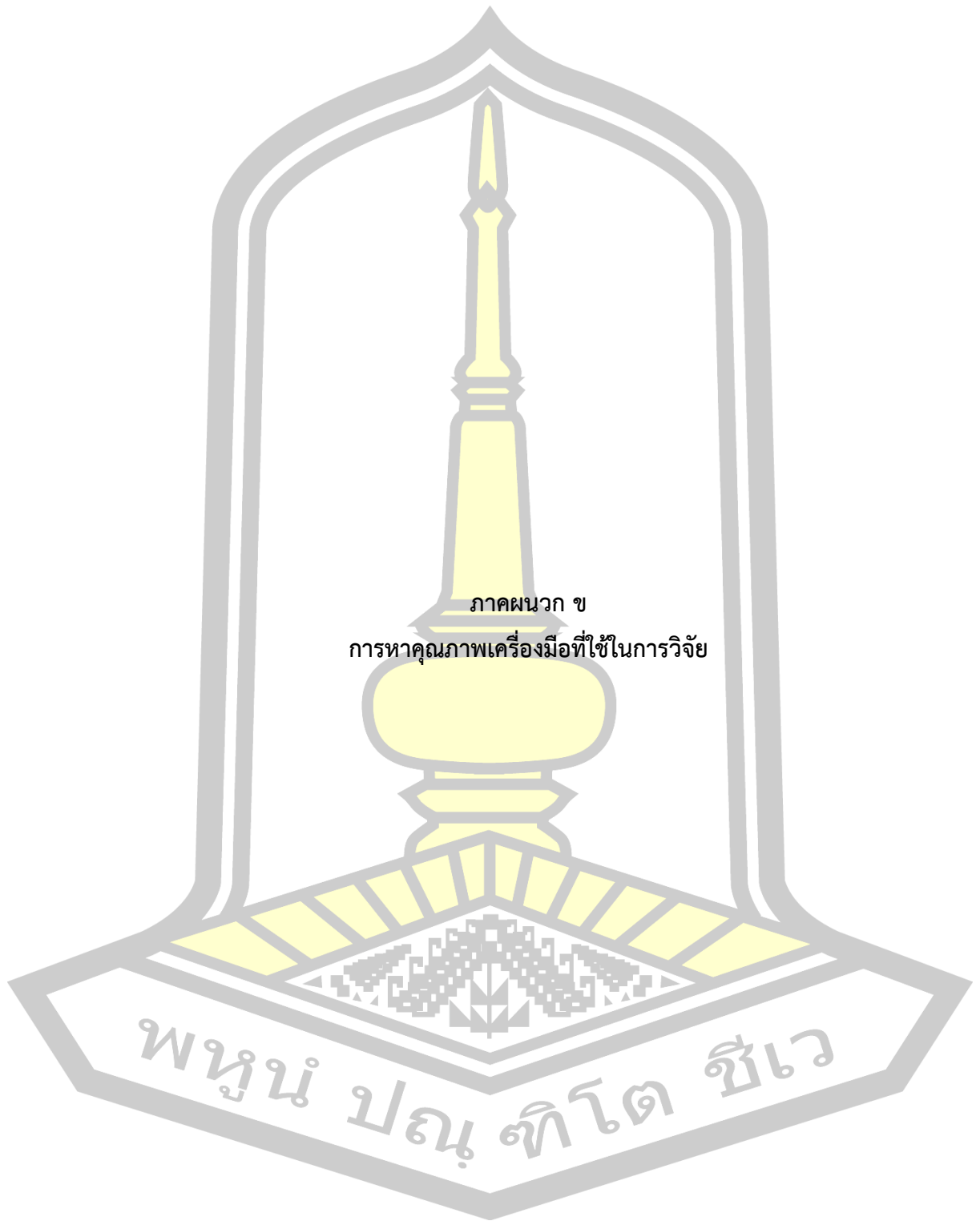
ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง

..... / /

ภาคผนวก ข
การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

ตาราง 30 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อ
 คำถามกับเนื้อหาของแบบสอบถามการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์
 ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

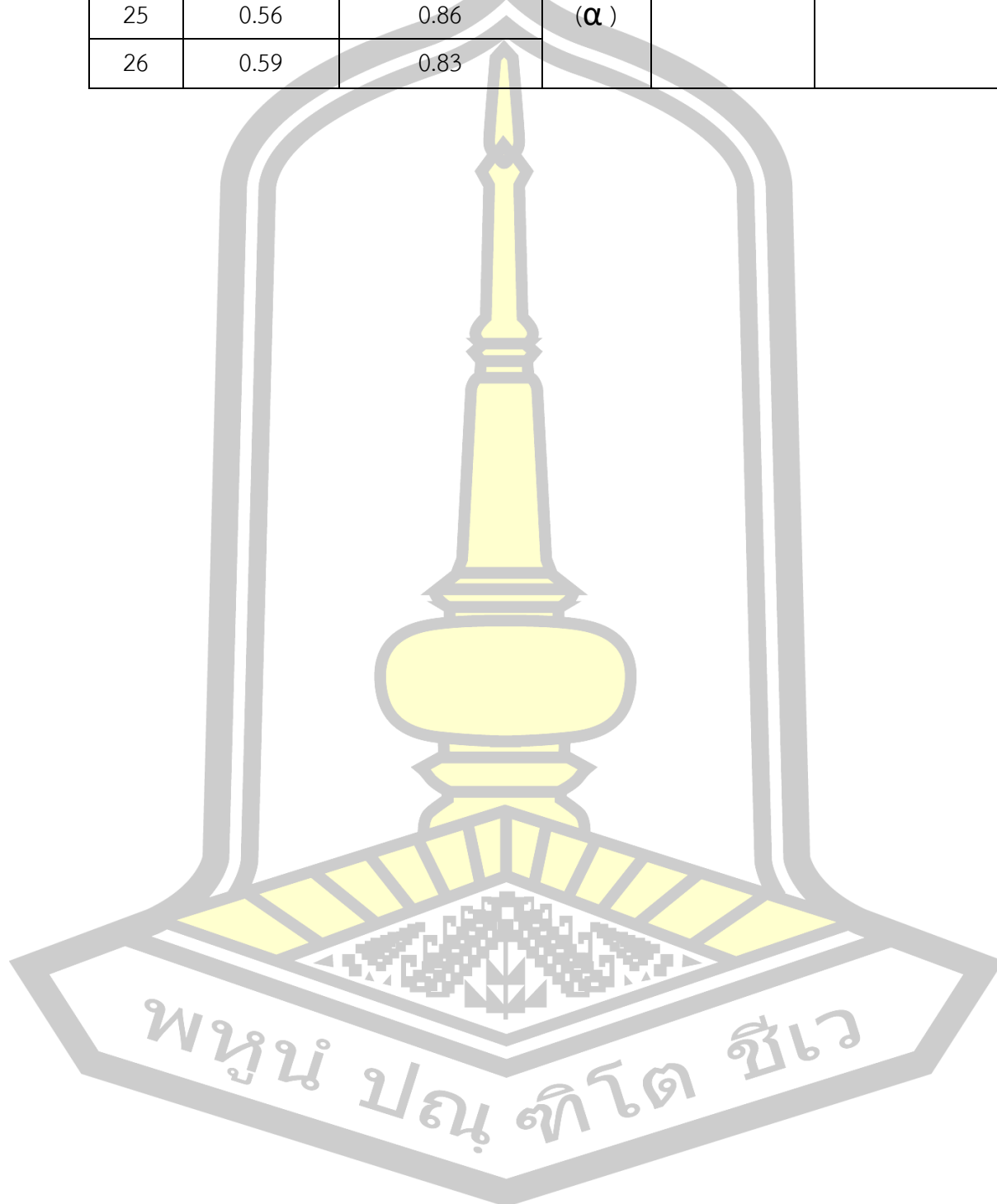
ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	+1	0	+1	+1	0	0.60	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

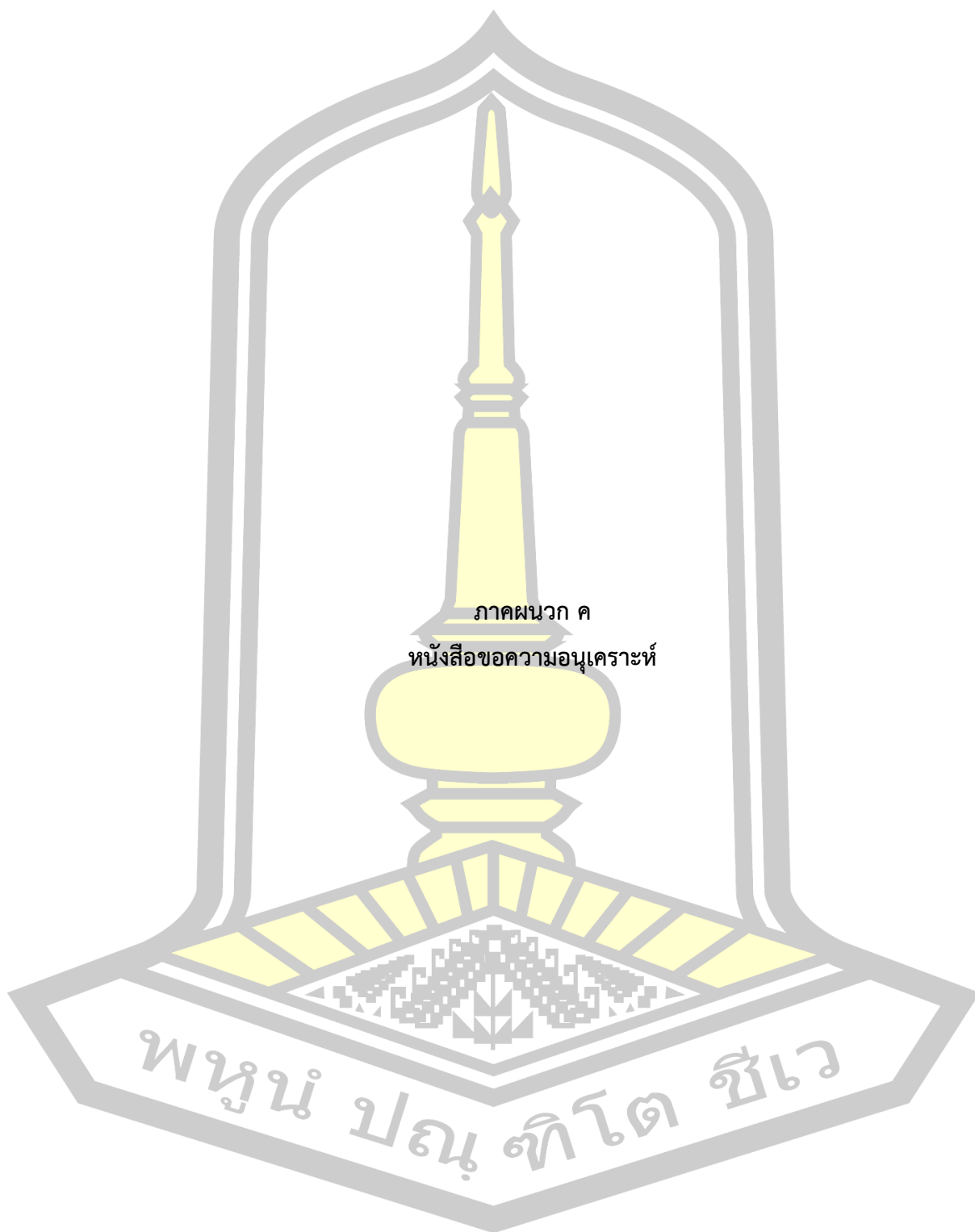
ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	+1	0	+1	+1	0	0.60	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 31 ค่าอาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ข้อ	ค่าอาจจำแนก (r_{xy})		ข้อ	ค่าอาจจำแนก (r_{xy})	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	0.61	0.56	27	0.77	0.81
2	0.55	0.46	28	0.60	0.86
3	0.57	0.56	29	0.76	0.83
4	0.67	0.80	30	0.66	0.85
5	0.77	0.82	31	0.67	0.88
6	0.72	0.83	32	0.65	0.83
7	0.72	0.87	33	0.78	0.92
8	0.73	0.73	34	0.52	0.79
9	0.75	0.80	35	0.65	0.79
10	0.77	0.75	36	0.37	0.84
11	0.73	0.75	37	0.80	0.80
12	0.64	0.73	38	0.76	0.90
13	0.51	0.75	39	0.67	0.43
14	0.61	0.74	40	0.32	0.43
15	0.71	0.80	41	0.69	0.87
16	0.72	0.83	42	0.65	0.73
17	0.59	0.74	43	0.56	0.47
18	0.61	0.77	44	0.62	0.90
19	0.69	0.83	45	0.41	0.66
20	0.74	0.76	46	0.41	0.70
21	0.69	0.81	47	0.32	0.86
22	0.74	0.84	ค่าความ เชื่อมั่น	0.97	0.98
23	0.68	0.89			
24	0.62	0.89			

ข้อ	ค่าอาจจำแนก (r_{xy})		ข้อ	ค่าอาจจำแนก (r_{xy})	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
25	0.56	0.86	(α)		
26	0.59	0.83			

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ว4976

วันที่ 20 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน รศ.ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ

ด้วย นางสาวจรรยา พันภินรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ว4976

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

21 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.ชนกพร จุฑาสงษ์

ด้วย นางสาวจรรยา พันกันรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0834593263

ที่ อว 0605.5(2)/ว4976

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

21 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน นางสาวสังวาล สุวรรณโสภา

ด้วย นางสาวจรรยา พันทินรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0834593263

ที่ อว 0605.5(2)/ว4976

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

21 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน นางสาวบุศลิน ช่างสลัก

ด้วย นางสาวจริยา พันกินรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

เบอร์โทรศัพท์นิติน 0834593263

ที่ อว 0605.5(2)/ว4976

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

21 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ**เรียน** นางจรรพภัคค์ ทวีรัตน์

ด้วย นางสาวจริยา พันกินรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

เบอร์โทรศัพท์นิต 0834593263

ที่ อว 0605.5(2)/ 397

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

24 มกราคม 2568

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอยางตลาด

ด้วย นางสาวจรรยา พันถิ่นรี นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นิสิตคนดังกล่าว เข้าทดลองใช้เครื่องมือวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-3147

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด	☐ อำนวยการ
เลขที่รับ 1905	☐ บริหารทั่วไป
วันที่ 4 กพ 66 เวลา 10.00	☐ บุคลากร
	☐ การเงิน
	☐ พัสดุ
	☐ ประชาสัมพันธ์
	☐ อาคารสถานที่
	☐ ยุทธศาสตร์ฯ
	☐ การเรียนรู้เพื่อคุณภาพตามระดับ
	☐ การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
	☐ การเรียนรู้ตลอดชีวิต
	☐ นิเทศ/ติดตามและประเมินผล

ที่ อว 0605.5(2)/ 398

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

24 มกราคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ด้วย นางสาวจริยา พันกินรี นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวจริยา พันกินรี เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผอ.สนง.สกร.จ.มหาสารคาม

- เพื่อโปรดทราบ
 เพื่อโปรดพิจารณา
 โปรดลงนาม แจ้งสถานที่

(นางมาวิกา ถนอมสิทธิ์)
นักจัดการงานทั่วไป

- 4 ก.พ. 2568

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(นางชนกพร จุฑาสงขี)

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ที่ ศธ ๐๗๐๓๒/ว.๐๓๖

สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดมหาสารคาม
ถนนถีนานนท์ อำเภอเมืองมหาสารคาม
จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอในสังกัดทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ อว ๐๖๐๕.๕(๒)/๓๙๘ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๘

ด้วย นางสาวจริยา พันกินรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา

ในการนี้ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน ได้อนุญาตให้บุคลากรรายดังกล่าว เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางชนกพร จุฑาสงขี)

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

กลุ่มอำนาจการ : งานบริหารบุคลากร

โทร. ๐-๔๓๗๒-๑๓๘๓

โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๒๐๑๔

E-mail : mk_nfe@sarakham.nfe.go.th

“ร่วมฉลองมหาสารคาม ๑๖๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๘”

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ อว 0605.5(2)/ว1255

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

21 มีนาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโพธิ์พนมสวรรค์ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครพนม

ด้วย นางสาวจรรยา พันกินรี นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นิสิตคนดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4374-3174

เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0834593263

ที่ อว 0605.5(2)/ว1255

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

21 มีนาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

เรียน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชุมพลบุรี สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำ
จังหวัดสุรินทร์

ด้วย นางสาวจริยา พันกินรี นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนว
ทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริม
การเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม " ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและ
พัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นิสิตคนดังกล่าว
เข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการ
ในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่าง
ยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4374-3174
เบอร์โทรศัพท์นิต 0834593263

ที่ อว 0605.5(2)/ว1255

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

21 มีนาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

เรียน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอณาเข็ก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำ
จังหวัดมหาสารคาม

ด้วย นางสาวจรรยา พันกันรี นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนว
ทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริม
การเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม " ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและ
พัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นิสิตคนดังกล่าว
เข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ
ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่าง
ยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4374-3174

เบอร์โทรศัพท์นิติต 0834593263

กลุ่มอำนาจการ
 บุคลากร นิสิตการ การเงิน พัสดุ
 ประชาสัมพันธ์ อาคารสถานที่ ตรวจสอบภายใน
 ยุทธศาสตร์/งานกิจกรรมพิเศษ เพื่อคุณวุฒิตามระดับ
 เพื่อพัฒนาตนเอง/งานภาคีเครือข่าย
 การเรียนรู้ตลอดชีวิต/งานเศรษฐกิจพอเพียง นิเทศ

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดขอนแก่น
 วันที่: 2269
 วันที่: 28 เม.ย. 2568
 เวลา: 11.00 น.

ที่ อว 0605.5(2)/ว1506

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 เมษายน 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.สนิทธ อาษาธง

ด้วย นางสาวจรรยา พันถิ่นรี นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)
 รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
 โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
 เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0834593263

ที่ อว 0605.5(2)/ว1506

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 เมษายน 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายชนาวุฒิ ทรงรัมย์

ด้วย นางสาวจริยา พันกินรี นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสุอ่อน)
(นายชนาวุฒิ ทรงรัมย์)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดสุรินทร์

สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0834593263

ที่ อว 0605.5(2)/ว1506

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 เมษายน 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายชัชชัย ทะนวนรัมย์

ด้วย นางสาวจริยา พันกินรี นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์นิติต 0834593263

ที่ อว 0605.5(2)/ว1506

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 เมษายน 2568

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายอำนาจ โคน้ำ

ด้วย นางสาวจริยา พันกินรี นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0834593263

สกร.อำเภอเมืองสุรินทร์		
เลขที่รับ.....	วันที่รับ.....	เลข.....
เวลา.....		
☐ กบ	☐ กคส.	☐ กคส.
☐ กกค.	☐ อื่นๆ.....	

ที่ อว 0605.5(2)/ว1506

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 เมษายน 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายพิเชษฐ์ ตี๋ยัง

ด้วย นางสาวจริยา พันกินรี นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอเมืองสุรินทร์
.....
เห็นสมควร.....
เพื่อโปรด ☐ พิจารณา/ส่งการ ☐ ลงนาม
วงชื่อ.....

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์มือถือ 0834593263

(นายพิเชษฐ์ ตี๋ยัง)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองสุรินทร์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นางสาวจรรยา พันกินรี
วันเกิด วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2538
สถานที่เกิด อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 69 หมู่ 14 ตำบลนาเชือก อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ 46120
ตำแหน่งหน้าที่การงาน ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอนาคู เลขที่ 6 หมู่ที่ 6 ถนนเทศบาล 18 ตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม 44180
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2552 ประถมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนนาแกราษฎร์อำนวยการ จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2557 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอนุกุลนารี
จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2562 ปริญญาศึกษาศาสตร์บัณฑิต (กศ.บ.)
สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาและ
คอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2568 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ์ ปณุ์ ทิโต ชีเว